

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM GRADA KUTINE

2025. – 2029.

Kutina, listopad 2025.

Naručitelj: TZ Grada Kutine

Izvršitelj: Razvojna agencija Mrav d.o.o. Kutina

Autor: Iva Grgić Štimac, mag.oec -RA Mrav Kutina

Fotografije: Turistička zajednica grada Kutine

SADRŽAJ

1. UVOD	5
1.1 SVRHA I ZNAČAJ PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM	5
1.2. METODOLOGIJA IZRADE	6
2. analiza stanja	8
2.1. ANALIZA INTERNOG OKRUŽENJA DESTINACIJE I OPĆA GEOGRAFSKA OBILJEŽJA	8
2.1.2. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA	11
2.1.3. PROMET I INFRASTRUKTURA.....	13
2.2. INSTITUCIONALNI OKVIR RAZVOJA TURIZMA	15
2.2.2. RAZVOJNI DOKUMENTI.....	20
2.2.3 PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA KUTINE.....	21
2.3 PERFORMANSTE TURISTIČKOG SEKTORA	22
2.3.1 ANALIZA TURISTIČKOG PROMETA	23
2.3.2. RAZVOJ SMJEŠTAJNIH KAPACITETA.....	27
2.4. PROJEKTI U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA	30
2.5. ANALIZA EKSTERNOG OKRUŽENJA	32
2.5.1 PREGLED TRENDOVA ODGOVORNOG I ODRŽIVOG TURIZMA.....	32
2.5.2.ANALIZA I PROCJENA KONKURENTNOSTI	35
2.5.3. ANALIZA STANJA DIGITALIZACIJE I KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI.....	36
2.5.4. ANALIZA ORGANIZIRANOSTI I DOSTUPNOSTI USLUGA U DESTINACIJI	39
3.resursna osnova	43
3.1. DEFINIRANJE I VREDNOVANJE ATRAKCIJA ZA RAZVOJ PROIZVODA	43
3.2. KULTURA I BAŠTINA	43
3.3. PRIRODNA BAŠTINA	45
3.4.MANIFESTACIJE I OSTALE ATRAKCIJE	45
3.5.TURISTIČKA SUPRASTRUKTURA GRADA KUTINE	49
4. potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda.....	51
5. pokazatelji održivosti destinacije	56
5.1. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI	56
5.1.2 ZAKONSKA OBVEZA IZRADE POKAZATELJA I OBJAVE NJIHOVIH REZULTATA	56
5.1.2. METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA OBVEZNIH POKAZATELJA	56
5.1.3. REZULTATI OBVEZNIH POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	69
5.2.3. REZULTATI SPECIFIČNIH POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	77

6. razvojni smjer s mjerama i aktivnostima.....	80
6.1.RAZVOJNE POTREBE I PRILIKE (SWOT ANALIZA)	80
6.2.IDENTIFICIRANJE OPĆIH NAČELA I CILJEVA TURIZMA	85
6.2.2. KVALITATIVNI CILJEVI RAZVOJA.....	87
7.smjernice i preporuke za dionike razvoja.....	90
7.1. SMJERNICE I PREPORUKE ZA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE – GRAD KUTINA	90
7.2. SMJERNICE I PREPORUKE ZA TURISTIČKE ZAJEDNICE.....	91
7.3. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DRUGE DIONIKE U TURIZMU I UPRAVLJANJU TURIZMOM U DESTINACIJI	91
8.popis projekata.....	92
9.MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI.....	103
9.1. PODRŠKA I IMPLEMENTACIJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM	103
9.2. IZVJEŠĆE O PROVEDBI.....	106

1. UVOD

Područje Turističke zajednice Grada Kutine Područje svrstano je u treću kategoriju prema Indeksu turističke razvijenosti za 2023. godinu, prema podacima objavljenima na mrežnim stranicama Instituta za turizam (IZTZG). Ova kategorija označava destinacije s ograničenom razinom turističkog razvoja, ali i značajnim potencijalom za unaprjeđenje turističke ponude i održivi rast. Sukladno Zakonu o turizmu (NN 156/23), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2024. godine, sve destinacije svrstane u treću kategoriju obvezne su izraditi Plan upravljanja destinacijom i provoditi aktivnosti za unaprjeđenje turističke ponude te održivi razvoj.

Plan upravljanja destinacijom Grada Kutine razvojni je dokument koji pruža smjernice za planski i održivi razvoj turizma na području Grada. Njegova izrada temelji se na postojećim strateškim i planskim dokumentima, kao što su Plan rada Turističke zajednice Grada Kutine za 2025. godinu i Prostorni plan uređenja Grada Kutine.

1.1 SVRHA I ZNAČAJ PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

Primarni cilj Plana upravljanja destinacijom jest usmjeravanje turističkog razvoja Grada Kutine u skladu s načelima održivosti, pri čemu se u obzir uzimaju potrebe lokalne zajednice, posjetitelja te zaštita prirodnih i kulturnih resursa. Dokument pruža jasan okvir za strateško odlučivanje, određivanje prioritetnih aktivnosti i koordinaciju svih sudionika uključenih u razvoj turizma. Plan također omogućava sustavno praćenje turističkog razvoja pomoću obveznih pokazatelja održivosti, propisanih zakonskim okvirom i pravilnicima donesenima 27. rujna 2024. godine (NN 112/2024). Integracijom ovih pokazatelja u proces planiranja osigurava se dugoročna održivost destinacije i odgovorno upravljanje turističkim resursima.

Plan se temelji na participativnom pristupu, uključujući suradnju s ključnim dionicima kao što su, privatni sektor, lokalna samouprava, organizacije civilnog društva i lokalno stanovništvo. Na taj način osigurava se konsenzus oko strateških smjernica i razvojnih prioriteta.

Plan upravljanja destinacijom Grada Kutine ima nekoliko ključnih ciljeva:

- Osigurati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa kroz odgovorno korištenje i promicanje.
- Razviti inovativnu i prepoznatljivu turističku ponudu koja prati suvremene trendove.
- Kreirati turističke proizvode koji uključuju sve aspekte destinacijskog lanca vrijednosti, od infrastrukture do kvalitete usluge i odnosa prema posjetiteljima.

- Potaknuti suradnju i dijalog među svim dionicima, uključujući javni i privatni sektor te lokalno stanovništvo.
- Uspostaviti sustav za kontinuirano praćenje turističkih aktivnosti i njihovog utjecaja na okoliš, gospodarstvo i zajednicu.

Plan upravljanja destinacijom Grada Kutine predstavlja temelj za održiv i integriran razvoj turizma. Kroz koordinaciju svih dionika i učinkovito upravljanje resursima, dokument omogućuje gradu da odgovori na izazove, iskoristi svoje potencijale i osigura dugoročnu korist za lokalnu zajednicu, posjetitelje te očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Njegova provedba ne samo da će unaprijediti turističku ponudu Kutine, nego i doprinijeti poboljšanju kvalitete života lokalnog stanovništva te jačanju pozicije grada kao atraktivne i održive turističke destinacije.

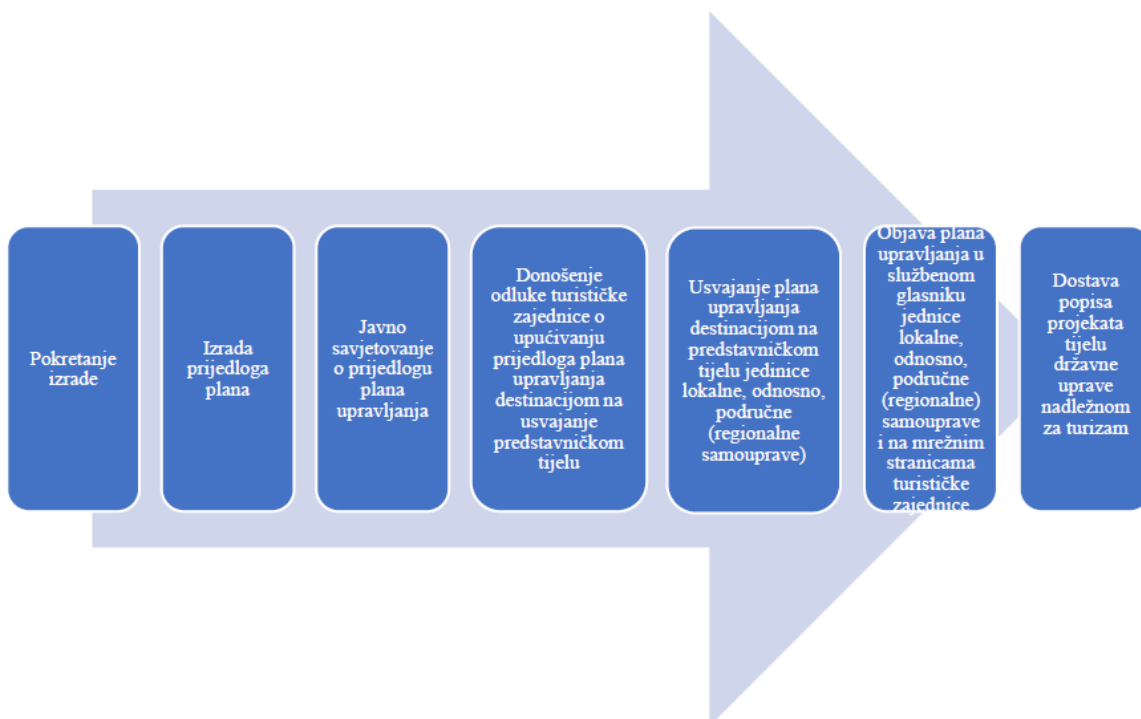
1.2. METODOLOGIJA IZRADE

Metodologija izrade Plana upravljanja destinacijom Grada Kutine temelji se na kombinaciji analitičkog i participativnog pristupa kako bi se osigurala relevantnost i primjenjivost dokumenta.

Proces izrade obuhvaća nekoliko ključnih koraka:

- **Analiza postojećeg stanja** – prikupljanje i obrada podataka o turističkoj ponudi, infrastrukturi, posjetiteljima, prirodnim i kulturnim resursima te socio-ekonomskim pokazateljima.
- **Pregled strateških i planskih dokumenata** – usklađivanje Plana s nacionalnim i regionalnim strategijama, kao i lokalnim dokumentima poput Plana rada Turističke zajednice Grada Kutine i Prostornog plana uređenja.
- **Participativne radionice i konzultacije** – uključivanje ključnih dionika (lokalna samouprava, privatni sektor, civilno društvo i lokalno stanovništvo) radi prikupljanja prijedloga, ideja i potreba zajednice.
- **Definiranje vizije, ciljeva i prioriteta** – oblikovanje smjernica za razvoj turizma koje odražavaju održivost, konkurentnost i prepoznatljivost destinacije.
- **Izrada akcijskog plana** – konkretizacija aktivnosti, mjera i odgovornosti po dionicima te vremenski okvir provedbe.
- **Uspostava sustava praćenja i evaluacije** – definiranje pokazatelja održivosti i mehanizama za redovito praćenje rezultata i prilagodbu Plana.

Ovakva metodologija osigurava transparentnost, uključivost i učinkovitost u planiranju, čime se stvara čvrsta osnova za dugoročan i održiv razvoj turizma u Gradu Kutini. U nastavku je postupak izrade i usvajanja plana upravljanja destinacijom.

Slika 3. Postupak izrade i usvajanja plana upravljanja destinacijom

2. ANALIZA STANJA

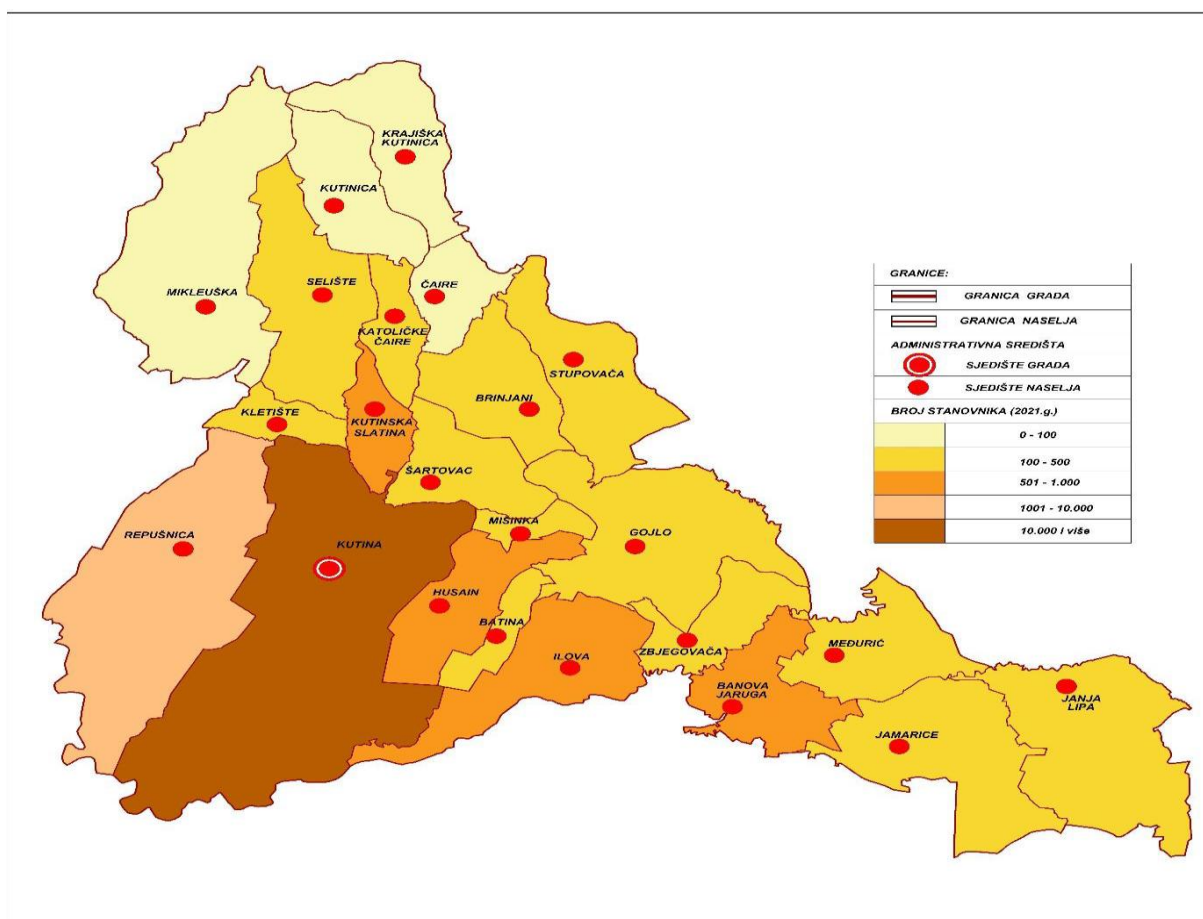
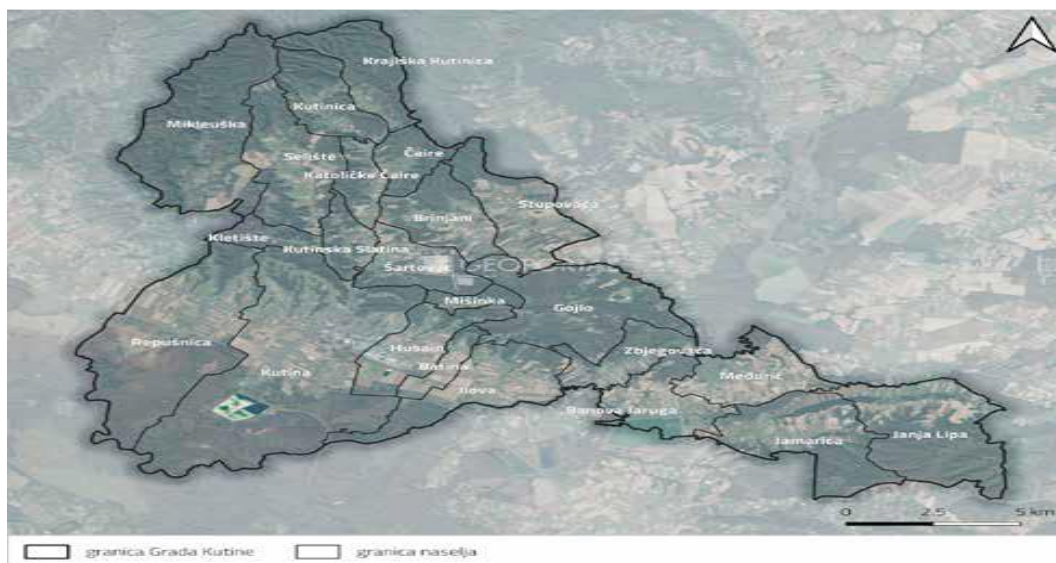
2.1. ANALIZA INTERNOG OKRUŽENJA DESTINACIJE I OPĆA GEOGRAFSKA OBILJEŽJA

Grad Kutina središte je Moslavine, smješten na dodiru Moslavačke gore i Lonjskog polja. Prostire se na površini od 294,34 km². U sastavu Grada su 23 naselja među kojima se ističe grad Kutina s 12.012 stanovnika, a preko tisuću stanovnika ima još jedino Repušnica (1.552). Sam grad Kutina administrativno je podijeljen na tri mjesna odbora (Kutina, Radićeva ulica i Radničko Naselje) dok preostala naselja pripadaju istoimenim mjesnim odborima (Banova Jaruga, Batina, Brinjani, Čaire, Gojlo, Husain, Ilova, Jamarica, Janja Lipa, Katoličke Čaire, Kletište, Krajiška Kutinica, Kutinica, Kutinska Slatina, Međurić, Mikleuška, Mišinka, Repušnica, Selište, Stupovača, Šartovac, Zbjegovača).

Grad Kutina je smještena uz sjeveroistočni rub Sisačko-moslavačke županije. Sa zapadne strane graniči s gradovima Popovačom i Siskom, a s južne s Općinom Lipovljanima i Gradom Novskom. Sa sjeveroistočne strane graniči s Općinom Berek i Gradom Garešnicom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji te Gradom Lipikom u Požeško-slavonskoj županiji. Administrativne granice donekle prate fiziografske elemente prostora (uzvišenja, potoke, granice šume) i prometne trase (željezničke pruge, ceste i putove).

Šuma Moslavačke gore na sjeveru i prirodno poplavno područje rijeke Save i njezinih pritoka (Lonjsko polje) na jugu okružuju urbano središte Grada Kutine i brojne okolne poljoprivredne površine. Područja uz srednji tok rijeke Save od prvih pisanih tragova o postojanju ljudskih naselja, predstavljaju mjesta na kojima su ljudi veći dio povijesti živjeli u skladu s prirodom u mijenjali prirodni krajobraz.

Sl. 1. Administrativno-teritorijalni ustroj Grada Kutine

Slika 2.:Prostorni razmještaj naselja prema broju stanovnika 2021. godini , Izvor: Zavod za prostorno uređenje Sisačko – moslavačke županije

Geografski položaj Kutine daje joj značajnu prometnu vrijednost. Smještena je uz autocestu A3 (Bregana – Zagreb – Lipovac), što omogućava dobru povezanost s glavnim gradom Zagrebom (oko 70

km) te drugim važnim urbanim središtima u Hrvatskoj i regiji. Kroz grad prolazi i željeznička pruga koja povezuje Zagreb s istočnim dijelom Hrvatske, što dodatno doprinosi dostupnosti destinacije.

Grad Kutina obuhvaća nekoliko jasno izraženih reljefnih cjelina koje određuju njegov geografski i turistički potencijal:

1. Panonska nizina (Lonjsko polje i okolno područje)

- Nizinski dio na jugu i jugoistoku grada, uz rijeku Lonju.
- Odlikuje se ravničarskim krajolikom, plodnim tlima te bogatstvom močvarnih i vlažnih staništa.
- Dio ovog područja ulazi u obuhvat Parka prirode Lonjsko polje, jednog od najvrjednijih zaštićenih prirodnih područja u Hrvatskoj.

2. Moslavačka gora

- Sjeverni i sjeveroistočni dio Kutine proteže se na obronke Moslavačke gore.
- To je brežuljkasto područje s najvišim vrhom Humka (488 m).
- Obilježeno je šumama, vinogradima i voćnjacima, što ga čini važnim resursom za rekreaciju, izletnički i eno-gastro turizam.

3. Prijelazno brežuljkasto područje

- Smješteno između nizine i Moslavačke gore.
- Blagi brežuljci s naseljima i poljoprivrednim površinama čine karakterističan mozaik ruralnog krajobraza Moslavine.
- Posebno je značajno zbog tradicijske arhitekture i kulturnog identiteta sela.

Područje Grada Kutine pripada umjereno kontinentalnoj klimi, tipičnoj za središnji dio Hrvatske. Klima se odlikuje izraženim godišnjim dobima, s toplim ljetima i hladnim zimama, dok su prijelazna razdoblja (proljeće i jesen) blaga i relativno vlažna. Prosječna godišnja temperatura zraka kreće se između 10 i 11 °C. Najtopliji mjesec je srpanj, s prosječnim temperaturama od 20 do 22 °C, dok je najhladniji siječanj, kada se temperature u prosjeku spuštaju na oko 0 °C, a često i ispod.

Godišnja količina oborina u Kutini iznosi oko 850–1000 mm, raspoređenih relativno ravnomjerno tijekom godine, s blagim maksimumom u kasno proljeće i početkom ljeta. Snježne oborine javljaju se u zimskim mjesecima, dok su ljeti česte kraće kiše i grmljavinske nepogode.

Klimatske značajke Kutine povoljne su za poljoprivredu, posebice vinogradarstvo i voćarstvo, što je obilježje moslavačkog kraja. Ujedno, raznolikost godišnjih doba doprinosi atraktivnosti destinacije za razvoj različitih oblika turizma – od izletničkog i rekreativnog do eno-gastro i kulturnog turizma.

Prirodno okruženje Kutine obilježeno je kombinacijom nizinskog prostora i Moslavačke gore, koja se izdvaja kao značajan krajobrazni i turistički resurs. Područje je bogato šumama, vinogradima i tradicionalnim seoskim krajolicima, što stvara preduvjete za razvoj različitih oblika turizma – od izletničkog, kulturnog i eno-gastro turizma do aktivnog odmora u prirodi.

Osim prirodnih resursa, važno je istaknuti i kulturno-povijesno naslijeđe Kutine i okolice, koje se očituje u sakralnim objektima, tradicijskim kućama Moslavine te bogatoj muzejskoj i manifestacijskoj ponudi. Ova kombinacija geografskih i kulturnih obilježja čini Kutinu destinacijom s potencijalom za daljnji razvoj održivog i diferenciranog turizma.

2.1.2. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA

Analiza se zasniva na temelju raspoloživih statističkih podataka službenih popisa stanovnika 2001., 2011. i 2021. godine te procjene broja stanovnika na godišnjoj razini koje Državni zavod za statistiku objavljuje na temelju podataka iz posljednjega popisa stanovništva, prirodnog kretanja i migracijskog salda. Na području Grada Kutine, prema zadnjem popisu iz 2021. godine, živi 19.601 stanovnika što predstavlja 14,04 % stanovništva Sisačko – moslavačke županije. Kretanje broja stanovnika analizira se u tri vremenska perioda. Prvi od popisa stanovništva 1991. do 2001. godine, drugi od 2001. do 2011. godine i treći 2011. do 2021. Iako im je zajedničko negativno demografsko kretanje, intenzitet i uzroci su različiti. Na nacionalno, regionalnoj pa tako i na lokalnoj razini prisutna su tri osnovna dugoročna globalna demografska procesa: ukupna depopulacija (među popisno smanjenje broja stanovnika), prirodni pad stanovništva i starenje stanovništva. Konstantan demografski pad bilježi se u periodu od 1991. do 2021.

Tablica 1: Broj stanovnika u Gradu Kutini od 1991. do 2021. godine

PROSTORNA JEDINICA	BROJ STANOVNIKA 1991.	BROJ STANOVNIKA 2001.	BROJ STANOVNIKA 2011.	BROJ STANOVNIKA 2021.
SMŽ	251.078	185.387	172.439	139.603
GRAD KUTINA	24.829	24.597	22.760	19.601
UKUPNO				
BANOVA JARUGA	743	748	665	605
BATINA	237	215	205	180
BRINJANI	253	273	253	203
ČAIRE	56	40	33	19
GOJLO	438	449	377	281
HUSAIN	917	1.002	971	820
ILOVA	833	860	821	709
JAMARICA	477	452	410	335
JANJA LIPA	335	275	206	152
KATOLIČKE ČAIRE	268	248	232	198
KLETIŠTE	92	120	116	106
KRAJIŠKA KUTINICA	94	85	73	47
KUTINA	14.992	14.814	13.735	12.012
KUTINICA	83	68	58	44
KUTINSKA SLATINA	566	617	578	508
MEĐURIĆ	570	542	485	427
MIKLEUŠKA	223	155	140	85
MIŠINKA	66	107	116	102
REPUŠNICA	1.913	1.946	1.838	1.552
SELIŠTE	327	297	282	241
STUPOVAČA	500	472	440	346
ŠARTOVAC	450	433	380	318
ZBJEGOVAČA	396	379	346	311

Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci objavljeni 22.9.2022.

Naselja sa najvećim brojem stanovnika (Repušnica, Kutinska Slatina, Husain, Ilova) nalaze se u blizini Kutine. Brdovito područje Moslavačke gore najrjeđe je naseljeno, naročito naselja Mikleuška, Kutinica, Krajiška Kutinica i Čaire koja su smještena duboko unutar Moslavačke gore. U razdoblju od 2001. do 2021. broj stanovnika se u tim naseljima prepolovio.

Dobna struktura stanovništva, indeks starenja i koeficijent starosti

U Gradu Kutini rezultati popisa 2021. ukazuju na ubrzanje procesa demografskog starenja. Prosječna starost koja označava srednje godine života cjelokupnog stanovništva županije iznosi 44,3 g. a indeks starenja iznosi 153,47 što znači da je osjetno više starog nego mladog stanovništva.

Tablica 2. Dobno spolna struktura stanovništva Grada Kutine 2021. godina

	Broj stanovnika. 2021.	0-14 godina	Radno sposobno	65 i više	Muškarci	Žene
SMŽ	139.603	18.238	86.864	34.501	67.985	71.618
GRAD KUTINA	19.601	2.903	12.224	4.474	9.427	10.174
BANOVA JARUGA	605	72	370	163	281	324
BATINA	180	23	109	48	91	89
BRINJANI	203	28	136	39	108	95
ČAIRE	19	-	8	11	11	8
GOJLO	281	46	181	54	135	146
HUSAIN	820	110	528	182	389	431
ILOVA	709	113	453	143	334	375
JAMARICA	335	46	232	57	169	166
JANJA LIPA	152	13	100	39	73	79
KATOLIČKE ČAIRE	198	34	116	48	100	98
KLETIŠTE	106	16	79	11	56	50
KRAJIŠKA KUITINICA	47	4	27	16	21	26
KUTINA	12.012	1.847	7.436	2.729	5.715	6.297
KUTINICA	44	5	23	16	22	22
KUTINSKA SLATINA	508	87	333	88	268	240
MEĐURIĆ	427	66	274	87	214	213
MIKLEUŠKA	85	4	37	42	40	45
MIŠINKA	102	11	68	23	54	48
REPUŠNICA	1.552	188	955	409	745	807
SELIŠTE	241	38	152	51	117	124
STUPOVAČA	346	47	208	91	173	173
ŠARTOVAC	318	41	206	71	163	155
ZBJEGOVAČA	311	54	201	56	148	163

Izvor: Državni zavod za statistiku

2.1.3. PROMET I INFRASTRUKTURA

Prometna infrastruktura

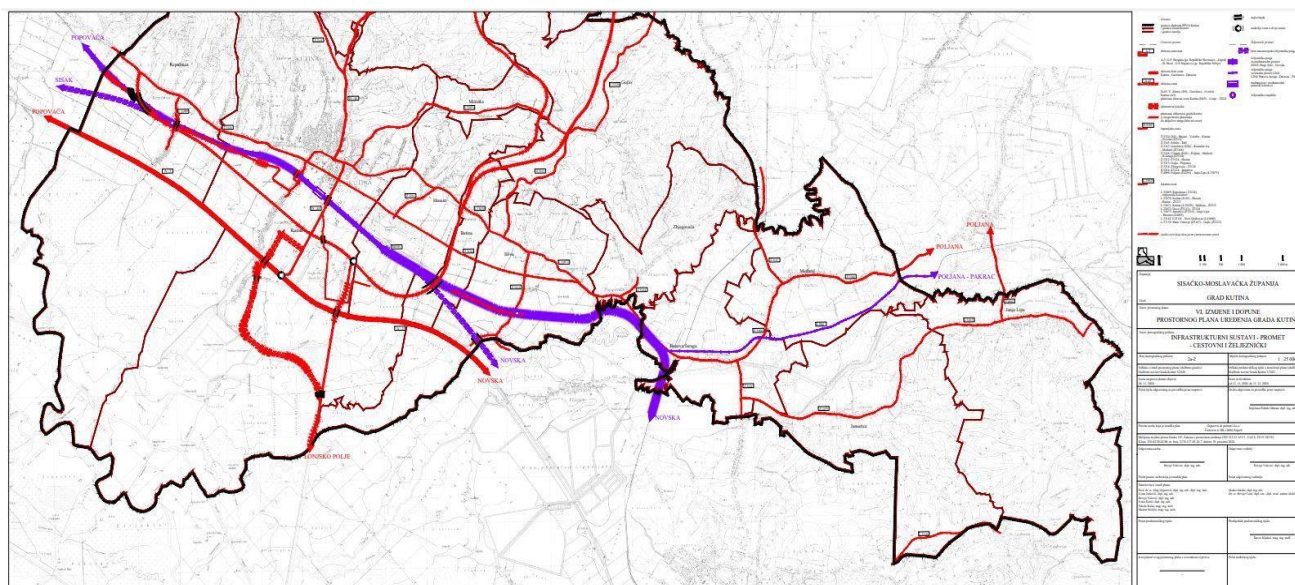
Grad Kutina raspolaže razvijenom prometnom infrastrukturom koja predstavlja važan čimbenik njegova gospodarskog i turističkog razvoja. Najznačajnija prometnica je autocesta A3 (Bregana –

Zagreb – Lipovac) koja prolazi u neposrednoj blizini grada i osigurava odličnu povezanost s glavnim gradom Zagrebom (oko 70 km udaljenosti), istočnim dijelom Hrvatske te susjednim državama. Osim autoceste, kroz Kutinu prolazi i državna cesta D45 koja povezuje grad s okolnim naseljima i Moslavačkom gorom.

Kutina je smještena i na važnoj željezničkoj pruzi Zagreb – Novska – Vinkovci – Beograd, što omogućava dobru željezničku povezanost na regionalnoj i međunarodnoj razini. Željeznički kolodvor Kutina opslužuje putnički i teretni promet, pri čemu teretni promet ima posebno značenje zbog industrijske zone i postojanja Petrokemije Kutina.

Unutar grada razvijena je mreža lokalnih i županijskih cesta koja povezuje 23 naselja na području grada. Infrastruktura je prilagođena svakodnevnim potrebama stanovništva, a u posljednjim godinama ulaže se u modernizaciju prometnica, biciklističkih staza i uređenje javnih površina s ciljem unapređenja mobilnosti i sigurnosti.

Prometna dostupnost Kutine jedan je od njezinih važnih razvojnih resursa jer omogućava lak dolazak posjetitelja, učinkovitu povezanost s drugim destinacijama i kvalitetnu logističku potporu gospodarstvu.

Slika 3: Cestovni i željeznički promet u Gradu Kutini. Izvor: Kartografski prikaz 2a -2. PPUG Kutine („Službene novine Grada Kutine“ br. 3/04., 2/13., 2/16., 5/18., 1/21. i 2/21.)

Infrastrukturalna opremljenost

Grad Kutina raspolaže razvijenom infrastrukturom koja čini temelj za život lokalnog stanovništva, gospodarske aktivnosti i razvoj turizma. Na području grada izgrađena je mreža komunalne infrastrukture koja uključuje sustav javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda,

plinsku mrežu te sustav daljinskog grijanja. Opskrba električnom energijom stabilna je i dobro pokriva sva naselja, dok je telekomunikacijska infrastruktura modernizirana u skladu s potrebama suvremenog digitalnog društva (optičke mreže, mobilna telefonija).

Na području grada nalazi se razvijena prometna infrastruktura – autocesta A3, željeznica, državne i županijske ceste – što osigurava dobru povezanost i dostupnost. Uz to, kontinuirano se ulaže u modernizaciju lokalnih cesta, biciklističkih staza i javnih površina.

U pogledu društvene infrastrukture, Kutina raspolaže odgojno-obrazovnim ustanovama (dječji vrtići, osnovne i srednje škole, Libertas sveučilište), što omogućuje kvalitetno obrazovanje i dostupnost visokog školstva. Na području grada djeluje i Dom zdravlja Kutina, nekoliko specijalističkih ordinacija i ljekarni, što osigurava primarnu zdravstvenu zaštitu stanovništva.

Grad je opremljen i sportskom, kulturnom i društvenom infrastrukturom – sportskim dvoranama, igralištima, knjižnicom, muzejom, kulturnim centrima i manifestacijskim prostorima, koji pridonose kvaliteti života stanovnika, ali i stvaranju sadržaja za posjetitelje.

Ukupno gledano, infrastrukturna opremljenost Grada Kutine osigurava stabilnu osnovu za daljnji gospodarski i turistički razvoj te povećava konkurentnost destinacije u odnosu na druge gradove središnje Hrvatske.

2.2. INSTITUCIONALNI OKVIR RAZVOJA TURIZMA

2.2.1. Ključni dionici i upravljačka tijela

Razvoj turizma u Gradu Kutini odvija se u okviru institucionalnog i zakonskog sustava Republike Hrvatske, uz usklađivanje s nacionalnim, regionalnim i lokalnim strateškim dokumentima. Ključni zakonski temelj predstavlja Zakon o turizmu (NN 156/23), kao i povezani pravilnici i strateški dokumenti Ministarstva turizma i sporta.

Na lokalnoj razini, za upravljanje i koordinaciju turističkog razvoja zadužena je Turistička zajednica Grada Kutine (TZG Kutina), koja djeluje u skladu sa Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. TZG Kutina ima ulogu nositelja marketinških aktivnosti, razvoja turističkih proizvoda, promocije destinacije te suradnje s dionicima.

U institucionalni okvir razvoja turizma Grada Kutine uključeni su i sljedeći ključni dionici i upravljačka tijela:

- **Grad Kutina i gradske službe** – odgovorni za strateško planiranje, infrastrukturni razvoj i stvaranje uvjeta za gospodarski i turistički rast.

- **Turistička zajednica Grada Kutine** – glavni koordinator turističkih aktivnosti, promocije i razvoja destinacije.
- **Sisačko-moslavačka županija i Turistička zajednica Sisačko-moslavačke županije** – pružaju regionalni okvir i potporu razvoju turizma u Kutini.
- **Privatni sektor** – ugostiteljski i smještajni objekti, vinari, seoska domaćinstva, turističke agencije i obrtnici, koji čine temeljnu ponudu destinacije.
- **Javne ustanove i organizacije** – muzej, kulturni centri, Park prirode Lonjsko polje, športske udruge i obrazovne institucije, koje sudjeluju u kreiranju kulturne, obrazovne i rekreativne ponude.
- **Organizacije civilnog društva i lokalno stanovništvo** – kao važni partneri u očuvanju tradicije, kulturne baštine i razvoju manifestacija.

Upravljanje razvojem turizma u Kutini temelji se na suradničkom modelu, gdje se kroz koordinaciju između javnog sektora, turističke zajednice, privatnih poduzetnika i civilnog društva osigurava ostvarivanje strateških ciljeva te dugoročna održivost destinacije.

Tablica 3. Dionici javnog sektora razvoja turizma

Dionik	Područje djelovanja
Grad Kutina	Strateško planiranje, donošenje razvojnih programa, financiranje i provedba projekata vezanih uz infrastrukturu i turizam.
Gradske službe (odjeli za gospodarstvo, komunalnu infrastrukturu, društvene djelatnosti)	Operativna provedba mjera i aktivnosti, podrška manifestacijama i projektima lokalnog značaja.
Turistička zajednica Grada Kutine (TZG Kutina)	Promocija destinacije, razvoj i brendiranje turističke ponude, koordinacija manifestacija, suradnja s dionicima.
Sisačko-moslavačka županija	Regionalni strateški okvir, podrška infrastrukturnim i turističkim projektima, povezivanje Kutine s regijom Moslavine i šire.
Turistička zajednica Sisačko-moslavačke županije	Promocija i pozicioniranje županije, uključujući Kutinu, na nacionalnoj i međunarodnoj razini; razvoj zajedničkih turističkih proizvoda.

Dionik	Područje djelovanja
Park prirode Lonjsko polje (javna ustanova)	Zaštita i valorizacija prirodnih resursa, razvoj edukacijskih i turističkih programa, suradnja u održivom turizmu.
Kulturne ustanove (Muzej Moslavine, knjižnica, kulturni centri)	Organizacija kulturnih sadržaja, očuvanje kulturne baštine, razvoj interpretacijskih programa i turističkih događanja.
Obrazovne ustanove (osnovne i srednje škole, suradnja s visokoškolskim institucijama)	Edukacija mladih, uključivanje u projekte održivog turizma, razvoj ljudskih potencijala za sektor turizma.

Tablica 4. Dionici privatnog sektora

Dionik	Područje djelovanja
Privatni smještajni kapaciteti (apartmani, sobe, kuće za odmor)	Osiguravanje smještajne ponude za posjetitelje, razvoj ruralnog i obiteljskog turizma.
Ugostiteljski objekti (restorani, kafići)	Pružanje gastronomske ponude, promocija lokalnih specijaliteta i eno-gastro turizma.
Vinari i vinogradari	Razvoj eno-turizma, promocija moslavačkih vina posebice Škrleta, uključivanje u vinske ceste i manifestacije.
OPG-ovi i seoska domaćinstva	Ponuda lokalnih proizvoda i doživljaja, razvoj agroturizma i kratkih opskrbnih lanaca.
Turistička agencija i vodiči	Kreiranje i provedba turističkih programa, vođene ture, interpretacija kulturne i prirodne baštine.
Udruge građana (kulturne, športske, ekološke, folklorne)	Organizacija manifestacija, očuvanje kulturne baštine i tradicije, poticanje društvenog života.
Manifestacije i festivali (npr., MoslaVINA Kutina)	Privlačenje posjetitelja, promocija identiteta grada, stvaranje dodatne vrijednosti turističkoj ponudi.
Lokalni poduzetnici i obrtnici	Proizvodnja i promocija suvenira, tradicijskih proizvoda i rukotvorina.

R. br.	Naziv objekta	Vrsta objekta	Kategorija objekta	Broj smještajnih jedinica	Broj kreveta	Broj pomoćnih kreveta
1.	Sobe Kosec	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	4	5	0
2.	Izletište i sobe Lukač - "Zeleni put" Brinjani	Objekti na OPG-u	1 sunce	4	9	0
3.	KUTINA	Hoteli / Hotel	3 zvjezdice	49	98	0
4.	Klet Leskarac	Objekti na OPG-u	2 sunca	7	17	7
5.	KING'S PUB, Smještaj - sobe	Sobe za iznajmljivanje	4 zvjezdice	14	44	0
6.	Repušnička klet	Sobe za iznajmljivanje	2 zvjezdice	4	8	0
7.	"KAMP LUKAČ" - soba i kamp odmorište	Kamp u domaćinstvu	2 sunca	4	10	2
8.	"APARTMANI VINEA"	Studio apartman	4 zvjezdice	4	13	0
9.	HOSTEL MAJIĆ	Hostel	Nema	5	21	0
10.	U MLINU	Objekti na OPG-u	3 sunca	1	6	2
11.	Apartman u domaćinstvu "Danica"	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	1	2	2
12.	Apartman u domaćinstvu "Marko"	Objekti u domaćinstvu	4 zvjezdice	1	2	2
13.	"ZOKI" kuća za odmor u domaćinstvu	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	1	3	1
14.	POLIESTERPLAST d.o.o. KUTINA	Apartman	3 zvjezdice	3	6	0
15.	LONJSKI DVORI	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	7	11	0
16.	Apartman Moslavina	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	1	2	2
17.	"VILA KLETIŠTE"	Kuća za odmor	4 zvjezdice	2	4	4
18.	Apartman Blažević 1	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	2	6	2
19.	Sobe MIHA	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	2	4	1
20.	LAURA	Objekti u domaćinstvu	2 zvjezdice	1	4	1
21.	Apartman Angel	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	1	3	2
22.	Studio apartman Blažević 2	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	1	2	1
23.	LIPA	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	5	11	0
24.	Kuća za odmor Holiday House Panorama Moslavina	Objekti u domaćinstvu	4 zvjezdice	1	3	2
25.	Apartman ARIA	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	1	5	1
26.	Apartman MOSLAVINA 2	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	1	2	0
Ukupno				127	301	32
Ukupan broj kreveta				333		

Tablica 5. Smještajni objekti na području Kutine u 2025. godini- dionici privatni sektor

Privatni sektor igra ključnu ulogu u pružanju turističkih usluga i oblikovanju doživljaja posjetitelja. Smještajni kapaciteti, od kuća za odmor do tradicionalnih seoskih objekata, omogućuju raznolike opcije za posjetitelje. Ugostiteljski objekti i agencija, doprinose bogatstvu ponude kroz specijalizirane

turističke usluge, dok ruralne kuće za odmor nude autentične doživljaje i lokalnu kuhinju, čime se dodatno podupire ruralni razvoj i održivi turizam.

Tablica 6. Dionici iz Udruga uključeni u razvoj turizma ili povezanih aktivnostima

Udruga / organizacija	Područje djelovanja i doprinos turizmu
KUD Moslavina Kutina s ostalim KUD-ovima s područja grada	Očuvanje i prezentacija tradicijske baštine Moslavine kroz folklor, glazbu i ples; obogaćivanje kulturne ponude grada.
Lovačka udruga "Fazan" Kutina	Promicanje lovnog turizma, očuvanje prirodnog okoliša i divljači te organizacija lovnih manifestacija.
Udruga pčelara "Metvica" Kutina	Proizvodnja i promocija lokalnog meda i pčelinjih proizvoda; edukacija posjetitelja i doprinos razvoju gastro-turizma.
Udruga vinogradara i voćara "Lujko Miklaužić"	Promocija moslavačkih vina, sudjelovanje u vinskim cestama i manifestacijama, razvoj eno-gastro turizma.
Zajednica sportskih udruga Kutine	Organizacija sportskih događaja i manifestacija; promocija sportskog i rekreativnog turizma.
Udruga "Topot" Kutina	Organizacija jahanja i terapijskog jahanja; razvoj konjičkog i zdravstveno-rekreativnog turizma.
Eko udruga Zelena Moslavina	Očuvanje prirodnog okoliša, edukacija građana i posjetitelja o održivom razvoju, sudjelovanje u ekoturističkim projektima.

Udruge koje djeluju na području Grada Kutine, a koje nisu prikazane u tablicu 6 također značajno doprinose očuvanju kulturne i prirodne baštine, razvoju turističke ponude te promociji održivih vrijednosti. Kulturno-umjetnička društva obogaćuju kulturni život i pridonose očuvanju tradicijske baštine Moslavine. Sportske udruge, planinarska društva i lovačka društva potiču razvoj aktivnog turizma, boravak na otvorenom i očuvanje prirodnog okoliša. Udruge poput Pčelarske udruge Kutina i Udruge vinogradara i voćara "Lujko Miklaužić" dodatno jačaju lokalni identitet kroz proizvodnju autohtonih proizvoda, čime se stvara prepoznatljiv turistički brend grada i šire regije Moslavine.

2.2.2. RAZVOJNI DOKUMENTI

Razvojni dokumenti predstavljaju temelj za usmjeravanje gospodarskog, društvenog i turističkog razvoja Grada Kutine te osiguravaju usklađenost lokalnih prioriteta s regionalnim i nacionalnim strateškim ciljevima. Na lokalnoj razini, najvažniji dokument je Strategija razvoja Grada Kutine, koja definira dugoročne ciljeve, mjere i prioritetna područja djelovanja skupa s Provedbenim planom Grada Kutine. Uz nju, ključnu ulogu imaju i specijalizirani dokumenti poput Plana upravljanja destinacijom Grada Kutine, čija je izrada propisana Zakonom o turizmu (NN 156/23), zatim Plana rada Turističke zajednice Grada Kutine, koji određuje godišnje aktivnosti u promociji, manifestacijama i razvoju turističke ponude, te Prostornog plana uređenja Grada Kutine (PPUG), kojim se utvrđuju prostorne smjernice i mogućnosti za infrastrukturni i turistički razvoj. Financijski okvir za provedbu razvojnih programa osigurava se kroz proračun Grada Kutine i pripadajuće programe javnih potreba. Razvojni dokumenti Grada Kutine ističu da je turizam također jedna od najvažnijih grana gospodarstva, ne samo na području Grada Kutine već i na nacionalnoj razini. Stoga je potrebno ulagati u isti kroz promicanje i unapređenje turizma Grada Kutine, unapređivanjem općih uvjeta boravka turista, podizanjem kvalitete turističkih usluga te očuvanjem i stvaranjem prepoznatljivog i privlačnog turističkog okruženja.

Na razini županije, Grad Kutina svoje aktivnosti usklađuje sa strateškim dokumentima Sisačko-moslavačke županije, među kojima se ističu Strategija razvoja županije i Razvojna strategija turizma županije, koje potiču održiv gospodarski rast i razvoj turističkih proizvoda na području Moslavine i šire regije. Dodatno, županijski prostorni plan pruža okvir za prostorne i infrastrukturne projekte. Provedbeni plan razvoja turizma Sisačko - Moslavačke županije 2022. - 2025.

Posebni cilj Provedbenog plana Sisačko - Moslavačke županije navodi: razvoj konkurentnog održivog turizma obuhvaća razvoj selektivnih oblika turizma i turističke ponude, poticanje promocije i plasmana turističke ponude i razvoj ljudskih potencijala u sektoru turizma. Mjera 2. Poticanje promocije i plasmana turističke ponude SMŽ temelji se na poticanju ulaganja u marketinške aktivnosti, razvoj prodaje turističkih proizvoda i usluga, izradi novih programa promocije turističke ponude, poticanje inovativnih oblika prezentacije turističke ponude SMŽ, razvijanju prepoznatljivog brenda županije te povezanih aktivnost.

Na nacionalnoj razini, razvoj turizma Kutine temelji se na odrednicama Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine te Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine, koje naglašavaju važnost održivosti, inovacija i konkurentnosti. Osim toga, Kutina ima mogućnost korištenja financijskih instrumenata i mjera predviđenih kroz Operativne programe financirane iz EU

fondova, posebice Integrirani teritorijalni program 2021.–2027. Pravnu osnovu osigurava Zakon o turizmu (NN 156/23) i pripadajući pravilnici, koji definiraju obveze i mehanizme upravljanja destinacijom.

Kroz ovakav višerazinski okvir – nacionalni, županijski i lokalni – Grad Kutina usklađuje svoje razvojne politike te stvara preduvjete za održiv i konkurentan turistički rast, uz očuvanje prirodnih i kulturnih resursa i unapređenje kvalitete života lokalne zajednice.

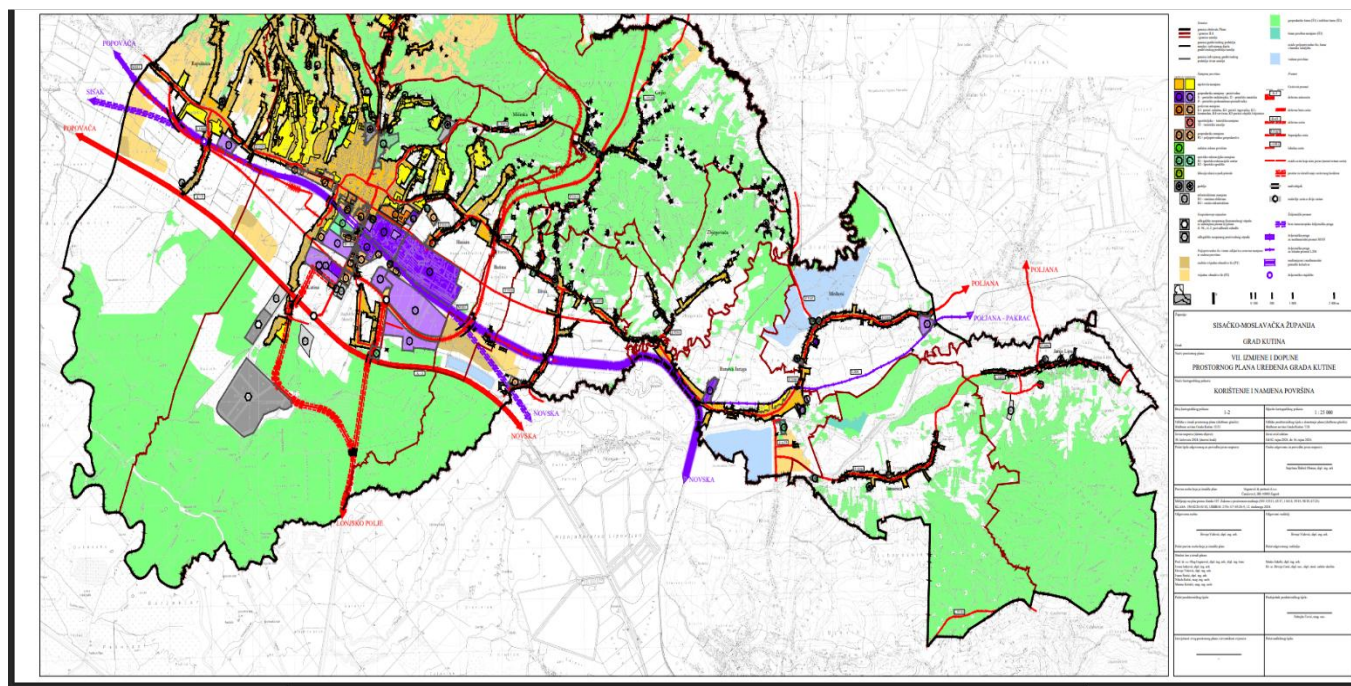
Lokalna razvojna strategija LAG-a "Moslavina" za razdoblje 2023.-2027. se fokusira na kohezivan i integriran razvoj područja LAG-a Moslavina kroz pet ključnih prioriteta:

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva korištenjem endogenih potencijala
2. Razvoj identiteta i povezane proizvodnje hrane područja Moslavine
3. Razvoj održivog turizma – trenutna turistička ponuda je nepovezana i nedovoljno prepoznatljiva. Potrebno je stvoriti prepoznatljiv turistički brend Moslavine, poticati suradnju dionika i kreirati zajedničke proizvode.
4. Zaštita okoliša, očuvanje i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine
5. Poboljšanje kvalitete života u lokalnim ruralnim zajednicama.

2.2.3 PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA KUTINE

Prostorni plan uređenja Grada Kutine (PPUGK / GUP) uređuje prostorno uređenje i korištenje zemljišta na području Grada Kutine. Plan je pravni akt kojim se određuju osnovne kategorije namjene površina, infrastrukturni koridori, zaštitna i razvojna područja te uvjeti i ograničenja građenja. Plan obuhvaća cijelo administrativno područje Grada Kutine i primjenjuje se unutar njegovih zakonski utvrđenih granica. U planu su definirane i veze sa županijskim i višerazinskim prostornim dokumentima (sukladnost s PPŽ i relevantnim pravilima). Plan dijeli prostor na glavne kategorije: stambene zone, industrijske/poslovne zone, poljoprivredno/zaštitne površine, javne funkcije (škole, zdravstvo, socijalne usluge), zelene površine i prometne koridore (ceste, željeznica). Za svaku kategoriju su definirana pravila namjene i maksimalne gustoće/koefficienti izgrađenosti u skladu s GUP/DPU odredbama. U planu su definirane zaštitne mjere za očuvanje okoliša, vodnih površina, krajobraza i kulturnih dobara — uključujući zone ograničenog građenja i uvjete za intervencije u zaštićenim područjima. Grad je pokrenuo postupak za izmjene i dopune Prostornog plana (niz izmjena kroz godine; posljednji postupci za VII. izmjene i dopune objavljeni su 2024. — provedena javna rasprava i dokumentacija). To znači da se neka prostorno-planska rješenja trenutno ažuriraju

(promjene namjena parcela, novo definiranih koridora ili detaljnijih DPU-ova za središte i poslovne zone).

Slika 4. Namjena površina temeljem PPUG Kutina

2.3 PERFORMANSTE TURISTIČKOG SEKTORA

Analiza komercijalnih smještajnih kapaciteta i fizičkog turističkog prometa na prostoru Turističke zajednice Grada Kutine napravljena je temeljem podataka dostupnih iz sustava eVisitor. Smještajni objekti u sustavu eVisitor razvrstani su prema obilježjima *Vrsta objekta* i *Podvrsta objekta*, a u skladu sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i pripadajućim važećim pravilnicima o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata.

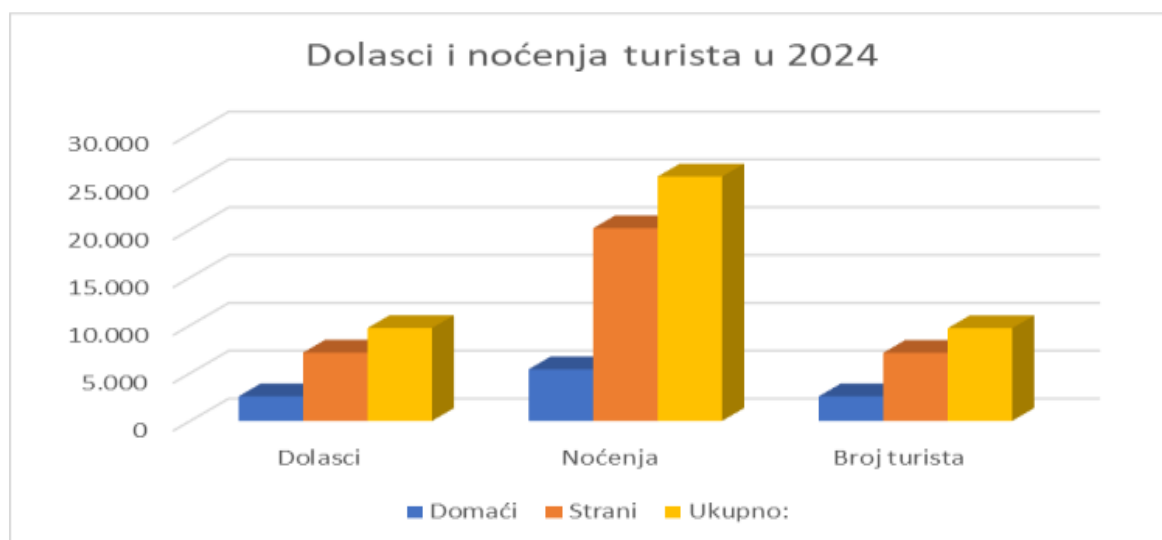
Tablica 7. vrste smještajnih objekata na području TZ Kutina

Grupa	Vrsta objekta (eVisitor)	Podvrsta objekta (eVisitor)
Objekti u domaćinstvu	Objekti u domaćinstvu	Sve podvrste
OPG	Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	Sve podvrste
Soba za iznajmljivanje	Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	Soba za iznajmljivanje

2.3.1 ANALIZA TURISTIČKOG PROMETA

Tablica 8. : Dolasci i noćenja turista u 2024. godini

Vrsta turista	Dolasci	Noćenja	Broj turista	Prosječno trajanje boravka (u danima)
Domaći	2.571	5.401	2.572	2,10
Strani	7.143	20.147	7.121	2,82
Ukupno:	9.714	25.548	9.693	2,63

Turistički promet po državama u 2024. godini

TURISTIČKA STATISTIKA – GRAD KUTINA

usporedba 2024./2023.g. (razdoblje od 1.1. do 1.12.)

Naziv izvještaja: Dolasci i noćenja turista prema državama

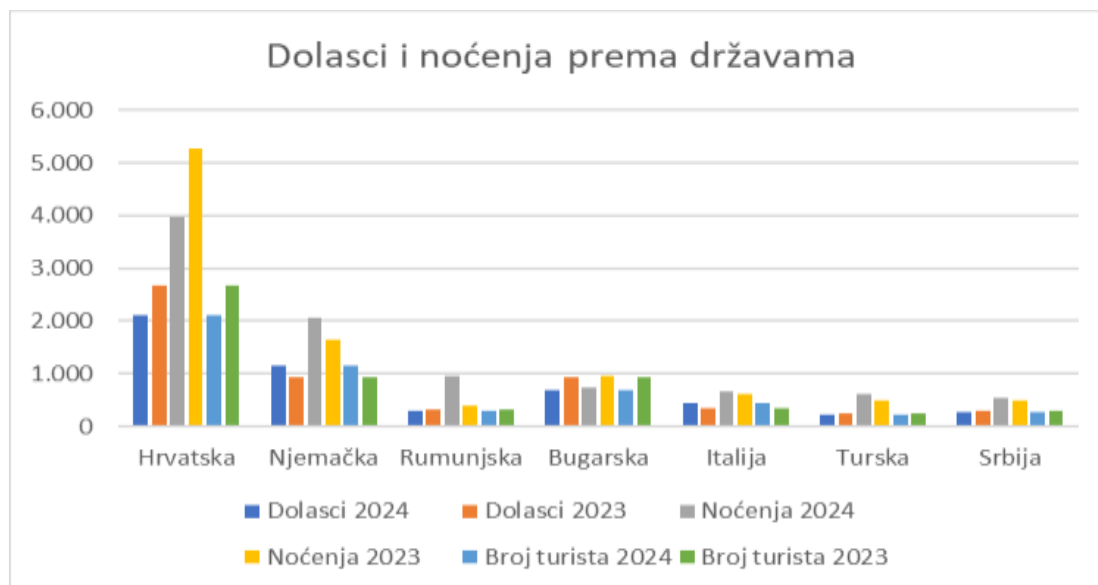
Parametri izvještaja

Datum: Od datuma = 1.1.2024.; Do datuma = 1.12.2024.; Od datuma usporedba = 1.1.2023.; Do datuma usporedba = 1.12.2023.

Razina: Sisačko-moslavačka - Kutina

Vrsta objekta: Svi objekti

Država	Dolasci 2024	Dolasci 2023	Noćenja 2024	Noćenja 2023	Broj turista 2024	Broj turista 2023
Hrvatska	2.111	2.667	3.966	5.268	2.112	2.667
Njemačka	1.159	923	2.054	1.639	1.159	924
Rumunjska	302	309	954	385	302	309
Bugarska	677	935	746	953	677	935
Italija	436	345	673	612	436	346
Turska	216	255	601	478	216	255
Srbija	279	291	531	496	279	291
Poljska	101	100	510	275	101	100
Austrija	265	204	424	249	265	204
Nizozemska	236	164	424	283	236	164
Bosna i Hercegovina	209	195	302	335	209	195
Švicarska	255	257	299	297	256	257
Francuska	194	217	287	244	194	217
Mađarska	117	50	282	110	117	50

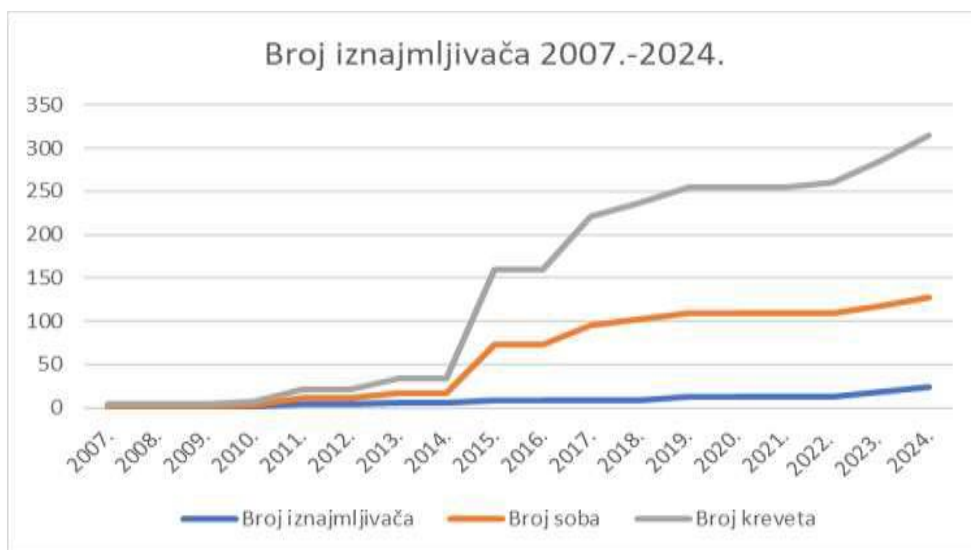
Tablica 9. Turistički promet po organizaciji dolaska sumarno

Organizacija dolaska	Dolasci domaći 2024	Dolasci domaći 2023	Dolasci strani 2024	Dolasci strani 2023	Dolasci ukupno 2024	Dolasci ukupno 2023
Individualno	2.048	2.445	5.713	4.732	7.761	7.177
Agencijski	63	222	362	928	425	1.150
Ukupno:	2.111	2.667	6.075	5.660	8.186	8.327

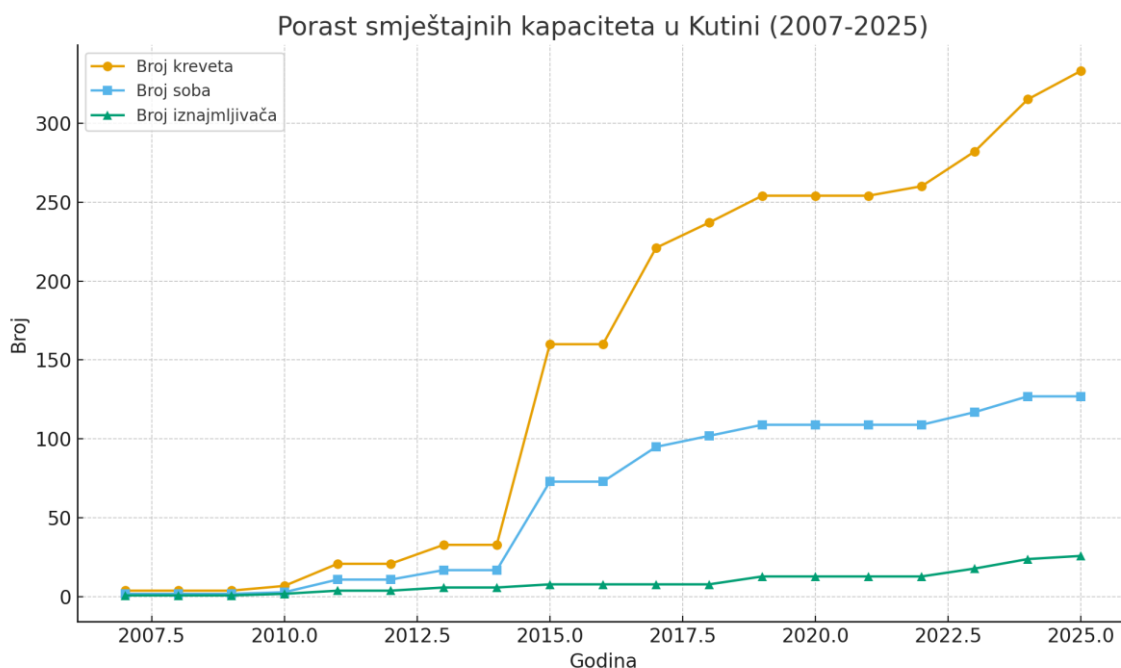
Broj privatnih iznajmljivača 2007 - 2024.

Godina	Broj iznajmljivača	Broj soba	Broj kreveta
2007.	1	2	4
2008.	1	2	4
2009.	1	2	4
2010.	2	3	7
2011.	4	11	21
2012.	4	11	21
2013.	6	17	33
2014.	6	17	33
2015.	8	73	160
2016.	8	73	160
2017.	8	95	221
2018.	8	102	237
2019.	13	109	254
2020.	13	109	254
2021.	13	109	254
2022.	13	109	260
2023.	18	117	286
2024.	24	127	315

2.3.2. RAZVOJ SMJEŠTAJNIH KAPACITETA

U proteklih osamnaest godina Kutina bilježi izrazit i kontinuiran rast smještajnih kapaciteta. Dok je 2007. godine postojao samo jedan iznajmljivač s četiri kreveta, već 2011. godine broj iznajmljivača narastao je na četiri, a broj kreveta na 21. Poseban iskorak dogodio se 2015. godine kada je broj kreveta narastao na 160, što je označilo prekretnicu u turističkoj ponudi. Do 2025. godine, broj iznajmljivača doseže 26, uz ukupno 127 smještajnih jedinica i 333 kreveta.

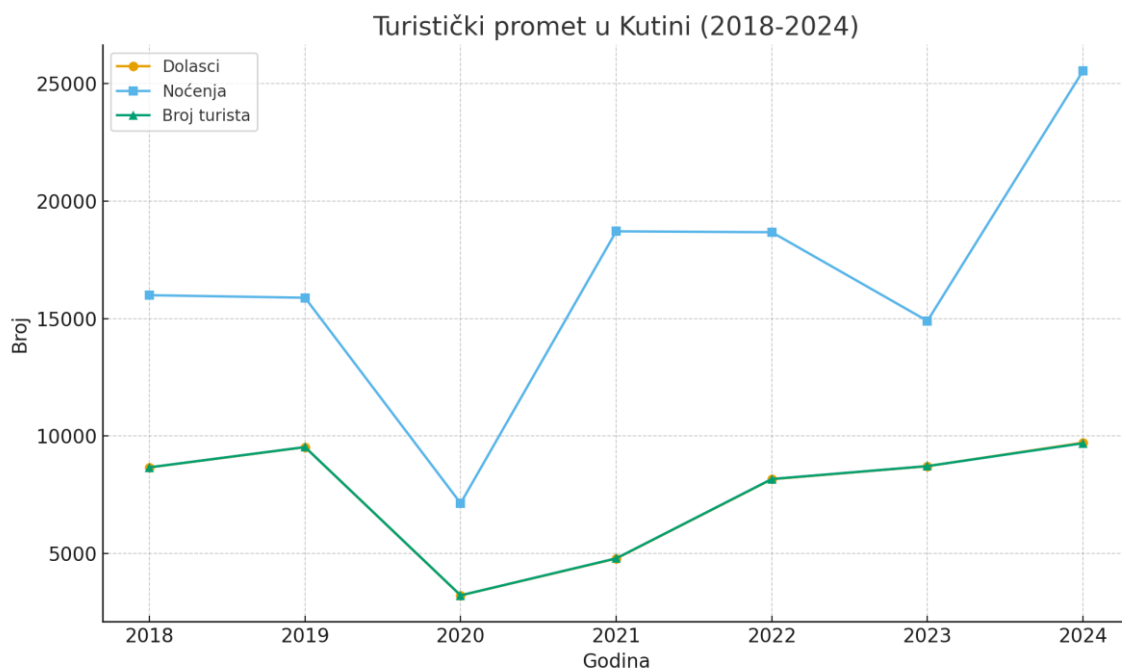

Struktura smještajnih objekata 2025. godine

Ponuda smještajnih kapaciteta u 2025. godini raznolika je i uključuje hotel, hostel, sobe za iznajmljivanje, apartmane, kuće za odmor te objekte na OPG-ovima. Najveći kapacitet i dalje drži hotel s 98 kreveta, dok značajan udio zauzimaju i sobe te apartmani u domaćinstvu. Velik dio objekata kategoriziran je s tri i četiri zvjezdice, što pokazuje rast kvalitete usluge.

Turistički promet (2018.–2024.)

Podaci o dolascima i noćenjima turista pokazuju stabilan rast, uz privremene oscilacije. Primjerice, 2019. godina bilježi 9.526 dolazaka i 15.888 noćenja, dok je 2020. došlo do značajnog pada uslijed pandemije (3.212 dolazaka). Već 2021. zabilježen je snažan oporavak s 18.716 noćenja, a 2024. godina postaje rekordna sa 9.714 dolazaka i 25.548 noćenja.

Razvoj smještajnih kapaciteta na području grada Kutine u posljednjih petnaestak godina predstavlja značajan iskorak u pozicioniranju grada kao turističke destinacije. Kutina je od skromnih početaka s tek nekoliko kreveta izrasla u destinaciju s više od 300 ležajeva i raznolikom ponudom. Daljnji razvoj trebao bi biti usmjeren na povećanje kvalitete smještaja, razvoj dodatnih sadržaja te promociju Kutine kao atraktivne destinacije kontinentalnog turizma.

2.4. PROJEKTI U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA

Grad Kutina aktivno razvija i priprema turističke projekte s ciljem povećanja prepoznatljivosti destinacije na tržištu. Projekti su usmjereni na poboljšanje kvalitete turističke ponude i infrastrukture, raznolikost sadržaja i jačanje lokalnog turizma. Na temelju prikupljenih informacija, razgovora s ključnim dionicima i provedenih analiza, izrađen je pregled projekata usmjerenih na razvoj kulturnih, rekreativnih i turističkih sadržaja, za koje je odobrena/prijavljena projektna dokumentacija, i neki od provedenih projekata.

Tablica 8. Projekti u provedbi i planirani/provedeni projekti u turizmu ili podržavajućim sektorima

PROJEKT	NOSITELJ	OPIS PROJEKTA	RAZDOBLJE PROVEDBE/STATUS
Gradski bazen Kutina	Grad Kutina	Projekt obuhvaća oživljavanje postojećeg otvorenog bazena. (Kombinacija sporta i rekreacije-bazeni, turizma potencijalno i smještaja), korištenja OIE, transformabilnih i fleksibilnih oblika konstrukcije i sl.	Prijavljeno
Uređenje Poučne staze „Turski stol“	Grad Kutina	Projekt obuhvaća uređenje Poučne staze „Turski stol“, vidikovaca i ostale manje infrastrukture na području šume oko kutinskog bazena koji se nalazi sjeveroistočno od centra Grada - u svrhu izvođenja radova i opremanja poučne staze. Krajnji cilj projekta je edukacija i informiranje o šumama, održivom gospodarenju šumama, zaštiti šuma i okolišu. Projektom će se urediti i opremiti staza sa info panelima, mostićima, putokazima, stolovima, klupama i sl.	Provedeno
Prijamni centar Repušnica	Grad Kutina	Razvoj turizma i iskorištavanje turističkih potencijala Parka Prirode Lonjsko polje s Moslavačke strane. Izgradnja i opremanje Prijamnog centra, Uređenje i opremanje biciklističkih i ostalih staza, izletišta/odmorišta, postava 3 pontonskih pristaništa, pružanje poslovne podrške, jačanje kapaciteta, marketinške aktivnosti.	Provedeno
Zatvoreni gradski bazen	Grad Kutina	Projekt obuhvaća dogradnju zatvorenog bazena u sklopu postojećeg sportskog centra u Kutini s dodatnim sadržajem kako bi se pozitivno utjecalo na sve	Prijavljeno

		segmente društvenog života u gradu Kutini.	
Moslavačka VinoSfera (MoslaWine Gallery- regionalna vinoteka)	Grad Kutina	Uređenje i opremanje Vinskog dvora kao prezentacijskog centra vinske kulture Moslavačke regije, unaprjeđenje promocije i tržišnog komuniciranja autohtonih sorti vina Moslavine. U tu svrhu Vinski dvor postaje regionalna vinoteka (MoslaWine Gallery).	Prijavljeno
Uređenje kompleksa tradicijskih kuća u Kutini	Grad Kutina	Projektom će se rekonstruirati i opremiti 5 tradicijskih kuća te urediti okoliš	Izrađena projektna dokumentacija.
Uređenje poučne staze "Crkveni jarak" na Moslavačkoj gori	Grad Kutina	Projekt obuhvaća popravak i uređenje dijela planinarske staze, te izgradnja novih sadržaja odnosno uspostavu poučne staze, postavljanje interpretativnih ploča i odmorišta s klupama. Edukativni sadržaji te staze tematski povezani s bogatstvom flore i faune koja obitava u regionalnom parku Moslavačka gora.	Provedeno
Interpretacijski i GEO centar Moslavačke gore - Izrada projektne dokumentacije	Grad Kutina	Projektom je izrađena projektno – tehnička dokumentacija izgradnje Interpretacijskog i GEO centra Moslavačke gore koji će biti glavni ulaz u GEO park Moslavačka gora.	Provedeno

2.5. ANALIZA EKSTERNOG OKRUŽENJA

2.5.1 PREGLED TRENDOVA ODGOVORNOG I ODRŽIVOG TURIZMA

Hrvatski zakonodavni okvir snažno potiče održivi razvoj turizma: Zakon o turizmu (NN 156/23) postavlja obveze upravljanja destinacijama i naglašava upravljanje u smjeru održivosti, dok nacionalne strategije (Strategija razvoja održivog turizma do 2030.) definiraju ciljeve za diversifikaciju ponude i podizanje kvalitete. Ovaj okvir stvara obvezu i mogućnosti za Kutinu u pogledu izrade i provedbe Plana upravljanja destinacijom. Turizam u Hrvatskoj bilježi nastavak rasta i pomak prema cjelogodišnjem modelu, pri čemu se u zadnjim godinama povećava udio posjeta obalnim i kontinentalnim područjima izvan vrhunca sezone. Rast turističkog prometa i prihoda na nacionalnoj razini otvara šansu za unutrašnje destinacije poput Kutine da privuku dio posjeta kroz specijalizirane proizvode (eno-gastro, priroda, aktivni turizam).

Putnici sve više traže autentična, lokalno utemeljena iskustva — eno-gastro ponude, ruralna iskustva, kulturne manifestacije i kontakt s prirodom. Kutina, kao središte Moslavine s vinogradima, folklornom baštinom i susjedstvom Lonjskog polja, ima pogodnu poziciju za iskorištavanje tih trendova kroz lokalne proizvode i programe. Kutina gravitira prema važnim prirodnim resursima — posebno Parku prirode Lonjsko polje i Moslavačkoj gori — koji su osjetljivi sustavi zaštićene prirode i vrijedan resurs za ekoturizam i promatranje ptica. Održivost i zaštita bioraznolikosti moraju biti integrirani u sve turističke aktivnosti kako bi se spriječilo preopterećenje i degradacija staništa. Nacionalne strategije i EU instrumenti (npr. Integrirani teritorijalni program 2021–2027) pružaju financijske mogućnosti za projekte održive mobilnosti, kulturne infrastrukture, valorizacije prirodnih resursa i digitalizacije turističkih usluga. Kutina može iskoristiti te izvore za konkretne projekte.

Ključni trendovi održivog i odgovornog turizma relevantni za Kutinu

Diversifikacija i sezonalno „izravnavanje“ – poticanje posjeta izvan glavne sezone kroz eno-gastro, manifestacije, događanja vezana za vinograde, promocija Škrleta i kulturne programe. (Implikacija: razvoj jesenih i proljetnih događanja i paket-proizvoda.)

Rast potražnje za iskustvenim i autentičnim sadržajima – posjetitelji traže lokalne priče, radionice, OPG-proizvode, vođene ture po Moslavačkoj gori i Lonjskom polju. (Implikacija: certificiranje lokalnih vodiča, suradnja s udrugama i OPG-ovima.)

Ekoturizam i promatranje ptica (birdwatching) – Lonjsko polje je važna birdwatching destinacija; to se može pretvoriti u niskougljična turistička niša. (Implikacija: razvoj edukativnih sadržaja, promatranje ptica uz stroge kriterije zaštite).

Održiva mobilnost i povezanost – poticaj korištenja biciklističkih staza, bolje povezanosti javnim prijevozom i zelenih prometnih rješenja unutar destinacije. (Implikacija: investicije u biciklističku infrastrukturu i označene rute.)

Uključivanje lokalne zajednice (participacija) – trend odgovornog turizma traži aktivno uključivanje udruga, proizvođača i stanovnika u planiranje radi ravnomjernije raspodjele koristi i očuvanja identiteta. (Implikacija: participativne radionice i modeli sufinanciranja projekata).

Digitalna transformacija i marketinška segmentacija – ciljane kampanje prema birdwatcherima, enoturistima, rekreativcima i obiteljima; online rezervacijski sustavi i digitalni vodiči. (Implikacija: unaprijediti web, SEO, društvene mreže, booking opcije.)

Certifikati održivosti i mjerenje utjecaja – rastu važnost pokazatelja i standarda (GSTC i nacionalni pokazatelji) za praćenje utjecaja turizma na okoliš i zajednicu. (Implikacija: uvesti sustav praćenja i izvještavanja u Plan upravljanja destinacijom).

Implikacije za Kutinu:

Pozicioniranje Kutine kao destinacije za održivi eno-eko turizam

- Iskoristiti Moslavačku vinsku cestu i OPG-ove za kreiranje eno-paketa (degustacije + posjet vinogradima + radionice). (Aktivno uključiti Udruge vinara i ostale udruge).

Razvoj poučnih ekoturističkih programa vezanih za Lonjsko polje

- U suradnji s Parkom prirode Lonjsko polje razviti vođene ture, promatranje ptica i interpretacijske staze uz stroge mjere zaštite okoliša.

Digitalna i marketinška strategija

- Osnažiti prisutnost Turističke zajednice Kutine online (SEO, ciljane kampanje za niche segmente — vino, birdwatching, jahanje/terapija). Unaprijediti mogućnost online rezervacija za itinerere.

Održiva mobilnost i infrastruktura

- Planirati biciklističke rute koje povezuju Moslavačku goru, vinogorja i Lonjsko polje; označiti rute i osigurati servisne točke. (Poticaj korištenja niskougljičnih načina dolaska i kretanja.)

Kapacitiranje lokalnih dionika i mjerenje učinaka

- Organizirati radionice za udruge, OPG-ove i turističke djelatnike o održivosti, upravljanju iskustvom i standardima kvalitete; uspostaviti pokazatelje praćenja prema nacionalnim pravilnicima. Korištenje EU i nacionalnih izvora financiranja.
- Aktivno pripremati projekte za Integrirani teritorijalni program i druge EU instrumente (infrastruktura, interpretacija baštine, digitalizacija).

Turizam je jedan od najznačajnijih globalnih gospodarskih sektora koji bilježi stalni rast, donoseći koristi poput povećanja zaposlenosti i poticanja ekonomskog razvoja. Istodobno, s tim rastom dolaze i sve veći pritisci na prirodne resurse i lokalne zajednice. To otvara ključno pitanje – kako osigurati održivi razvoj turizma koji će biti u ravnoteži s potrebama okoliša i društva.

Rješenje se nalazi u sveobuhvatnim pristupima koji uzimaju u obzir ne samo koristi, već i troškove turizma. Moderni sustavi praćenja, poput Satelitskog računa održivosti turizma, omogućuju analiziranje utjecaja turizma ne samo na gospodarstvo, nego i na okoliš i društvo. Na temelju takvih podataka moguće je kreirati informirane politike koje potiču održivi razvoj. Suvremeni trendovi u turizmu sve se više oslanjaju na zelenu tranziciju i koncept „degrowth-a“, koji stavlja naglasak na kvalitetu, a ne na isključivo kvantitativni rast. Poseban naglasak stavlja se na prilagodbu klimatskim promjenama i očuvanje prirodnih resursa, što je ujedno središnja točka strateških dokumenata, poput Strategije razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine. Na regionalnoj razini također je prepoznata važnost prilagodbe ovim trendovima kroz strateške smjernice koje naglašavaju razvoj specifičnih oblika turizma u skladu s načelima održivosti. Prirodni resursi, kulturna baština te potencijal za razvoj aktivnosti u prirodi na području Kutine pružaju čvrste temelje za održivi turistički razvoj, što pridonosi kvaliteti života lokalnog stanovništva i očuvanju okoliša.

Turistička potražnja u Kutini, kao i drugdje, podložna je stalnim promjenama koje proizlaze iz šireg društvenog, tehnološkog i ekonomskog okruženja. Promjene u preferencijama i očekivanjima posjetitelja zahtijevaju od destinacije da kontinuirano prilagođava svoju ponudu, kako bi se uspješno odgovorilo na nove trendove i potrebe suvremenih turista.

Kutina ima jasne komparativne prednosti (Lonjsko polje, Moslavačka gora, vinska tradicija, aktivne udruge) koje su u skladu s globalnim i nacionalnim trendovima održivog turizma. Prilika leži u paketiranju tih resursa u autentične, niskouglijične proizvode, digitalnoj promociji i uključivanju lokalne zajednice — pri čemu će pravni okvir i dostupni EU/nacionalni fondovi pružiti potporu za provedbu.

2.5.2.ANALIZA I PROCJENA KONKURENTNOSTI

Grad Kutina, smješten u središnjem dijelu Moslavine, suočava se s konkurencijom gradova slične veličine i turističkih resursa, poput Čazme, Ivanić-Grada i Daruvara, Siska. Dok manji gradovi nude specifične manifestacije, eno-gastro proizvode i lokalnu tradiciju, veći gradovi se odlikuju razvijenijom infrastrukturom, smještajnim kapacitetima i raznovrsnijom kulturnom i sportskom ponudom.

Glavne prednosti Kutine leže u kombinaciji prirodnih i kulturnih resursa: Moslavačka gora, Moslavačka vinska cesta i blizina Parka prirode Lonjsko polje pružaju jedinstvenu osnovu za razvoj održivog i aktivnog turizma. S druge strane, nedostatak prepoznatljivog „nosivog proizvoda“ i ograničena promocija destinacije smanjuju vidljivost Kutine u odnosu na konkurente.

Za uspješno pozicioniranje na regionalnom i nacionalnom tržištu, Kutina mora strateški razvijati svoje prirodne i kulturne resurse, poticati eno-gastro i ekoturizam, te ulagati u promociju i digitalnu vidljivost. Takav pristup omogućit će gradu ne samo konkurentnost, već i dugoročnu održivost turističkog razvoja te ravnomjernu raspodjelu koristi za lokalnu zajednicu.

Tablica 9. Konkurentski gradovi Kutine u turizmu

Grad	Broj stanovnika (2021.)	Ključne atrakcije / ponuda	Prednosti u odnosu na Kutinu	Razina konkurencije
Čazma	6.899	SalajLand, ruralni turizam, kulturne manifestacije	Prepoznatljiv brend SalajLand privlači posjetitelje tijekom cijele godine	Visoka
Ivanić-Grad	10.816	Bučijada, eno-gastro ponuda, blizina Zagreba	Snažna manifestacija Bučijada, bolja prometna povezanost sa Zagrebom	Visoka
Daruvar	7.131	Daruvarske toplice, vina, kulturna baština	Razvijen zdravstveni i wellness turizam, jaka vinska scena	Srednja–visoka
Sisak	35.335	Kulturna baština, industrijska baština, sportska događanja	Veći grad, razvijenija infrastruktura i smještaj, šira ponuda	Visoka
Popovača	12.558	Vinske ceste, Moslavačka gora, lokalne manifestacije	Dio Moslavine s prepoznatljivim vinogradarstvom	Srednja

Grad	Broj stanovnika (2021.)	Ključne atrakcije / ponuda	Prednosti u odnosu na Kutinu	Razina konkurencije
Križ	4.359	Ruralni turizam, kulturna događanja	Blizina Zagreba, lokalne tradicijske manifestacije	Niska–srednja
Kutina	18.878	Moslavačka gora, Moslavačka vinska cesta, Lonjsko polje, kulturne i sportske manifestacije, MoslaVina	Jedinstvena kombinacija prirodnih i kulturnih resursa	–

Navedeni primjeri dobre prakse upućuju na određene zaključke vezane uz razvoj turističke ponude. Naime, iako je riječ o manjim gradovima, vidljiv je širok raspon mogućnosti za goste i brojne inovativne aktivnosti koje ovi gradovi razvijaju. Fokus je na prezentaciji posebitosti kroz inovativne manifestacije i događanja 'zvučnih' imena, kvalitetnu promociju i informiranost gostiju. Također je vidljivo kako su gostima na raspolaganju različiti oblici smještaja prilagođeni širokoj paleti ciljnih tržišta. Konačno, svi ti sadržaji istovremeno obogaćuju i život lokalnog stanovništva. Posebno je ističe važnost integracije s bližom i širom okolicom i zajednički rad na turističkim sadržajima, čime se dodatno podiže atraktivnost ovih destinacija.

2.5.3. ANALIZA STANJA DIGITALIZACIJE I KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI

Digitalizacija

Današnji svijet obilježava snažna digitalna povezanost i tehnološki napredak koji transformiraju mnoge sektore, uključujući turizam. Digitalna rješenja pružaju nove prilike za promociju, unapređenje iskustava posjetitelja te veću dostupnost turističkih usluga. Grad Kutina, sa svojom povijesnom i prirodnom baštinom, može iskoristiti digitalne alate za stvaranje atraktivnijih sadržaja. Interaktivne aplikacije, virtualne ture i digitalne platforme omogućuju posjetiteljima bolje upoznavanje s destinacijom, dok istovremeno olakšavaju promociju i povećavaju dostupnost turističkih informacija.

Digitalna tehnologija može unaprijediti turističku ponudu grada Kutine na nekoliko ključnih načina:

- Povezivanje baštine s tehnologijom: Stvaranje digitalnih vodiča, interaktivnih karata i virtualnih tura povećava privlačnost kulturnih i prirodnih znamenitosti.
- Korištenje IKT platformi: Olakšava informiranje posjetitelja, usmjeravanje kretanja i promoviranje održivih praksi.

- Inovacije u prezentaciji: Virtualna stvarnost i storytelling mogu obogatiti doživljaj muzeja, zaštićenih područja i lokalne gastronomije.

Kao dio šire digitalne strategije, Grad Kutina može unaprijediti svoju infrastrukturu putem razvoja širokopojasnog interneta, koji omogućuje bolju povezanost za lokalno stanovništvo i turiste. Nadalje, moguće je uvođenja besplatnih WiFi zona na ključnim lokacijama. Primjene online rezervacijskih sustava i digitalnih asistenata za personalizaciju turističkog iskustva.

Daljnje ulaganje u digitalne kompetencije i suradnju s dionicima omogućit će jačanje turističkog sektora, smanjenje sezonalnosti i privlačenje novih posjetitelja. Uspješna digitalna tranzicija može biti uzor za druge lokalne zajednice.

Digitalna transformacija stvara temelje za održivi razvoj, promociju baštine i privlačenje suvremenih turista. Grad Kutina, integrirajući tehnologiju u turizam, može dodatno osnažiti svoj identitet i pozicionirati se kao moderna i inovativna destinacija.

Komunikacijske aktivnosti

Turistička zajednica grada Kutine nositelj je turističke promocije, odnosno, komunikacijskih aktivnosti usmjerenih prema turističkom tržištu i internoj javnosti na području grada.

Budžet: prema Godišnjem programu rada i financijskom planu turističke zajednice Kutina za 2024. godinu ukupni prihodi iznose 464.474,68 eura, od čega najveći dio čine prihodi iz proračuna grada u iznosu od 384.400,00 EUR, od čega je 182.150,00 EUR potrebno za funkcioniranje ureda, a 202.250,00 EUR za programske aktivnosti. Potom slijede prihodi od članarina koju uplaćuju pravne i fizičke osobe koje ostvaruju prihod pružanjem ugostiteljskih usluga, usluge u turizmu ili obavljanjem s turizmom neposredno povezanih djelatnosti u iznosu od 40.902,44 EUR. Prihode od sustava turističkih zajednica u iznosu 23.262,50 EUR čine sredstva iz Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent koje dodjeljuje HTZ, a potom i RTZ prema LTZ u skladu s Pravilnicima i Javnim pozivima. Za razvoj kontinentalnih i ruralnih područja stvoren je fond za turistički nerazvijena područja, stoga se TZG Kutine javila na Javni natječaj za dodjelu sredstava za projekte lokalnih turističkih zajednica na turistički nedovoljno razvijenom području i kontinentu u 2024. s područja Sisačko-moslavačke županije iz Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent s dva različita projekta: projekt "Festival vina – MoslaVina Kutina – 30. izložba vina izvornih hrvatskih sorti" pod kategorijom "Razvoj turističkog proizvoda i sufinanciranje događanja" te projekt "Povećanje vidljivosti destinacije" iz mjere Projekt komunikacije i oglašavanja u kategoriji PR i promotivne aktivnosti. Sredstva su se dodjeljivala lokalnim TZ-ima koje su prema podacima iz 2023. imale indeks turističke

razvijenosti manji od 25, što Kutina ima jer je njezin ITR 2023. godine iznosio 17,76. Zbog ograničenih financijskih sredstava Fonda, TZG Kutine ostvarila je financijsku potporu samo za jedan projekt odnosno potporu za razvoj događanja "Festival vina – MoslaVina Kutina – 30. izložba vina izvornih hrvatskih sorti". Od izvornih prihoda još je bitan dio i turistička pristojba koja je u iznosu od 9.910,90 EUR. Prihod od gospodarske djelatnosti u iznosu od 3.840,00 EUR, odnosi se na prihode od sponzorstava za manifestacije te prihode od naplate sadržaja i usluga koje TZG Kutine organizira tijekom godine. Preneseni prihod iz prethodne godine iznosi 2.460,03 EUR i 2.158,83 EUR ostalih prihoda- prihodi od pravnih i fizičkih osoba (u slučaju kada građani i gospodarski subjekti svojevrijemno podupiru određenu aktivnost koju provodi turistička zajednica) te ostale donacije, potpore, pomoći i slično.

Kad je riječ o rashodima, najveći dio budžeta otpada na razvoj turističkih proizvoda u iznosu od 264.043,04 eura, od čega većina otpada na potporu turističkim događanjima (manifestacijama). Za administrativne poslove odvaja se 177.462,39 eura, a za aktivnosti komunikacije i oglašavanja 6.786,45 eura. Za destinacijski menadžment izdvaja se 2.034,78 eura, a za članstva u strukovnim destinacijama tek 25,00 eura. FONDOVI - posebne namjene- Fond za turističke zajednice na turistički nedovoljno razvijenim područjima i kontinentu 23.262,50 Fond za projekte udruženih turističkih zajednica 15.000,00 eura.

Web stranica (<https://turizam-kutina.hr/>): informacije na stranici organizirane su u 7 glavnih izbornika: „Naslovna“, „Zašto Kutina?“, „Kako do nas?“, „Doživite“, „Smještaj“, „Sve što trebate“ i „Business“. U izborniku „Zašto Kutina“ prikazuju se zanimljivosti, što svakako posjetiti, neke crtice iz povijesti kraja i top događanja u gradu Kutini. Izbornik „Kako do nas?“ pruža informacije o geografskom položaju, načinu dolaska do Kutine te virtualnu šetnju. U izborniku „Doživite“ nalaze se informacije o hrani i piću pod nazivom Okusite Moslavačko sa preporukama i popisom svih restorana koji se nalaze na području grada Kutine i popisom poznatih Kutinskih vinarija i slastičarnica. U ovom zborniku također se nalaze preporuke za aktivan odmor kako na vanjskim terenima tako i na unutarnjim terenima (skatepark, igrališta za nogomet i rukomet, planinarenje, rekreativno jahanje, Moslavačke cikloturističke transversalne i lokalne biciklističke rute, pješačke staze, te putevi Lonjskog polja i trsnog gorja). Izbornik „Doživite“ pruža i informacije o Kutini kao gradu prijatelja djece te top lokacijama za fotografiranje. U izborniku „Smještaj“ nalaze se potrebne informacije o hostelima i hotelu, sobama i apartmanima te ponudi smještaja u seoskim domaćinstvima. U izborniku „Sve što trebate“ nalaze se servisne informacije, popis lokacija na kojoj se mogu pronaći suveniri grada Kutine i Moslavački proizvodi, nalazi se popis turističkih agencija, brošure i turistički vodiči. U izborniku „Business“ nalaze se podaci o turističkoj zajednici sa pripadajućim kontaktima, informacije za iznajmljivače, pravo na pristup informacijama i dokumenti te opći akti, javni pozivi, odluke sa programom rada i financijskim planovima i izvješćima turističke zajednice te prijavnice za sudjelovanja na sajmovima.

Svakako treba istaknuti da su na prvom mjestu informacije namijenjene gostima, ali se među njima mogu pronaći sadržaji koji su namijenjeni za 'internu' publiku.

Stranica pruža i alate pristupačnosti kako bi se olakšalo korištenje osobama s teškoćama. Nedostaje mogućnost pregleda stranice na engleskom jeziku, što bi značajno poboljšalo doseg stranice i omogućilo lakšu komunikaciju s međunarodnim posjetiteljima. funkcionalne tražilice s mogućnošću pretraživanja sadržaja putem ključnih riječi. Ova značajka omogućila bi posjetiteljima brži i jednostavniji pristup željenim informacijama, čime bi se značajno poboljšalo korisničko iskustvo na web stranici.

Promocija na društvenim mrežama

Aktivna prisutnost na društvenim mrežama ključna je za promociju turističke ponude i izravnu komunikaciju s posjetiteljima. Turistička zajednica grada Kutine trenutno je prisutna na Facebooku i Instagramu. Facebook stranica pod nazivom 'Turistička zajednica grada Kutine' broji 8,6 tisuća pratitelja. Na stranici se redovito objavljuju aktualnosti vezane uz turističku ponudu, najave manifestacija, informacije o događanjima te aktivnosti Turističke zajednice. Uz Facebook, Turistička zajednica aktivna je i na Instagramu pod profilom „Visit Kutina&Moslavina Croatia“, koji trenutno prati 1361 korisnik. Ova vizualna platforma igra važnu ulogu u promociji atraktivnih fotografija i videozapisa koji potencijalnim posjetiteljima pružaju dojam destinacije i potiču ih na dolazak. Kontinuirano unapređenje sadržaja i interakcije s pratiteljima na obje platforme može dodatno doprinijeti povećanju vidljivosti i privlačenju novih posjetitelja.

2.5.4. ANALIZA ORGANIZIRANOSTI I DOSTUPNOSTI USLUGA U DESTINACIJI

Organiziranost i dostupnost turističkih usluga ključni su faktori za razvoj konkurentne i održive destinacije. U gradu Kutini turističke usluge obuhvaćaju smještaj, ugostiteljstvo, kulturne i sportske sadržaje, eno-gastro ponudu te aktivnosti u prirodi, uključujući pješačenje, biciklizam i ekoturističke programe u Parku prirode Lonjsko polje i Moslavačkoj gori.

Turistička ponuda u Kutini razvija se kroz sinergiju javnog, privatnog i civilnog sektora. Turistička zajednica Grada Kutine koordinira promotivne aktivnosti, organizira manifestacije i pruža informacije posjetiteljima, dok privatni sektor pruža smještaj, ugostiteljske usluge i specijalizirane turističke proizvode, poput eno-gastro tura ili terapijskog jahanja. Lokalni OPG-ovi i udruge s područja grada

dodatno obogaćuju ponudu svojim proizvodima i radionicama, čime se doprinosi stvaranju autentičnog turističkog iskustva.

Dostupnost usluga u destinaciji Kutina još uvijek je djelomično ograničena. Grad ima relativno dobru prometnu povezanost cestovnim pravicima, uključujući blizinu autoceste A3, ali javni prijevoz unutar destinacije i do okolnih atrakcija nije dovoljno razvijen. Smještajni kapaciteti su ograničeni, prvenstveno se temelje na privatnim sobama i seoskim turizmom. Isto tako, informacijska infrastruktura za posjetitelje, poput turističkih punktova i digitalnih vodiča, je još u fazi razvoja.

Sveukupno, organiziranost i dostupnost usluga u Kutini pokazuju potencijal za razvoj kroz jačanje koordinacije među dionicima, povećanje smještajnih kapaciteta, unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizaciju informacijske podrške posjetiteljima. Uspostava integriranog sustava upravljanja destinacijom i promocija održivih turističkih proizvoda ključni su preduvjeti za povećanje atraktivnosti i konkurentnosti Kutine kao kontinentalne turističke destinacije.

Osnovne uslužne djelatnosti

U Kutini, kao i u većem dijelu županije, osnovne uslužne djelatnosti usmjerene su na svakodnevne potrebe domaćih stanovnika, ali i na zadovoljavanje osnovnih potreba turista. Iako postoje manji lokalni trgovinski objekti, tržnice s lokalnim proizvodima i ugostiteljski objekti, broj specijaliziranih restorana i kafića u ponudi s lokalnim specijalitetima još uvijek je ograničen. Osim toga, iako postoji nekoliko zanimljivih objekata koji nude autohtone proizvode poput raznih kleti i OPG domaćinstava s ekološkim proizvodima. Ponuda još uvijek nije široka i raznolika u odnosu na rastuće turističke zahtjeve. S druge strane, u Kutini se nalaze i zanatske usluge, poput frizerskih i kozmetičkih salona, te servisi za vozila i bicikle, koji mogu biti od pomoći posjetiteljima koji se odluče na duži boravak.

Zdravstvene usluge

Zdravstvene usluge u Kutini su na razini potrebnoj za zadovoljenje osnovnih potreba stanovništva, no postoji potreba za poboljšanjem pristupa zdravstvenoj skrbi, osobito u ruralnim dijelovima. Dom zdravlja u Kutini omogućava osnovnu zdravstvenu zaštitu, no specijalizirane usluge nisu dovoljno razvijene, zbog čega posjetitelji, osobito oni s posebnim zdravstvenim potrebama, često moraju putovati do Siska ili Zagreba. Iako zdravstveni sustav u urbanim područjima pruža bolje usluge, posebno specijalističke, ruralna područja, uključujući Kutinu, suočavaju se s ograničenjima, što može predstavljati izazov za turizam. Turistička medicina tek je u fazi razvoja, a takve usluge još uvijek nisu široko dostupne.

Vjerske i kulturne institucije

Grad Kutina ima brojne crkve i vjerske zajednice koje pružaju duhovnu podršku i organiziraju događanja koja su često uključena i u turističke itinerare. Župna crkva trenutno se nalazi u procesu obnove kao i Pučko otvoreno učilište Kutini, te će završetkom radova postati dostupniji i turistima. Kulturne ustanove u Kutini, kao što su muzej, galerija, Gradska knjižnica i čitaonica Kutina, POU Kutina nude osnovne kulturne sadržaje namijenjene djeci i odraslima.

Obrazovne i sportske ustanove

Obrazovne institucije u Kutini, kao i u većem dijelu županije, pružaju dobru infrastrukturu za obrazovanje, no za potrebe turizma bitnije su sportske ustanove. U gradu Kutini osim osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova također se nalazi i sveučilište. Osnovne škole pružaju temeljno obrazovanje i organiziraju izvannastavne aktivnosti, dok srednje škole i strukovne ustanove, poput Srednje škole Tina Ujevića i Tehničke škole Kutina, nude programe usmjerene i na praktične vještine koje mogu biti povezane s lokalnim gospodarstvom i turizmom.

Sportske ustanove uključuju Sportski centar Kutina, nogometne, košarkaške, odbojkaške, rukometne i ostale sportske klubove te druge udruge koje organiziraju sportske aktivnosti za sve dobne skupine. Pored klasičnih sportova, Grad potiče razvoj rekreativnih i turističkih sportskih aktivnosti, poput biciklizma, trčanja, planinarenja i jahanja kroz suradnju s lokalnim udrugama, što doprinosi razvoju aktivnog i zdravog turizma.

Financijske, poštanske i platne usluge

Za turiste, pristup osnovnim financijskim uslugama od izuzetne je važnosti. U Kutini se nalaze banke, štedionice i osiguravajuća društva koji omogućuju osnovne financijske usluge, dok su poštanske usluge i platni sustavi uglavnom dostupni. Međutim, ruralna područja i manji gradovi imaju ograničen pristup tim uslugama, što može predstavljati prepreku za turiste koji putuju izvan urbanih centara.

Opremljenost i uredenost javnih prostora

Javni prostori u Kutini obuhvaćaju trgove, parkove, šetnice, sportske i rekreacijske površine te prostore za kulturna i društvena događanja. Grad je ulaže u uređenje i održavanje ovih prostora kako bi bili funkcionalni, sigurni i privlačni i lokalnom stanovništvu i posjetiteljima.

Glavni gradski trg, parkovi i šetnice u centru grada dobro su opremljeni klupama, rasvjetom, zelenilom i sadržajima za djecu, čime se potiče rekreacija i socijalna interakcija. Sportske površine, uključujući teren za nogomet, košarku i rukomet, te staze za trčanje i biciklizam, omogućuju organizaciju sportskih i rekreativnih aktivnosti.

Kulturni i javni prostori uz kulturne spomenike, često služe kao mjesta održavanja manifestacija, koncerata, izložbi i edukativnih programa, doprinoseći turističkoj ponudi i životu lokalne zajednice.

Sveukupno, Kutina pokazuje dobru razinu opremljenosti i uređenosti javnih prostora, no postoji prostor za daljnje unapređenje, osobito u smislu modernizacije sadržaja, uključivanja pametnih tehnologija, bolje informiranosti posjetitelja i povezivanja javnih prostora s turističkim atrakcijama i događanjima.

Javne službe i žurne službe

Grad Kutina ima razvijenu mrežu javnih i žurnih službi koje osiguravaju sigurnost, zdravlje i funkcioniranje grada. Javne službe uključuju upravne i komunalne službe, obrazovne i kulturne ustanove te centre za sport i rekreaciju, dok žurne službe obuhvaćaju policiju, vatrogasce, hitnu medicinsku pomoć i koordinaciju preko Centra 112. Ove službe omogućuju brzo reagiranje u hitnim situacijama, održavanje javnog reda i sigurnosti te kvalitetnu podršku građanima i posjetiteljima, što doprinosi atraktivnosti i funkcionalnosti destinacije.

3.RESURSNA OSNOVA

3.1. DEFINIRANJE I VREDNOVANJE ATRAKCIJA ZA RAZVOJ PROIZVODA

Grad Kutina raspolaže raznolikim prirodnim, kulturnim i društvenim atrakcijama koje predstavljaju temelj za razvoj konkurentnog i održivog turističkog proizvoda. Definiranje i vrednovanje tih atrakcija ključno je za prepoznavanje potencijala destinacije te usmjeravanje budućih ulaganja i marketinških aktivnosti. Vrednovanjem atrakcija prema kriterijima dostupnosti, autentičnosti, atraktivnosti, kapaciteta i potencijala za održivi razvoj, može se utvrditi njihova važnost u oblikovanju cjelovitog turističkog proizvoda. Poseban naglasak stavlja se na integraciju prirodnih i kulturnih elemenata u jedinstvenu ponudu koja potiče dulji boravak posjetitelja i veći ekonomski učinak za lokalnu zajednicu. Razvoj turističkog proizvoda Kutine trebao bi se temeljiti na načelima održivosti, očuvanju baštine i stvaranju iskustava koja povezuju prirodu, kulturu i lokalni način života. Takav pristup omogućit će Kutini pozicioniranje kao destinacije koja nudi autentičnost, mir i prirodnu ljepotu u skladu s potrebama suvremenih turista.

3.2. KULTURA I BAŠTINA

Na području grada nalazi se 26 kulturnih dobara – znamenitosti Kutine. 11 dobara pripada kategoriji arheološka baština, 6 dobara pripada kategoriji profana graditeljska baština, 4 dobra pripadaju kategoriji sakralna graditeljska baština, 2 dobra pripadaju kategoriji sakralni/religijski predmeti, 1 dobro pripada kategoriji glazbeni instrument, 1 dobro pripada kategoriji kulturno-povijesna cjelina, a 1 dobro pripada kategoriji muzejska grada.

Tablica 10: Cjelokupna kulturna baština – znamenitosti Kutine:

Naziv lokaliteta / dobra	Povijesna vrijednost	Umjetnička vrijednost	Znanstvena vrijednost	Društvena / kulturna vrijednost	Turistički potencijal	Napomene
Arheološko nalazište Međurić – Podbrdalje	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Ostaci prapovijesnog naselja
Arheološko nalazište Međurić – Ribnjačke Njive	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Arheološki lokalitet
Arheološko nalazište Međurić – Ribnjački Lug	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Ostaci ranih naselja
Arheološko nalazište Banova Jaruga – Dijelovi	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Ostaci naselja
Arheološko nalazište Banova Jaruga – Konačine	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Arheološki značaj

Naziv lokaliteta / dobra	Povijesna vrijednost	Umjetnička vrijednost	Znanstvena vrijednost	Društvena / kulturna vrijednost	Turistički potencijal	Napomene
Arheološko nalazište Gradina Marić	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Gradina iz ranog srednjeg vijeka
Arheološko nalazište Kutina – Krč	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Lokalni arheološki lokalitet
Arheološko nalazište Kutina – Sečevine – Okoli	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Ostaci naselja
Arheološko nalazište Kutinska Lipa	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Arheološki značaj
Crkva Prečistog Srca Marijina	Srednja	Srednja	Niska	Visoka	Visoki	Sakralna baština
Crkva sv. Dimitrija Velikomučenika	Srednja	Srednja	Niska	Visoka	Visoki	Sakralna baština
Crkva sv. Duha	Srednja	Srednja	Niska	Visoka	Visoki	Sakralna baština
Crkva sv. Marije Snježne	Srednja	Visoka	Niska	Visoka	Visoki	Sakralna i umjetnička vrijednost
Dvorac Erdődy, Trg kralja Tomislava 13	Visoka	Srednja	Srednja	Srednja	Visoki	Profana arhitektura
Gradište Plovdingrad	Visoka	Niska	Visoka	Srednja	Srednji	Arheološko nalazište
Inventar crkve sv. Marije Snježne	Niska	Visoka	Niska	Srednja	Srednji	Pokretna sakralna baština
Inventar kapele sv. Duha	Niska	Srednja	Niska	Srednja	Srednji	Pokretna sakralna baština
Kompleks tradicijskih kuća, Crkvena ulica	Srednja	Niska	Srednja	Visoka	Srednji	Tradicijska graditeljska baština
Muzej Moslavine Kutina, muzejska građa	Srednja	Niska	Visoka	Visoka	Visoki	Kulturno-povijesna zbirka
Orgulje u crkvi sv. Marije Snježne	Niska	Visoka	Niska	Srednja	Srednji	Sakralna pokretna baština
Ostaci pavlinskog samostana Blažene Djevice Marije	Visoka	Niska	Srednja	Srednja	Srednji	Sakralno-arheološka baština
Palača kotarske oblasti, Ulica Stjepana Radića 3	Srednja	Srednja	Niska	Srednja	Srednji	Javna arhitektura
Tradicijska drvena kuća	Srednja	Niska	Niska	Visoka	Srednji	Tradicijska gradnja
Tradicijska drvena kuća, k.br. 85	Srednja	Niska	Niska	Visoka	Srednji	Tradicijska gradnja
Urbana cjelina grada Kutina	Visoka	Srednja	Srednja	Visoka	Visoki	Urbanistička kulturna cjelina
Vila Sofija	Srednja	Srednja	Niska	Srednja	Srednji	Stambena arhitektura s povijesnim značajem

3.3. PRIRODNA BAŠTINA

Grad Kutina i njegova okolica obiluje bogatom prirodnom baštinom koja predstavlja značajan potencijal za turizam, rekreaciju i očuvanje okoliša. Jedna od najvažnijih prirodnih atrakcija je Park prirode Lonjsko polje, koji se prostire na oko 50.000 ha, a dijelom obuhvaća i područje Grada Kutine. Lonjsko polje jedno je od najvećih močvarnih ekosustava u Europi i dom je brojnim pticama selicama, autohtonim vrstama riba, vodozemaca i gmazova. Osim očuvanja prirode, ovo područje omogućuje razvoj ekoturizma, promatranje ptica i edukativne programe o tradicionalnom stočarstvu i poljoprivredi.

Drugo značajno prirodno područje je Moslavačka gora, s površinom od približno 5.000 ha šumskih i brdsko-planinskih staništa. Moslavačka gora odlikuje se bogatom florom i faunom, pogodna je za planinarenje, biciklizam i rekreaciju, a također predstavlja važan ekološki resurs i stanište za brojne zaštićene biljne i životinjske vrste.

Na području Kutine važnu ulogu imaju i rijeke Lonja i Ilova, zajedno s manjim pritocima, koje podržavaju lokalnu poljoprivredu, ekosustave i nude mogućnosti za rekreativne aktivnosti poput ribolova i laganih vodenih tura. Ove vodene površine važan su element očuvanja biološke raznolikosti te služe edukativnim i turističkim svrsi.

Posebno je značajan i ruralni krajolik Moslavine, koji obuhvaća vinograde, voćnjake i poljoprivredna zemljišta, vinske ceste. Oko 2.500 ha vinograda u okolici Kutine i tipični moslavački krajolik predstavljaju važnu kombinaciju prirodne i kulturne baštine. Osim estetske i kulturne vrijednosti, vinogradi i voćnjaci omogućuju razvoj eno-gastro turizma i promociju lokalnih proizvoda.

Uz navedene, na području Kutine prisutne su i zaštićene i lokalno značajne biljne i životinjske vrste, čime se dodatno povećava turistički i edukativni potencijal destinacije. Integracija ovih prirodnih resursa u turističku ponudu omogućuje razvoj održivog turizma, promovira aktivni i ekoturizam te doprinosi očuvanju okoliša i biološke raznolikosti.

3.4. MANIFESTACIJE I OSTALE ATRAKCIJE

Grad Kutina razvija prepoznatljiv identitet kroz brojne kulturne, zabavne i tradicijske manifestacije koje obogaćuju društveni život i doprinose turističkoj prepoznatljivosti destinacije. Manifestacije imaju važnu ulogu u promociji kulturne baštine, lokalnih proizvoda, običaja i načina života Moslavine i Kutine te stvaraju snažnu poveznicu između lokalne zajednice i posjetitelja.

Pregled manifestacija:

• Fašnik u Kutini

Fašnik u Kutini organizira se u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem Kutina i društvenim djelatnostima Grada Kutine. Tradicija velikih povorki i maskiranja odraslih nekada je postojala u Kutini, te se želi ponovno oživjeti. Kako bi se očuvali fašnički običaji i osiguralo da se tradicija ne ugasi, u suradnji sa Pučkim otvorenim učilištem Kutina i Fašničkom udrugom Kobre organizira se tradicija tematskih maskiranja. Program Fašnika sastoji se od povorke kroz grad, zabavnog programa te dodjele nagrada. Cilj i svrha projekta (turistička namjena): Narod od pamtivyjeka poznaje običaje maskiranja, a ta tradicija je vrlo živa i danas zahvaljujući upravo ovakvim organiziranim karnevalima. Također, karneval ima i jednu značajnu ulogu, a to je očuvanje fašničkih običaja i prenošenje na mlađe generacije, jer u povorku se redovito uključuju dječji vrtići, čime osiguravamo da se ta tradicija ne ugasi.

• Dan planeta Zemlje u Moslavini

Promidžbeno-ekološka manifestacija uz Dan planete Zemlja koja okuplja bicikliste iz cijele Hrvatske u posljednje tri godine i okuplja i hodače i šetače, planinare i sve željne aktivnog boravka na otvorenom. Svake godine mijenjaju se rute, te se time promovira ne samo Kutina već cijela Moslavina. Rute prolaze pokraj zaštićenih prirodnih i kulturnih baština, čime se predstavlja i popularizira Moslavina kao turistička destinacija sa svim svojim prirodnim resursima.

Svrha održavanja:

- promovirati biciklističke i planinarske rute Moslavine
- povećati interes cikloturista, ali i planinara za Moslavinu
- doprinijeti turističkom imidžu grada Kutine

• Festival vina - MoslaVina Kutina

Festival vina Moslavina jedna je od najznačajnijih eno-gastro manifestacija Grada Kutine i cijele Moslavine, s dugogodišnjom tradicijom koja promovira bogatu vinogradarsku i vinarsku baštinu ovoga područja. Održava se svake godine u središtu Kutine, najčešće u svibnju, te okuplja lokalne vinare, vinogradare, proizvođače tradicionalnih proizvoda, ugostitelje i brojne posjetitelje iz cijele Hrvatske. Središnji dio festivala čini ocjenjivanje vina moslavačkih vinara, s posebnim naglaskom na autohtonu sortu Škrlet, koja je simbol moslavačkog vinogorja i jedan od najvažnijih elemenata lokalnog identiteta. Uz natjecateljski i izložbeni dio, manifestacija uključuje vođene degustacije vina,

stručne radionice o vinogradarstvu i enologiji, glazbeno-zabavni program, te gastronomske prezentacije lokalnih proizvoda i tradicionalnih jela.

Festival također ima važnu edukativnu i promotivnu ulogu, jer povezuje proizvođače, ugostitelje i turističke dionike, potiče razvoj vinskog turizma te jača prepoznatljivost Kutine i Moslavine kao autentične vinske destinacije. Kroz suradnju s Udrugom vinogradara i voćara „Lujko Miklaužić“, Turističkom zajednicom grada Kutine i lokalnim OPG-ovima, manifestacija doprinosi očuvanju tradicije i poticanju gospodarskog razvoja ruralnog područja.

Festival vina Moslavina time postaje više od obične manifestacije – on je simbol kulturnog identiteta, zajedništva i ponosa Moslavine, koji spaja tradiciju i suvremene trendove u eno-gastro turizmu.

- **Petrovo – Dan grada Kutine**

Obilježavanje Petrova u Kutini predstavlja povratak tradiciji iz 1837. godine kada je Kutina dobila status trgovišta i uz Petrovo pravo sajmovanja. Pored sajmenog dijela, program sadrži animacijski program, predstave za djecu, radionice, zanimljive izložbe, glazbene nastupe, prezentacije starih zanata i brojne druge zanimljivosti, a završnicu najvećeg kutinskog pučkog slavlja obogati glazbeni koncert uz poznatog izvođača. Cilj ove manifestacije je prezentacija baštine i njezino očuvanje korištenjem tradicijskih vrijednosti i starih zanata, širenje kulturne ponude grada i županije, povećanje turističkog prometa i potrošnje, a samim time i povećati broj dolazaka posjetitelja i turista u destinaciju. Očekivani rezultati: Promocija obrtništva i obrtničkih proizvoda, obogaćena turistička ponuda destinacije i razvijeni zabavni programi destinacije, podignuta razina prezentacije turističkih resursa destinacije, povećan broj dolazaka posjetitelja i turista u destinaciju.

- **Europski tjedan mobilnosti- Grad Kutina**

Europski tjedan mobilnosti (16. – 22. rujna) najveća je europska kampanja usmjerena na podizanje svijesti o važnosti održive urbane mobilnosti, poticanju korištenja alternativnih oblika prijevoza te smanjenju negativnog utjecaja prometa na okoliš. Grad Kutina i Turistička zajednica grada Kutine svake se godine aktivno uključuju u obilježavanje ove manifestacije kroz niz edukativnih, sportskih i promotivnih aktivnosti. Tijekom tjedna provode se različiti programi i akcije namijenjene građanima svih dobni skupina – od biciklističkih vožnji i šetnji tematskim rutama, preko radionica o sigurnosti u prometu, do prezentacija ekoloških oblika prijevoza. U program su redovito uključene osnovne i srednje škole, dječji vrtići, sportske udruge te komunalne službe, čime se jača svijest o važnosti aktivnog kretanja, smanjenja emisija CO₂ i unaprjeđenja kvalitete života u urbanom prostoru.

Posebno se ističe inicijativa „Dan bez automobila“, kada se dio gradskih ulica privremeno zatvara za promet motornih vozila i pretvara u zonu za pješake, bicikliste i različite edukativne sadržaje. Ova akcija simbolično podsjeća na važnost planiranja grada po mjeri čovjeka i potiče građane na promjene svakodnevnih navika u korist održivih oblika mobilnosti. Sudjelovanjem u Europskom tjednu mobilnosti, Grad Kutina potvrđuje svoju predanost ekološkoj odgovornosti i održivom urbanom razvoju, istovremeno promovirajući zdrav život, aktivan boravak na otvorenom i smanjenje onečišćenja zraka. Manifestacija ima i turističku dimenziju jer potiče razvoj aktivnog turizma te pridonosi stvaranju slike Kutine kao zelenog i održivog grada koji se razvija u skladu s europskim standardima kvalitete života.

- **Advent u Kutini**

Advent u Kutini jedna je od najposjećenijih i najomiljenijih manifestacija u gradu, koja svake godine tijekom prosinca pretvara središte Kutine u bajkovitu zimsku destinaciju ispunjenu svjetlima, glazbom i blagdanskim duhom. Manifestaciju organizira Turistička zajednica grada Kutine u suradnji s Gradom Kutinom, ustanovama u kulturi, lokalnim ugostiteljima i udrugama, s ciljem stvaranja tople, obiteljske atmosfere i poticanja zajedništva u lokalnoj zajednici.

Program obično započinje paljenjem prve adventske svijeće, čime se simbolično otvara razdoblje došašća, a nastavlja se nizom događanja – koncertima, priredbama, božićnim sajmom, te radionicama za djecu i obitelji. Posebnu čar Adventu daje kutinska adventska kućica, gdje se posjetiteljima nude tradicionalna blagdanska jela, kuhano vino, domaći proizvodi i suveniri lokalnih OPG-ova i udruga.

Uz bogat kulturno-zabavni program, Advent u Kutini pridonosi i promociji lokalnih proizvođača i obrtnika, čime jača gospodarsku komponentu događanja. Posebna pažnja posvećuje se djeci i obiteljima, kroz organizaciju posjeta Djeda Božićnjaka, predstava, kreativnih radionica i klizališta na otvorenom, što dodatno obogaćuje blagdansku ponudu grada.

Manifestacija ima i važnu turističku funkciju, jer privlači posjetitelje iz cijele Moslavine i okolnih gradova, promovirajući Kutinu kao destinaciju koja njeguje tradiciju, zajedništvo i blagdanski duh u ugodnom i autentičnom ambijentu. Advent u Kutini tako postaje simbol topline, susreta i zajedništva, ali i značajan doprinos kulturnom i društvenom životu grada.

- **Gradski doček Nove godine**

Gradski doček Nove godine u Kutini svake godine okuplja brojne građane i posjetitelje iz okolnih mjesta. Manifestaciju organizira Grad Kutina u suradnji s Turističkom zajednicom grada Kutine, a

održava se na središnjem gradskom trgu, koji se za ovu prigodu pretvara u živopisno središte zabave, glazbe i zajedništva.

Program započinje dječjim dočekom Nove godine. Točno u podne, djeca simbolično „dočekuju“ novu godinu uz balone, glazbu i konfete, stvarajući veselu i pozitivnu atmosferu. Dječji doček ima važnu pedagošku i društvenu vrijednost, jer potiče zajedništvo obitelji, suradnju dječjih ustanova i udruga te promiče pozitivne vrijednosti zajednice. Uz to, manifestacija doprinosi obogaćivanju adventskog programa Kutine i jača identitet grada kao obiteljske, sigurne i prijateljske destinacije koja vodi brigu o svojim najmlađim sugrađanima.

U večernjim satima uz nastupe popularnih glazbenih izvođača i lokalnih bendova, posjetiteljima su na raspolaganju ugostiteljski punktovi s ponudom toplih napitaka, hrane i tradicionalnih novogodišnjih delicija. Vrhunac večeri obilježava odbrojavanje do ponoći i spektakularni vatromet, koji simbolično označava početak nove godine. Manifestacija ima i važnu društvenu i turističku dimenziju, jer okuplja različite generacije, potiče osjećaj zajedništva i pozitivne energije u gradu te doprinosi promociji Kutine kao grada koji njeguje bogat društveni život i tradiciju javnih okupljanja.

Zahvaljujući ugodnoj atmosferi, sigurnoj organizaciji i kvalitetnom programu, Gradski doček Nove godine postao je prepoznatljiv događaj koji privlači sve veći broj posjetitelja svake godine, doprinoseći imidžu Kutine kao živog i otvorenog grada koji spaja zabavu, kulturu i zajedništvo.

3.5. TURISTIČKA SUPRASTRUKTURA GRADA KUTINE

Turistička suprastruktura grada Kutine obuhvaća sve materijalne i nematerijalne elemente koji omogućuju kvalitetan razvoj, funkcioniranje i promociju turističke ponude na području destinacije. Ona uključuje smještajne i ugostiteljske objekte, turističku infrastrukturu, prateće sadržaje, kao i kulturne, sportske i rekreativne kapacitete koji zajednički oblikuju cjelokupni turistički doživljaj.

Na području grada Kutine djeluje niz smještajnih kapaciteta koji zadovoljavaju različite potrebe posjetitelja. U središtu grada nalazi se Hotel Kutina, najveći smještajni objekt u destinaciji koji raspolaže s više desetaka soba, restoranom i konferencijskim prostorima. Uz njega, prisutni su i privatni apartmani, sobe za iznajmljivanje te seoska domaćinstva koja nude autentičan boravak u ruralnom okruženju Moslavine, kao što su seoska domaćinstva i brojni OPG-ovi s ponudom kuća za odmor. U novije vrijeme razvijaju se i manja kamp odmorišta, koja gostima omogućuju boravak u prirodi uz osnovnu turističku infrastrukturu.

Ugostiteljska ponuda Kutine temelji se na raznolikosti kafića, restorana koji nude domaća jela, moslavačka vina i tradicionalne specijalitete. Poseban naglasak stavljen je na promociju autohtone vinske sorte Škrlet, čime se Kutina ističe kao središte vinskog turizma Moslavine. U sklopu Moslavačke vinske ceste moguće je posjetiti brojne vinograde, vinarije i OPG-ove, gdje posjetitelji mogu upoznati lokalne vinare i okusiti autentične proizvode ovog kraja.

Osim smještaja i ugostiteljstva, značajnu ulogu u turističkoj suprastrukturi imaju kulturne, sportske i edukativne institucije – poput Muzeja Moslavine, Knjižnice i čitaonice Kutina, sportskih centara i škola koje često sudjeluju u edukativnim i manifestacijskim programima. Gradski trg, kulturni centar i okolni prostori služe kao glavne lokacije za organizaciju manifestacija, koncerata, sajмова i javnih događanja.

Kutina raspolaže i bogatom rekreativnom i izletničkom infrastrukturom, osobito na području Moslavine i Moslavačke gore, koje nude mogućnosti za planinarenje, biciklizam, šetnje i boravak u prirodi. Najpoznatija izletišta su Betlehem, Jelengrad i Mikleuška, omiljena među lokalnim stanovništvom i posjetiteljima zbog svoje prirodne ljepote i uređenih prostora za odmor. Na području Moslavačke gore djeluju i planinarski domovi te označene staze koje, a najpoznatija je ruta prema vrhu Vis (444 m), s kojeg se pruža panoramski pogled na čitavu Moslavinu. Vidikovci, šumske staze i edukativne poučne rute dodatno obogaćuju prirodnu i rekreacijsku ponudu, dok brojna lovna i ribolovna područja, biciklističke rute i tematske staze pružaju mogućnosti za razvoj selektivnih oblika turizma – aktivnog, izletničkog, lovnog i ekoturizma. Poseban potencijal leži u daljnjem razvoju kampirališta, adrenalinskih sadržaja i turističkih centara na otvorenom, koji bi upotpunili postojeću ponudu i omogućili dulji boravak posjetitelja u prirodi. Uz odgovarajuća ulaganja u infrastrukturu i promociju, Kutina ima sve preduvjete da se pozicionira kao zelena i održiva destinacija Moslavine, koja spaja prirodne ljepote, kulturnu baštinu i vinsko-gastronomsku tradiciju.

4. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Turistički proizvodi temelje se na resursima i atrakcijama koje destinacija posjeduje. Njihov razvoj treba biti utemeljen na konceptu destinacijskog lanca vrijednosti, što podrazumijeva usklađenost i povezanost svih elemenata turističke ponude te suradnju javnog i privatnog sektora u stvaranju jedinstvenog turističkog doživljaja. Turistički proizvodi moraju biti prilagođeni suvremenim turistima koji su sve informiraniji, zahtjevniji i traže autentična iskustva. Stoga ponuda, uz ispunjavanje određenih standarda kvalitete, treba zadržati izvornost i posebnost prostora iz kojeg proizlazi. Ta se posebnost očituje kroz materijalne i nematerijalne vrijednosti destinacije. Uzimajući u obzir resurse i atrakcije grada Kutine te globalne trendove u turizmu, moguće je definirati sustav turističkih proizvoda koji odražava identitet, potencijale i razvojne smjernice ove destinacije.

Tablica10.:Prikaz turističkih proizvoda s razvojnim potencijalom

Turistički proizvod	Trenutno stanje	Razvojni potencijal
Smještaj	-smještajna ponuda u Kutini raste ali je trenutno ograničena i pretežno orijentirana na srednju kategoriju -ruralni turizam je još uvijek u razvoju -nedostatak smještajnih kapaciteta za veće grupe i poslovne goste (samo 1 hotel)	- povećanje smještajnih objekata s višom kategorijom -razvoj ruralnog i ekoturizma -povećanje broja smještajnih kapaciteta -povećanje kapaciteta za poslovni i kongresni turizam -unaprjeđenje privatnog smještaja - razvoj specijaliziranih smještajnih kapaciteta -poticanje bed&breakfast ponude
Ugostiteljstvo	- dobra ponuda lokalnih jela i vina -velik broj kafića, ali nedostatak fine dining restorana - manifestacije i događanja kao glavni pokretači ugostiteljstva -ograničen broj restorana s internacionalnom kuhinjom -nedostatak modernih pivnica i craft scene -nedostatak kvalificirane radne snage -nerazvijen marketing	-razvoj restorana više kvalitete i fine dining ponude -otvaranje restorana s modernom interpretacijom moslavačke kuhinje -bolja integracija lokalne vinske i gastronomske ponude -digitalizacija i marketing ugostiteljstva - jačanje povezanosti ugostiteljstva i turizma -poticanje povezivanja ugostitelja i lokalnih proizvođača - organiziranje edukacijskih programa za zaposlenike u ugostiteljstvu

Atrakcije -kulturne	-bogata kulturno-povijesna baština -kulturne atrakcije su uglavnom vezane uz povijesne građevine, sakralnu baštinu i muzej - sezonalnost nije presudna, jer se atrakcije mogu posjećivati tijekom cijele godine -kapacitet muzeja i interpretacijskih centara omogućava prihvrat većeg broja posjetitelja -informacije o događajima i lokacijama su dostupne putem internetskih portala i društvenih mreža	-razvoj kulturnog turizma -rekonstrukcija i adaptacija povijesnih zgrada -bolja nacionalna i međunarodna promocija -interaktivni sadržaj za mlađe posjetitelje
Atrakcije -prirodne	-Najznačajnija prirodna atrakcija Park prirode Lonjsko polje, jedno od najvećih i najočuvanijih močvarnih područja u Europi, koje djelomično obuhvaća i područje grada Kutine. Lonjsko polje dom je stotinama vrsta ptica, rijetkih biljaka i tradicionalne drvene arhitekture, te nudi brojne mogućnosti za promatranje ptica, vožnju čamcima, biciklizam i edukativne obilaske. -Moslavačka gora, zaštićeni krajobraz s bogatom šumskom vegetacijom, vidikovcima, planinarskim stazama i arheološkim lokalitetima. -vrh Vis (444 m) i Humka (489 m), s kojih se pruža panoramski pogled na Moslavinu. -Na području Kutine i okolice nalazi se više šetnica, biciklističkih i planinarskih ruta, koje povezuju prirodne i kulturne točke interesa, poput vinskih cesta i seoskih gospodarstava.	-razvoj outdoor aktivnosti i adrenalinskog turizma -Kutina ima veliki potencijal za kreiranje tematskih ruta koje spajaju planinarenje, biciklizam i vinske degustacije -bolja promocija i digitalizacija
Enogastronomski turizam	-unatoč kvalitetnim namirnicama, nedostaje više restorana s autohtonim jelima koji bi promovirali	- poticanje suradnje između lokalnih proizvođača hrane, restorana i vinarija kako bi se razvili autentični eno-gastro

	lokalne specijalitete. -postoje pojedinačne degustacije u vinarijama i OPG-ovima, ali nisu dovoljno povezane u jedinstvene vinske rute ili turističke pakete	meniji -organizacija vođenih vinskih tura s degustacijama, radionicama i pričama o povijesti vinogradarstva -jača promocija i digitalizacija - korištenje društvenih mreža, gastro blogera i influencera za promociju lokalne ponude • poticaji za lokalne proizvođače vina i domaćih proizvoda
Manifestacije i događaji	-duga tradicija organizacije kulturnih i zabavnih manifestacija -mnoge manifestacije nisu dovoljno vidljive na nacionalnoj razini -slaba povezanost manifestacija s turističkim paketima -ograničen budžet i infrastruktura	- poboljšanje i modernizacija postojećih manifestacija - uvođenje novih manifestacija - kreiranje multimedijalnog sadržaja (video reportaže, intervjui s izlagačima, interaktivne mape događanja) -partnerstva s festivalima u drugim dijelovima Hrvatske i regije za razmjenu iskustava i promociju kroz međunarodne kanale
Turističke usluge	- Turistička zajednica Grada Kutine kao početna točka za informiranje turista -nove i kvalitetne turističke brošure i vodiči - postoji mali broj licenciranih turističkih vodiča, koji uglavnom pokrivaju kulturno-povijesne znamenitosti, i mali broj vodiča specijaliziranih za aktivni turizam, enogastronomiju ili avanturističke ture -mali broj turističkih agencija	-povećati broja licenciranih turističkih vodiča -razvoj tematskih tura -poticanje pružanja kompletne turističke usluge
Javna turistička infrastruktura	-osnovna turistička signalizacija -na nekoliko mjesta u gradu postavljene su info punktovi s prikazima događanja u gradu i informacijama o gradu -dobro očuvan i ugodan gradski centar-novi trg -pješačke zone su uređene, no nema dovoljno prostora za odmor i opuštanje, poput sjedećih zona s hladovinom i fontanama	-poboljšanje turističke signalizacije -postavljanje novih, jasnih i dvojezičnih info-tabli s kartama, opisima znamenitosti i QR kodovima za dodatne informacije -moderni urbani sadržaji, tematski prostori i rekreativne zone koje bi dodatno unaprijedile turističku ponudu i produžile boravak posjetitelja

Komunalna infrastruktura	-dobro razvijen sustav vodoopskrbe -postoji uređaj za pročišćavanje otpadnih voda -glavne prometnice u Kutini su u relativno dobrom stanju, obnovljene i napravljen novi kružni tok -javni prijevoz nije dovoljno Razvijen -Kutina ima sustav odvojenog prikupljanja otpada, ali infrastruktura za reciklažu i ekološko gospodarenje otpadom još uvijek se razvija. -kompostiranje i zeleni otpad nisu dovoljno integrirani u sustav gospodarenja otpadom -gradske ulice su dobro osvijetljene, dio koristi LED rasvjetu, a drugi dio grada je u planu za postavljanje tijekom 2026. godine -Kutina ima stabilan elektroenergetski sustav	-poboljšanje sustava javnog prijevoza s većim brojem linija i povezivanjem turističkih zona s centrom grada -postavljanje dodatnih kanti za selektivno prikupljanje otpada na turističkim i javnim površinama -modernizacija javne rasvjete i energetske sustava -ulaganje u vizualno uređenje destinacije
Digitalne tehnologije	-Kutina ima stabilnu internetsku povezanost -besplatni Wi-Fi dostupan je u određenim javnim prostorima -4G mreža je dostupna, ali 5G pokrivenost još uvijek nije potpuno implementirana -E-uprava je djelomično Razvijena (Kutina otvoreni grad)- građani mogu obavljati određene administrativne poslove -Aplikacija „Moja Kutina“- pruža sve gradske usluge i informacije -Grad koristi društvene mreže i web stranicu za promociju	-proširenje besplatne Wi-Fi mreže na sve ključne turističke lokacije -unaprjeđenje digitalizacije javnih usluga -digitalizacija turizma i pametna promocija -implementacija pametnih rješenja -analiza turističkih podataka kako bi se prepoznali trendovi i prilagodila ponuda -unaprjeđenje sustava digitalnog marketinga putem targetiranih oglasa i personaliziranih preporuka turistima -privlačenje novih investicija i tehnoloških rješenja za razvoj turizma i gospodarstva -poticanje digitalnog nomadstva
Pristupačnost destinacije	-Kutina je dobro povezana s ostatkom Hrvatske putem državnih cesta i ima direktnu povezanost sa autoputom -dio javnih prostora i institucija prilagođen je osobama s invaliditetom	-poboljšanje cestovne i prometne infrastrukture do destinacija koje su važne za turizam grada Kutine -poboljšanje pristupačnosti za osobe s invaliditetom

Javne usluge i servisi	-Aplikacija „Moja Kutina“- pruža sve važne informacije i obavijesti o gradu i gradskim ustanovama na jednom mjestu -prijava komunalnih problema uglavnom se vrši telefonski ili putem lokalnih službi, što može biti neefikasno -grad ima Dom zdravlja i ljekarne, ali nema bolnicu - ne postoji turistička ambulanta -policija i vatrogasna služba su dobro organizirane -besplatna pravna pomoći i savjetovanja za socijalno ugrožene građane -Prihvatilište za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini -civilna zaštita i sustav kriznog upravljanja funkcioniraju -Grad pruža socijalnu skrb i pomoć ranjivim skupinama, ali je potrebno poboljšati infrastrukturu za osobe s invaliditetom i starije osobe	-postavljanje pametnih sigurnosnih kamera i senzora za poboljšanje nadzora javnih prostora -unaprjeđenje usluga za starije osobe i osobe s invaliditetom, uključujući nove smještajne kapacitete i prilagodbu javnih prostora
Ljudski potencijali	-Grad Kutina bilježi smanjenje broja stanovnika, što negativno utječe na dostupnost radne snage u svim sektorima - velik dio mladih odlazi u veće gradove ili inozemstvo u potrazi za boljim poslovnim prilikama - nedostaje kvalificirane radne snage u ugostiteljstvu,građevini hotelijerstvu -nedostatak certificiranih turističkih vodiča koji bi prezentirali bogatu kulturnu i prirodnu baštinu - mali broj stručnjaka u digitalnom marketingu i upravljanju destinacijama, što otežava promociju grada kao turističke destinacije -nedovoljno osposobljenih kuhara i konobara, posebno u segmentu visoke gastronomije i vinskog turizma	-unaprjeđenje obrazovanja i stručnog usavršavanja -poticanje poduzetništva i samozapošljavanja u turizmu -jačanje kadrova u turizmu i ugostiteljstvu - povećanje angažmana mladih i volonterstva

5. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI DESTINACIJE

5.1. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI

5.1.2 ZAKONSKA OBVEZA IZRADE POKAZATELJA I OBJAVE NJIHOVIH REZULTATA

Prema Zakonu o turizmu (NN156/23), Plan upravljanja destinacijom mora biti temeljen na pokazateljima održivosti destinacije. Pokazatelji održivosti daju strukturu i smjernice kako bi turistička destinacija mogla sustavno pratiti, ocjenjivati i poboljšavati svoju održivost, što je važno budući da su održivi pristupi postali ključni za dugoročni uspjeh turizma. Plan upravljanja destinacijom mora sadržavati obvezne pokazatelje održivosti destinacije, koji uključuju pokazatelje koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti, na okolišne aspekte održivosti, na ekonomske aspekte održivosti te na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma. Popis pokazatelja za praćenje održivosti te izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun navedenih pokazatelja uređen je Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24).

5.1.2. METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA OBVEZNIH POKAZATELJA

Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)

Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom. Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu.

Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) ukupnog broj turista u mjesecu vršne turističke sezone i umnoška broja dana u vršnom mjesecu i broja stanovnika u destinaciji, a umanjen za 100. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 5.1. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1.	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	eVisitor	nema
2.	Broj dana u vršnom mjesecu	eVisitor	nema
3.	Stalan broj stanovnika u destinaciji	DZS, Statistika u nizu »Gradovi u statistici«	nema

Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)

Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji, što je jedna od ključnih informacija za održivo upravljanje turizmom u destinaciji. Udio (%) lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Učestalost izrade pokazatelja je svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine.

Tablica 5.2. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom koji ostvaruju korist od turizma u destinaciji	Anketa turista stanovništva	Za provedbu primarnih istraživanja zahtjev je osigurati sredstva, stručno dizajnirati anketu i uzorak te podići razinu ljudskih kapaciteta
2	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom koji ne ostvaruju korist od turizma u destinaciji provedena 5.-10.02.2025.(Anketa lokalnog stanovništva)	Anketa turista stanovništva	Za provedbu primarnih istraživanja zahtjev je osigurati sredstva, stručno dizajnirati anketu i uzorak te podići razinu ljudskih kapaciteta

Pokazatelj Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1) mjeri razinu zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima te jednodnevnih posjetitelja, izraženu na skali od 0 do 100. Također se procjenjuje i neto spremnost na preporuku destinacije, koja se ocjenjuje na istoj skali, zasebno za obje skupine posjetitelja.

Zadovoljstvo turista procjenjuje se kroz različite aspekte, poput percepcije kvalitete usluge, vrijednosti za novac te odstupanja između očekivanog i stvarnog iskustva.

Metodologija izračuna temelji se na kombinaciji indeksa zadovoljstva posjetitelja i neto spremnosti na preporuku destinacije. Podaci se prikupljaju putem varijabli i pitanja definiranih u službenim smjernicama za provođenje primarnih istraživanja koje donosi nadležno ministarstvo za turizam.

Pokazatelj se izrađuje svake dvije godine za destinacije koje pripadaju ITR I i II kategoriji, dok se za ITR III i IV kategorije, u koje spada i Kutina, izrađuje svake četiri godine.

Tablica 5.3. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	Anketa lokalnog stanovništva	Za provedbu primarnih istraživanja zahtjev je osigurati sredstva, stručno dizajnirati anketu i uzorak te podići razinu ljudskih kapaciteta
2	Nepotvrđivanje očekivanja	Anketa lokalnog stanovništva	Za provedbu primarnih istraživanja zahtjev je osigurati sredstva, stručno dizajnirati anketu i uzorak te podići razinu ljudskih kapaciteta
3	Usporedba s idealnim boravkom		
4	Namjera preporuke destinacije prijateljima, rodbini ili kolegama		
5	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji		

Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom PD-1:

Svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.

Udio (%) atrakcija/lokaliteta je omjer broja atrakcija/lokaliteta pristupačnih osobama s invaliditetom i broja svih evidentiranih atrakcija/lokaliteta, uvećan za 100. Učestalost izrade pokazatelja je svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake dvije godine.

Tablica 5.4. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1.	Udio atrakcija (lokaliteta) primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture koja je fizički pristupačna osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti Udio atrakcija (lokaliteta) primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture koja je digitalno pristupačna osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti	Popis Javne turističke infrastrukture (MINTS/TZ)	Potrebno je usustaviti kvalitetni tijek podataka i usustaviti evidenciju

Neobvezujuća preporuka je voditi dodatnu evidenciju o sadržajima, materijalima i opremi (npr. WEB stranice, društvene mreže, brošure, ICT oprema), koje su informacijski i komunikacijski pristupačne.

Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1):

Pokazateljem se prati uspostava, odnosno broj organiziranih turističkih ambulanti, koje se organiziraju izvan mreže javne zdravstvene službe, a u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima. Na osnovi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN/23), turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik.

Pokazatelj je broj turističkih ambulanti uspostavljenih u destinaciji. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 5.5. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Broj turističkih ambulanti uspostavljenih u destinaciji	TZ/MINTS	nema

Pokazatelj Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (UVR-1) prikazuje odnos ukupne količine vode koja se isporučuje smještajnim objektima u destinaciji prema ukupnoj potrošnji vode na njezinu području. Ovaj pokazatelj omogućuje procjenu utjecaja turizma na vodne resurse destinacije.

Dostupnost vode često predstavlja ograničavajući čimbenik turističkog razvoja, posebno u razdobljima povećane potražnje, kao što su ljetni mjeseci, te u područjima gdje postoji neujednačena prostorna i vremenska raspodjela vodnih resursa ili značajni gubici u vodoopskrbnoj mreži.

Izračun pokazatelja temelji se na omjeru potrošnje vode po turističkom noćenju (m^3) u smještajnim objektima i prosječne potrošnje vode po stanovniku destinacije (m^3).

Kao alternativni pristup može se koristiti anketiranje gospodarskih subjekata u turizmu, gdje se procjenjuje norma potrošnje vode po noćenju u odnosu na ukupnu potrošnju.

Pokazatelj se izrađuje svake dvije godine te služi za praćenje održivog upravljanja vodnim resursima u destinacijama s turističkom aktivnošću.

Tablica 5.6. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (m^3)	Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode	Tijek podataka između izvora i korisnika podatka je otežan.
2	Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (m^3)	Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode	Tijek podataka između izvora i korisnika podatka je otežan.
3	Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja	eVisitor	nema

4	Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja	eVisitor	nema
5	Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup sigurnoj vodi ili imaju priključak na javnu vodoopskrbu ili imaju mogućnost priključenja na javnu vodoopskrbu u destinaciji	DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće	nema

Pokazatelj Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (GO-1) mjeri odnos između količine otpada koju stvaraju turisti tijekom boravka u smještajnim objektima i količine otpada koju generira lokalno stanovništvo. Izražava se u tonama po stanovniku, uzimajući u obzir kalendarski mjesec s najvećim brojem noćenja.

Ovaj pokazatelj omogućuje procjenu utjecaja turističke aktivnosti na sustav gospodarenja otpadom te ukazuje na moguće okolišne rizike u destinacijama gdje infrastruktura nije dovoljno razvijena da podnese povećano opterećenje tijekom turističke sezone.

Izračun se temelji na usporedbi količine otpada nastalog po noćenju turista u smještajnim objektima s ukupnim količinama komunalnog otpada koje nastaju u destinaciji u razdobljima najveće i najmanje turističke aktivnosti.

Pokazatelj se izrađuje svake dvije godine, a njegov cilj je praćenje održivosti destinacije i poticanje učinkovitijeg upravljanja otpadom u skladu s razinom turističkog prometa.

Tablica 5.7. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone)	pružatelj javne usluge/UO JL(R)S za zaštitu okoliša/eOnto	nema
2	Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (tone)	pružatelj javne usluge/UO JL(R)S za zaštitu okoliša/eOnto	nema
3	Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s	eVisitor	nema

	najmanjim brojem noćenja		
4	Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja	eVisitor	nema
5	Broj stanovnika u destinaciji	DZS, Popis stanovništva RH (godišnje procjene)	nema

Pokazatelj Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (BR-1) prikazuje udio zaštićenih prirodnih područja, uključujući kopnene i morske površine, kao i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije, bilo da se radi o jednoj ili više jedinica lokalne samouprave. Pokazatelj također daje uvid u strukturu zaštićenih područja prema kategorijama zaštite.

Za zaštićena prirodna područja (ZPP) prikupljaju se podaci za sljedeće kategorije: Park prirode, Značajni krajobrazi, Nacionalni park, Posebni rezervati, Park šume, Spomenici prirode i Spomenici parkovne arhitekture, a izražavaju se kao udio (%) u odnosu na površinu destinacije. Budući da se pojedina ZPP područja prostorno mogu preklapati, zbroj udjela pojedinih kategorija ne predstavlja ukupan udio zaštićenih područja.

Za ekološku mrežu Natura 2000 potrebno je posebno prikazati udio kopnenog i morskog dijela. Pokazatelj se ažurira svake četiri godine i služi za praćenje očuvanosti prirodnih resursa te planiranje održivog upravljanja prostorom destinacije.

Tablica 5.8. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Površine zaštićena područja prirode temeljem nacionalnog akta o proglašenju za navedenih 7 kategorija zaštite	Bioportal MZOZT	nema
2	Površina EU ekološke mreže NATURA 2000	Bioportal MZOZT	nema
3	Ukupna površina destinacije	Prostorni planovi	nema

Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)

Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje. Daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i implementacije održivih oblika energije. Obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom vršne sezone, posebice u Jadranskoj RH, važno je razmotriti stvarno opterećenje.

Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). Učestalost izrade pokazatelja je svake četiri godine.

Tablica 5.9. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja	HEP-ODS	Tijek podataka između izvora i korisnika podatka je otežan
2	Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja	HEP-ODS	Tijek podataka između izvora i korisnika podatka je otežan
3	Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih noćenja	eVisitor	nema
4	Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja	eVisitor	nema
5	Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup elektro-energetskoj mreži	DZS, Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)	nema

Pokazatelj Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1) označava postoji li u destinaciji organizirani sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu povezanih rizika. Ključni alati za provođenje ovih aktivnosti uključuju provedbu nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, jačanje kapaciteta, uvođenje odgovarajućih tehnologija te povećanje financijskih sredstava namijenjenih prilagodbi.

Pokazatelj je opisnog karaktera i temelji se na informacijama iz usvojenih i objavljenih dokumenata (strategije, planovi, programi, natječaji i javni pozivi, projekti), javnih objava te internih evidencija upravljačkih i provedbenih tijela u destinaciji. Ove informacije omogućuju praćenje mjera i aktivnosti koje se provode radi povećanja otpornosti turizma na klimatske promjene te omogućuju procjenu je li sustav za prilagodbu klimatskim promjenama u destinaciji uspostavljen ili ne.

Pokazatelj se ažurira svake dvije godine.

Tablica 5.10. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Podaci i informacije o prilagodbi klimatskim promjenama	UO za zaštitu okoliša i upravljanje kriznim situacijama (prirodne katastrofe), civilna zaštita, WEB stranice relevantnih tijela/organizacija	nema

Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)

Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja, što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu. Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. Podatak je ukupan broj dolazaka turista kao broj osoba koje su se u destinaciji prijavile i ostvarile noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 5.11. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Dolasci i noćenja turista u komercijalnom smještaju u mjesecu s najvećim brojem	eVisitor; DZS, Priopćenje-Dolasci i noćenja turista u komercijalnom smještaju	nema

Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)

Pokazatelj definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji. Duljina boravka, tj. prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji može se smatrati relevantnom informacijom

za upravljanje destinacijom, osobito u kontekstu suvremenih trendova skraćanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima, posebno u segmentu smještaja.

Podaci su: noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja i dolazak turista predstavlja posjetitelja koji se prijavio i ostvario noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 5.12. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji	eVisitor; Državni zavod za statistiku, Priopćenje-Dolasci i noćenja turista	nema
2	Ukupan broj dolazaka turista u destinaciji	eVisitor; Državni zavod za statistiku, Priopćenje Dolasci i noćenja turista	nema

Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD). Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.

Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 5.13. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Broj zaposlenih prema mjestu rada	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Portal za napredno praćenje tržišta rada; DZS, Zaposlenost – pregled po županijama	nema
2	Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i podatci dostupni u Ministarstvu; DZS, Zaposlenost – pregled po županijama	nema

Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)

Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u. Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije. Podaci su dostupni u administrativnim izvorima. Moguće je izraditi i podpokazatelje: dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine i bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 5.14. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Broj zaposlenih prema mjestu rada	FINA; Porezna uprava	nema
2	Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	FINA; Porezna uprava	nema

Pokazatelj Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1) odnosi se na prepoznavanje i kategorizaciju turističkih resursa unutar destinacije, uključujući prirodne atrakcije (parkovi, rezervati, značajni krajobrazi) i kulturno-povijesne ili antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).

Ova identifikacija i kategorizacija ključna je za razvoj održivog turizma, jer omogućava učinkovito upravljanje resursima te njihovo očuvanje i zaštitu.

Podaci o prirodnim resursima prikupljaju se prema kategorijama: Nacionalni park, Park prirode, Posebni rezervat, Spomenik prirode, Značajni krajobraz, Park šuma i Spomenik arhitekture. Kulturni resursi koji su uključeni u ovaj pokazatelj obuhvaćaju one koji su prepoznati kao turistička osnova i zaštićeni su na nacionalnoj ili lokalnoj razini.

Pokazatelj se ažurira jednom godišnje, čime se osigurava kontinuirano praćenje i održivo planiranje turističkih resursa destinacije.

Tablica 4.15. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	Registar kulturnih dobara RH, MK	nema
2	Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	Registar kulturnih dobara RH, MK	nema
3	Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	Registar kulturnih dobara RH, MK	nema
4	Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	Biportal, MZZOT	nema

Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)

Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije. Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz PU svrhu izrade ovog pokazatelja potrebno je obaviti pregled strateško-planskih, dokumenata u području te utvrditi slijedeće podpokazatelje: (i) Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije, (ii) Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online, (iii) Udio implementiranih aktivnosti iz plana (implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste). Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 5.16. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije	Dokument i informacije sa Internetskih stranica TZ i evidencija o provedenim aktivnostima, mjerama, projektima/Internetska stranica upravljačkih tijela destinacije	nema
2	Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online		
3	Udio implementiranih aktivnosti iz plana (implementacija i učinci)		

Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)

Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene. S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. Pritisak je poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, kako bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.

Pokazatelj se izračunava kao omjer broja TN - turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini i zbroja PS – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha), PM – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha) i PT – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti. Učestalost izrade pokazatelja je svake dvije godine.

Tablica 5.17. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini	eVisitor	Nema
2	Površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha)	Prostorni planovi uređenja grada	Potrebno je usustaviti podatke na razini njihove obrade i prikaza (nisu sva naselja (granice i namjena zemljišta)
3	Površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha)		
4	Površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanja ugostiteljsko-turističke aktivnosti		

5.1.3. REZULTATI OBVEZNIH POKAZATELJA ODRŽIVOSTI

P.1. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)

Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone 2024. godine: 0,0846.

Temeljem navedenog podatka može se zaključiti da ne postoji opterećenje lokalne zajednice fizičkim turističkim prometom.

P.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)

Ukupan broj ispitanika: 40. Zbog malog broja ispunjenih anketa, navedene vrijednosti nisu reprezentativne, ali mogu biti indikativne. Također, broj ispitanika bit će naveden uz udjele (postotne vrijednosti) koji su definirani metodologijom izrade pokazatelja.

Turizam je glavni izvor ili dodatni prihod za 15% ispitanika (6).

Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji (Anketa lokalnog stanovništva provedena 02.02. 2025. – 15.2. 2025.): 47,13 % zadovoljnih ispitanika (ocjena 4 i 5).

P.3. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)

Primarno istraživanje zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja Grada Kutine nije izvedeno godine zbog nemogućnosti prikupljanja dovoljnog broja anketa u anketiranom periodu.

P.4. Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom (PD-1)

Infrastruktura koja je pristupačna osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti okarakterizirana je sa jednom ili više slijedećih značajki: parkirališna mjesta povezana s pristupačnom površinom za kretanje; pristupačna površina za kretanje, pristupačni prilaz, pristupačni sanitarni čvorovi te pristupačnost viših etaža (ukoliko postoje).

Analizom dostupnih podataka iz navedene evidencije, pri čemu je razmatran samo ukupni broj atrakcija/lokaliteta za koje su dostavljeni podaci o pristupačnosti, utvrđeno je kako je gotovo 10 % atrakcija/lokaliteta ukupne primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture Grada Kutine fizički pristupačno osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Prilikom razmatranja rezultata analize treba u obzir uzeti činjenicu da je u Gradu Kutini turistička infrastruktura značajno manje razvijena u odnosu na druge destinacije u županiji.

P.5. Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)

U destinaciji zasad nije uspostavljena turistička ambulanta.

P.6. Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)

Na osnovi izračuna pokazatelja za 2024. godinu, koji se temelji na sezonalnosti, odnosno pretpostavci da je u vršnom mjesecu sezone broj turista značajan u odnosu na broj lokalnog stanovništva (što ovdje nije slučaj), detektirano je kako je u mjesecu s najvećim brojem noćenja (srpanj) ukupna finalna potrošnja vode manja u odnosu na potrošnju u mjesecu s najmanjim brojem noćenja turista (siječanj) u destinaciji. Stoga se zaključuje kako radi malog broja turista nije moguće odrediti dnevnu potrošnju vode turista te da ne postoji opterećenje turizma na sustav gospodarenja otpadom u destinaciji.

P.7. Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)

Na osnovi izračuna pokazatelja za 2024. godinu, koji se temelji na sezonalnosti, odnosno pretpostavci da je u vršnom mjesecu sezone broj turista značajan u odnosu na broj lokalnog stanovništva (što ovdje nije slučaj), detektirano je kako je u mjesecu s najvećim brojem noćenja (srpanj) ukupna količina komunalnog otpada manja u odnosu na količinu nastalu u mjesecu s najmanjim brojem noćenja turista (siječanj) u destinaciji. Stoga se zaključuje kako radi malog broja turista nije moguće odrediti dnevnu količinu komunalnog otpada koju su proizveli turisti u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju (po noćenju) te da ne postoji opterećenje turizma na sustav gospodarenja otpadom u destinaciji.

P.8. Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite) (BR-1)

Udio zaštićenih područja u ukupnoj površini Grada Kutine iznosi 10,45 %, zaštićene cjeline prirodne baštine unutar područja Kutine čine taj udio se odnosi na površinu Parka prirode Lonjsko polje (oko 3.076,48 ha) u odnosu na ukupnu površinu Grada Kutine (29.434 ha). Prema Strategiji razvoja Grada Kutine 2014-2020, na području Grada Kutine je 3.317,29 ha uključeno u ekološku mrežu NATURA 2000 (mreža Europske unije koju čine područja očuvanja značajna za ptice i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove) .

P.9. Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)

Na osnovi izračuna pokazatelja za 2024. godinu, koji se temelji na sezonalnosti, odnosno pretpostavci da je u vršnom mjesecu sezone broj turista značajan u odnosu na broj lokalnog stanovništva (što ovdje nije slučaj), detektirano je kako je u mjesecu s najvećim brojem noćenja (srpanj) finalna potrošnja električne energije manja u odnosu na potrošnju u mjesecu s najmanjim brojem noćenja turista (siječanj) u destinaciji. Stoga se zaključuje kako na osnovi sezonalnosti potrošnje, tj. malog broja turista, nije moguće odrediti dnevnu potrošnju električne energije turista (po noćenju) u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u destinaciji te da ne postoji opterećenje turizma na elektro-energetsku mrežu, odnosno opskrbu u destinaciji.

P.10. Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)

Za razinu Grada Kutine donesen je Plan djelovanja civilne zaštite za Grad Kutinu koji uspostavlja platformu svih relevantnih dionika (Vatrogasna jedinica i dobrovoljna vatrogasna društva, komunalna poduzeća, Hrvatska gorska služba spašavanja, Hrvatski crveni križ).

Nadalje, Programom ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja SMŽ (2018.-2021.), uspostavljene su mjere prilagodbe klimatskim promjenama za ključne sektore: poljoprivreda, zdravlje, urbani razvoj i bioraznolikost, uključujući i nad-sektorske mjere te njihovi nositelji. Mjere su donesene na osnovi procjene klimatskih rizika i provode se u svim JLS-ovima, pa tako i u Gradu Kutini.

P.11. Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)

Prema podacima sustava eVisitor, mjesec s najvećim opterećenjem u gradu Kutini je srpanj ukupno iznosi 3.196 noćenja u 2024., a najmanje noćenja je ostvareno u siječnju, što je iznosilo 1.117 noćenja.

P.12. Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)

Prema podacima sustava eVisitor, prosječna duljina boravka turista (u danima) u gradu Kutini je u 2024. godini iznosila 2,82.

P.13. Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ukupno zaposlenih u Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u gradu Kutini- Podaci su zatraženi iz službenih administrativnih izvora, ali još uvijek nisu dostupni.

P.14. Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2) - Podaci su zatraženi iz službenih administrativnih izvora, ali još uvijek nisu dostupni.

P. 15. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija

Naziv dobra	Vrsta	Klasifikacija / značaj
Međurić – Podbrdalje	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, nacionalni i lokalni značaj
Međurić – Ribnjačke Njive	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, nacionalni i lokalni značaj
Međurić – Ribnjački Lug	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, nacionalni i lokalni značaj
Banova Jaruga – Dijelovi	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, nacionalni i lokalni značaj

Naziv dobra	Vrsta	Klasifikacija / značaj
Banova Jaruga – Konačine	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, nacionalni i lokalni značaj
Gradina Marić	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, nacionalni i lokalni značaj
Kutina – Krč	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, lokalni značaj
Kutina – Sečevine – Okoli	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, lokalni značaj
Kutinska Lipa	Arheološko nalazište	Zaštićeno arheološko nalazište, lokalni značaj
Dvorac Erdödy, Trg kralja Tomislava 13	Profana graditeljska baština	Spomenik arhitekture, povijesni značaj
Gradište Plovdingrad	Profana graditeljska baština	Spomenik arhitekture, povijesni značaj
Palača kotarske oblasti, Ulica Stjepana Radića 3	Profana graditeljska baština	Spomenik arhitekture, povijesni značaj
Kompleks tradicijskih kuća, Crkvena ulica	Profana graditeljska baština	Spomenik arhitekture, lokalni značaj
Tradicionalna drvena kuća	Profana graditeljska baština	Spomenik arhitekture, lokalni značaj
Tradicionalna drvena kuća, k. br. 85	Profana graditeljska baština	Spomenik arhitekture, lokalni značaj
Crkva sv. Marije Snježne	Sakralna graditeljska baština	Spomenik sakralne arhitekture, kulturni i religijski značaj
Crkva sv. Dimitrija Velikomučenika	Sakralna graditeljska baština	Spomenik sakralne arhitekture, kulturni i religijski značaj
Crkva sv. Duha	Sakralna graditeljska baština	Spomenik sakralne arhitekture, kulturni i religijski značaj
Inventar crkve sv. Marije Snježne	Sakralna graditeljska baština	Spomenik sakralne arhitekture, kulturni i religijski značaj
Orgulje u crkvi sv. Marije Snježne	Pokretno kulturno dobro	Umjetnički i muzejski značaj
Inventar kapele sv. Duha	Pokretno kulturno dobro	Umjetnički i muzejski značaj
Muzejska građa – Muzej Moslavine Kutina	Pokretno kulturno dobro	Povijesni, umjetnički i muzejski značaj

P. 16. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD-1)

U ovome trenutku Turistička zajednica grada Kutine nema mjerljive rezultate provedbe.

P.17. Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)

Konkretni podaci o broju noćenja u smještajnim objektima Grada Kutine po hektaru izgrađenog građevinskog područja nisu javno dostupni u trenutnim službenim dokumentima. Podaci su zatraženi, ali još uvijek nisu dostavljeni od nadležnih tijela.

5.2.2. Metodološka objašnjenja specifičnih pokazatelja

Sustav za pravovremenu reakciju na probleme s kvalitetom vode (SUVR-1)

Sustav kvalitete voda na izvoru predstavlja sigurnost sveukupne kvalitete vode u vodoopskrbnom sustavu. Pokazatelj daje informacije o uspostavi sustavu koji je uspostavljen u destinaciji za ispitivanje kvalitete i zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u sustavima javne vodoopskrbe, odnosno za reakciju na probleme s kvalitetom vode. Pokazateljem se prati je li uspostavljen sustav izvještavanja u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju, o monitoringu i službenoj kontroli zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju i izvještavanju u cilju zaštite ljudskog zdravlja od nepovoljnih utjecaja bilo kojeg onečišćenja vode za ljudsku potrošnju i osiguravanja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju na području destinacije, temeljem zakonskih i podzakonskih propisa te upute

(<https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2017%20Sanitarna/up7.pdf>).

Pokazatelj je opisni (informativni): sustav uspostavljen ili nije uspostavljen. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje. Podatak je dostupan.

Tablica 12 . Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Uspostavljen sustav temeljem nacionalne regulative i smjernica te upute https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2017%20Sanitarna/up7.pdf	Ministarstvo zdravlja/ Hrvatski zavod za javno zdravstvo i zavodi županija i Grada Zagreba/Hrvatske vode /Javni isporučitelji vodnih usluga javne vodoopskrbe u destinaciji (JLS) / Zavodi za javno zdravstvo na području destinacije (JLS)	nema

Udio otpadnih voda destinacije tretiranih do najmanje sekundarne razine prije ispuštanja (SGOV-2)

Pokazatelj prati ukupne količine otpadnih voda po noćenju posjetitelja u smještajnoj djelatnosti (komercijalni i nekomercijalni smještaj). Pokazatelj daje informaciju o opterećenju sustava obrade otpadnih voda destinacije svih razina pročišćavanja otpadnih voda kao posljedica noćenja turista u smještajnim objektima destinacije te o potencijalu rizika od onečišćenja voda i mora. To je osobito važno za destinacije kojima su vodni i morski resursi ključne atrakcije. U 2024. godine iz Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Kutine, ispušteno je 1.341.767,00 m³ pročišćene otpadne vode. Uređaj je prvog stupnja pročišćavanja.

Pokazatelj se izračunava kao udio otpadnih voda pročišćenih prije ispuštanja do minimalno 2. stupnja pročišćavanja u odnosu na ukupnu količinu otpadnih voda u destinaciji koje su ispustili gospodarski subjekti i kućanstva u destinaciji. Učestalost izrade pokazatelja je svake četiri godine.

Tablica 19. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Ukupne količine pročišćenih otpadnih voda u destinaciji (m3) prema stupnju pročišćavanja (1., 2. i 3. stupanj)	Komunalno poduzeće u destinaciji zaduženo za odvodnju	nema
2	Količine pročišćenih voda do minimalno 2. stupnja pročišćavanja – 2. i 3. stupanj (m3):	UO za zaštitu okoliša ili gospodarstvo u destinaciji, ROO, MZOZT	nema
3	Broj gospodarskih subjekata i kućanstava/stanova priključenih na mrežu javne odvodnje	DZS, Statistički poslovni registar (Registar poslovnih subjekata) i priopćenje Javna odvodnja; Popis stanovništva, kućanstava i stanova	nema

Plan gospodarenja otpadom s ciljevima za smanjenje i održivo odlaganje (SGO-4)

Pokazatelj daje informaciju o usvojenom Planu gospodarenja otpadom u destinaciji koji je donesen temeljem propisa o gospodarenju otpadom i nacionalnog plana, a kojim se na osnovi utvrđenih kvantitativnih ciljeva i hijerarhije otpada provode mjere za održivo gospodarenje otpadom.

Pokazatelj je informacija o usvojenom i javno objavljenom Planu gospodarenja otpadom u destinaciji. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 20. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Usvojen Plan gospodarenja otpadom destinacije	JL(R)S, UO zaštite okoliša	nema

Razvijen sustav za zaštitu prirodne i kulturne baštine i lokaliteta (SZB-1)

Pokazatelj je definiran kao skup mjera, politika i aktivnosti usmjerenih na očuvanje, zaštitu i promicanje prirodne i kulturne baštine unutar turističke destinacije. Sustav uključuje zakonske regulative, fizičke mjere zaštite, edukativne programe i suradnju s lokalnim zajednicama. Cilj je očuvanje autentičnosti, raznolikosti i povijesne vrijednosti lokaliteta, uz minimiziranje negativnog utjecaja turizma.

Efikan sustav zaštite potiče održivi razvoj turizma i povećava svijest posjetitelja o važnosti očuvanja prirodne i kulturne baštine, a primarno se očituje u: a) objavljenom dokumentu strategije i/ili plana koji sadrži mjere zaštite i očuvanja baštine na području destinacije i b) uspostavljenom sustavu monitoringa efikasnosti provedenih mjera zaštite i očuvanja baštine na području destinacije. Učestalost izrade pokazatelja je svake dvije godine.

Tablica 21. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Višegodišnji plan i/ili strategija / smjernice	JLS / relevantna javna tijela (Uprava za zaštitu kulturne baštine, Ministarstvo kulture i medija; Upisnik zaštićenih područja, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja)	nema
2	Uspostavljena i ažurirana baza podataka mjera i aktivnosti	JLS / relevantna javna tijela	nema

Uspostavljene politike i/ili sustav za poticanje smanjena ovisnosti o fosilnim gorivima, poboljšanja energetske učinkovitosti i unapređenja korištenja tehnologija obnovljive energije (SUPK-1)

Pokazateljem se utvrđuje je li destinacija uspostavila politiku i/ili sustav poticanja za ublažavanje klimatskih promjena (dekarbonizacija) u turizmu. Svrha pokazatelja je osigurati kontinuirano praćenje

uspješnosti održivog upravljanja energijom u turizmu na razini destinacije te dobiti uvid u trend smanjivanja ovisnosti o fosilnim gorivima, poboljšanje energetske učinkovitosti i unapređenje korištenja tehnologija obnovljive energije u destinaciji.

Podatak je informacija o aktivnostima, kao što su provođenje edukacija, informiranje javnosti te objavu poziva za dodjelu financijskih sredstava u svrhu dekarbonizacije poslovanja turističkih poslovnih subjekata. Podatak/informacije su dostupne. Učestalost izrade pokazatelja je svake dvije godine.

Tablica 22. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Aktivnosti, kao što su provođenje edukacija, informiranje javnosti te objavu poziva za dodjelu financijskih sredstava u svrhu dekarbonizacije poslovanja turističkih poslovnih subjekata	Upravni odjeli JLS/Nadležno Ministarstvo i turističke zajednice područja, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja)	nema

Razina onečišćenosti zraka u destinaciji (SUPK-2)

Za definiranje kvalitete zraka u destinaciji koriste se podaci o kvaliteti zraka na pojedinoj mjestnoj postaji na osnovi izmjerenih koncentracija ključnih onečišćujućih tvari u zraku: sumporovog dioksida (SO₂), dušikovog dioksida i dušikovih oksida (NO₂ i NO_x), lebdećih čestica (PM₁₀ i PM_{2,5}), olova (Pb), benzena, (C₆H₆), ugljikovog monoksida (CO), prizemnog ozona (O₃), sumporovodika (H₂S), amonijaka (NH₃), arsena (As), kadmija (Cd), žive (Hg), nikla (Ni), benzo(a)pirena (BaP) i drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika (PAU), pokazatelja prosječne izloženosti za PM_{2,5} (PPI) te kemijskog sastava PM_{2,5}.

Podaci su dostupni u pojedinačnim izvješćima o kvaliteti zraka JL(R)S te u sveukupnom Izvješću o kvaliteti zraka na postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka RH. Pokazatelj je informacija o razini onečišćenosti zraka. Učestalost izrade pokazatelja je jednom godišnje.

Tablica 23. Podaci potrebni za izračun, izvori i ograničenja

Rbr.	Naziv podatka	Izvor	Ograničenja
1	Razina onečišćenja zraka u destinaciji	UO za zaštitu okoliša u destinaciji, MZOT Informacijski sustav zaštite zraka/ Europski indeks kvalitete zraka	nema

5.2.3. REZULTATI SPECIFIČNIH POKAZATELJA ODRŽIVOSTI

Sustav za pravovremenu reakciju na probleme s kvalitetom vode (SUVR-1)

VRIJEDNOST POKAZATELJA/REZULTATI ANALIZE:

Sustav za pravovremenu reakciju na probleme s kvalitetom vode je uspostavljen.

Naime, Služba za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo SMŽ, koja je nadležna i za područje Kutine, pravovremenu reakciju na probleme s potencijalno nezadovoljavajućom kvalitetom vode provodi u skladu sa Uputom za postupanje u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti monitoringa za ljudsku potrošnju Ministarstva zdravlja.

Zavod za javno zdravstvo SMŽ, uzorkuje vodu za piće i provodi ispitivanja zdravstvene ispravnosti i kvalitete uzoraka vode za ljudsku potrošnju, sukladno Planu monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za piće u RH u koordinaciji sa Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, a prema potrebi se uključuje i Državni inspektorat.

Udio otpadnih voda destinacije tretiranih do najmanje sekundarne razine prije ispuštanja (SGOV-2)

VRIJEDNOST POKAZATELJA/REZULTATI ANALIZE:

Prema pregledu prijavljenih stupnjeva pročišćavanja i količina ispuštenih otpadnih voda (m³/god) iz sustava javne odvodnje za Grad Kutinu u 2024. godine. U 2024. godine iz Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Kutine, ispušteno je 1.341.767,00 m³ pročišćene otpadne vode. Uređaj je prvog stupnja pročišćavanja.

Plan gospodarenja otpadom s ciljevima za smanjenje i održivo odlaganje (SGO-4)

VRIJEDNOST POKAZATELJA/REZULTATI ANALIZE:

Plan gospodarenja otpadom Grada Kutine donesen je za razdoblje od 2017. do 2022. godine. Navedeni Plan je usklađen sa Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2028. godine (NN 84/23).

Razvijen sustav za zaštitu prirodne i kulturne baštine i lokaliteta (SZB-1)

Pokazateljem se procjenjuje stupanj razvijenosti i učinkovitosti sustava zaštite prirodne i kulturne baštine na području Grada Kutine. Grad Kutina raspolaže bogatim prirodnim i kulturnim nasljeđem, uključujući dijelove Parka prirode Lonjsko polje, Moslavačku goru, brojne kulturno-povijesne lokalitete te zaštićena kulturna dobra. Sustav zaštite ovih vrijednosti uspostavljen je kroz više razina –

nacionalnu, regionalnu i lokalnu – te se provodi u suradnji s nadležnim institucijama i lokalnim dionicima.

Zaštita prirodne baštine provodi se sukladno Zakonu o zaštiti prirode te kroz aktivnosti Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Sisačko-moslavačke županije. Ova ustanova nadzire stanje ekosustava, provodi edukativne programe te promiče očuvanje bioraznolikosti. Dodatno, Grad Kutina potiče provedbu projekata ekološke obnove i održivog gospodarenja prirodnim resursima, osobito na području Moslavačke gore i Lonjskog polja.

Zaštita kulturne baštine provodi se u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a nadležnost za provedbu ima Konzervatorski odjel u Sisku Ministarstva kulture i medija RH. U evidenciji kulturnih dobara nalaze se crkve, kapele, povijesne građevine, tradicijska arhitektura te pokretna i nematerijalna dobra. Grad Kutina i Turistička zajednica aktivno surađuju s kulturnim institucijama, udrugama i muzejima na projektima obnove, interpretacije i promocije kulturne baštine.

U posljednjim godinama bilježe se pozitivni pomaci u uspostavi održivog sustava zaštite baštine kroz provedbu edukativnih programa, poticanje participacije lokalne zajednice i digitalnu promociju kulturnih vrijednosti. Međutim, izazovi i dalje postoje – ponajprije u osiguranju financijskih sredstava za obnovu i održavanje te u sustavnom upravljanju baštinom u kontekstu razvoja turizma.

Uspostavljene politike i/ili sustav za poticanje smanjena ovisnosti o fosilnim gorivima, poboljšanja energetske učinkovitosti i unapređenja korištenja tehnologija obnovljive energije (SUPK-1)

VRIJEDNOST POKAZATELJA/REZULTATI ANALIZE:

Politike i sustav za poticanje smanjena ovisnosti o fosilnim gorivima i poboljšanja energetske učinkovitosti te unapređenje korištenja tehnologija obnovljive energije su uspostavljeni.

Jačanje energetske tranzicije za klimatsku neutralnost jedan je od posebnih ciljeva Plana razvoja SMŽ do 2027., što uključuje provedbu mjera i aktivnosti na području Grada Kutine. Projekti usmjereni na energetske obnovu javnih ustanova (Pučko učilište Kutina-pokrenuti radovi u 2024. godini) i obiteljskih zgrada provode se kontinuirano u suradnji sa Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije te Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU). Projekti koji na osnovi proširenja zelenih javnih površina također rezultiraju smanjenjem emisija stakleničkih plinova, također su ključni. Tako je u 2024. Grad Kutina u suradnji sa Razvojnoum agencijom Mrav i drugim uključenim institucijama, pokrenuo prijavu za izvođenje radova preko pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kriznog gospodarenja prostorom i zgradama grada Kutine i zelena infrastruktura i energetska učinkovitost na zgradi Poduzetnički inkubator Kutina (radovi počeli u 2024.)

Razina onečišćenosti zraka u destinaciji (SUPK-2)

VRIJEDNOST POKAZATELJA/REZULTATI ANALIZE:

Prema javno dostupnim izvorima, u Kutini je kvaliteta zraka u 2024. godini zabilježena u II. kategoriji („onečišćen zrak“) za lebdeće čestice, posebno PM10, u zimskim mjesecima, dok su ostali onečišćivači (NO₂, SO₂, CO, O₃ u nekim mjerenjima) često bili u okviru I. kategorije („čist ili neznatno onečišćen zrak“) kada ne dođe do prekoračenja graničnih vrijednosti.

6. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

6.1. RAZVOJNE POTREBE I PRILIKE (SWOT ANALIZA)

Grad Kutina raspolaže značajnim turističkim potencijalom koji proizlazi iz bogate prirodne i kulturne baštine, razvijene tradicije, autentičnog moslavačkog identiteta te povoljnog geografskog položaja uz Moslavačku goru i Lonjsko polje. Kako bi se unaprijedila prepoznatljivost Kutine kao turističke destinacije i smanjila razvojna ograničenja, provedena je analiza razvojnih potreba i mogućnosti. Cilj analize je sustavno sagledati ključne prednosti, slabosti, prilike i prijetnje u razvoju turizma te definirati strateške smjernice i aktivnosti za održiv i konkurentan razvoj destinacije.

U izradi analize korišteni su relevantni razvojni dokumenti, statistički pokazatelji, rezultati terenskih istraživanja te spoznaje prikupljene kroz suradnju s lokalnim dionicima i turističkim subjektima.

Prostor Grada Kutine odlikuje se raznolikim krajolikom koji obuhvaća Moslavačku goru s brojnim planinarskim i biciklističkim stazama, prostrane vinograde, šumska područja te bogatu kulturnu i industrijsku baštinu. Očuvanost prirode, tradicija vinogradarstva i enogastronomije, kao i brojne manifestacije i događanja, čine Kutinu privlačnim odredištem za razvoj aktivnog, izletničkog, enogastronomskog i kulturnog turizma. Dobra prometna povezanost s autocestom A3 te blizina Zagreba i Sisačko-moslavačkih prirodnih atrakcija dodatno jačaju poziciju grada kao turističkog središta Moslavine.

Unatoč brojnim prednostima, razvoj turizma Kutine suočava se s određenim izazovima. Nedostaje dovoljno tržišno prepoznatljivih i konkurentnih turističkih proizvoda koji bi objedinjavali postojeće resurse u jedinstvenu destinacijsku ponudu. Prosječna duljina boravka posjetitelja još je kratka, što upućuje na potrebu za razvojem dodatnih sadržaja, iskustvenih programa i kvalitetnijih smještajnih kapaciteta. Promidžbeni budžeti su ograničeni, što otežava snažnije pozicioniranje Kutine na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Kao i mnogi manji gradovi u kontinentalnoj Hrvatskoj, Kutina se suočava s demografskim izazovima i manjkom kvalificirane radne snage u turističkom i ugostiteljskom sektoru. Potrebno je jačati poduzetničku klimu, poticati lokalne proizvođače i ugostitelje te razvijati ekološki i održivi pristup turizmu.

Za ostvarenje održivog razvoja turizma u Gradu Kutini ključno je ulagati u kvalitetu i diversifikaciju turističke ponude, razvoj infrastrukture i interpretacijskih sadržaja, jačanje destinacijskog menadžmenta te aktivno brendiranje Kutine kao autentične, zelene i gostoljubive kontinentalne destinacije s naglaskom na eno-gastronomiju, prirodu i kulturu Moslavine.

SWOT analiza grada Kutine u kontekstu održivog upravljanja destinacijom podijeljena je u tri područja:

1. Prostor, okoliš, gospodarstvo i infrastruktura, koji uključuju obilježja destinacije koje utječu na razvoj turizma
2. Turističke atrakcije, turistička infrastruktura i marketing destinacije, koji uključuju atrakcije, smještaj, prijevoz, usluge, javna turistička infrastruktura i dr.
3. Društvo, ljudski resursi i upravljanje, koji uključuju kvalitetu ljudskih resursa, sustav turističkih zajednica, jedinice lokalne samouprave i dr.

Prostor, okoliš, gospodarstvo i infrastruktura

Tablica: SWOT analiza grada Kutine u kontekstu održivog upravljanja destinacijom

Područje	Snage	Slabosti	Prilike	Prijetnje
PROSTOR	• Povoljan geografski i prometni položaj – smješten uz autocestu A3 i željezničku prugu Zagreb–Slavonski Brod. • Raznolik reljef (Moslavačka gora, nizinski predjeli, šumska i poljoprivredna područja). • Očuvan ruralni krajolik s velikim potencijalom za razvoj seoskog i aktivnog turizma.	• Neravnomjeran prostorni razvoj između urbanog središta i prigradskih naselja. • Nedovoljna prostorna integracija turističkih resursa. • Neiskorišten potencijal prirodnih i krajobraznih cjelina (npr. Moslavačka gora, Lonjsko polje).	• Razvoj tematskih staza, vidikovaca i rekreacijskih zona. • Uređenje turističkih punktova i zona za boravak u prirodi. • Integracija prostornog planiranja s održivim turizmom i ekološkom mrežom Natura 2000.	• Nekontrolirana urbanizacija i širenje industrijskih zona. • Gubitak krajobraznih vrijednosti i degradacija prostora. • Mogući sukobi između gospodarskog razvoja i zaštite prostora.
OKOLIŠ	• Očuvana priroda i visoka bioraznolikost Moslavačke gore. • Blizina Parka prirode Lonjsko polje i Natura 2000 područja. • Postojanje sustava gospodarenja otpadom i nadzora voda.	• Povremeno zagađenje zraka (industrijski izvori). • Nedovoljna integracija okolišnih tema u turističke proizvode. • Slabije razvijeni mehanizmi za prilagodbu klimatskim promjenama.	• Razvoj eko i edukacijskog turizma (promatranje ptica, planinarenje, zelene rute). • Poticanje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti. • Sudjelovanje u nacionalnim programima za zaštitu okoliša i klimatske prilagodbe.	• Klimatske promjene (ekstremne temperature, poplave). • Potencijalno onečišćenje voda i tla zbog industrije. • Nedostatna ulaganja u očuvanje prirodnih resursa.

Područje	Snage	Slabosti	Prilike	Prijetnje
GOSPODARSTVO	• Tradicija industrijske proizvodnje i logistike (Petrokemija). • Aktivna poljoprivreda i vinogradarstvo. • Rastući sektor malog i srednjeg poduzetništva.	• Ovisnost o ograničenom broju velikih industrijskih subjekata. • Slaba diverzifikacija gospodarskih grana. • Nedostatak radne snage i negativni demografski trendovi.	• Jačanje sinergije turizma i lokalne proizvodnje (OPG-ovi, vinski turizam, enogastro ponuda). • Korištenje EU fondova za modernizaciju i inovacije. • Razvoj poduzetničkih zona orijentiranih na zelene i digitalne industrije.	• Gospodarska nestabilnost i tržišne promjene. • Odljev mladih i stručnih radnika. • Rizik od smanjenja industrijske aktivnosti i radnih mjesta.
INFRASTRUKTURA	• Vrlo dobra prometna povezanost (autocesta, željeznica, regionalne ceste). • Postojanje osnovne komunalne, obrazovne i zdravstvene infrastrukture. • Ulaganja u javne prostore i digitalizaciju uprave.	• Neujednačena komunalna opremljenost naselja. • Ograničeni kapaciteti turističke infrastrukture i smještaja. • Nedostatak javnih biciklističkih i pješačkih infrastrukture.	• Ulaganja u obnovu i modernizaciju prometne i turističke infrastrukture. • Razvoj pametnih i zelenih rješenja (pametna rasvjeta, digitalni info punktovi-razvoj). • Uspostava bolje prometne i digitalne povezanosti s ostatkom Moslavine i Zagrebom.	• Zastarjelost dijela infrastrukture i visoki troškovi održavanja. • Nedostatna ulaganja u ruralnu infrastrukturu. • Povećanje troškova energije i komunalnih usluga.

Turističke atrakcije, turistička infrastruktura i marketing destinacije

Tablica: SWOT analiza grada Kutine u kontekstu održivog upravljanja destinacijom

Područje	Snage	Slabosti	Prilike	Prijetnje
TURISTIČKE ATRAKCIJE	• Raznolika prirodna i kulturna baština (Moslavačka gora, Lonjsko polje, crkva sv. Marije Snježne, tradicijska sela). • Postojanje vinskih cesta i manifestacija vezanih uz Moslavačko vinogorje/MoslaVina. • Bogata nematerijalna baština (običaji, folklor.). • Blizina važnih turističkih središta (Zagreb).	• Nedovoljna valorizacija i promocija kulturnih i prirodnih atrakcija. • Slaba interpretacija baštine (nedostatak vodiča). • Ograničen broj organiziranih sadržaja i turističkih ruta.	• Razvoj tematskih i doživljajnih tura (vino, kultura, priroda). • Bolja suradnja s Parkom prirode Lonjsko polje i susjednim destinacijama. • Digitalna interpretacija i pametni info sustavi (AR, mobilne aplikacije).	• Degradacija pojedinih lokaliteta zbog neodržavanja ili vremenskih utjecaja. • Ograničeni resursi za obnovu kulturnih dobara..
TURISTIČKA INFRASTRUKTURA	• Postojanje hotela, privatnog smještaja i kuća za odmor. • Ugostiteljski objekti s domaćom gastronomskom ponudom. • Razvijene prometne veze (autocesta A3, željeznica). • Postupni razvoj cikloturizma i planinarskih staza.	• Mali broj smještajnih jedinica i ograničen kapacitet za veće grupe. • Nedostatak kampova, hostela i eko-smještaja. • Slaba povezanost turističkih punktova i loša signalizacija. • Nedovoljna opremljenost odmorišnih i rekreativnih zona.	• Ulaganje u nove tipove smještaja (eko kućice, kampirališta, agroturizam). • Razvoj mreže ciklo i pješačkih ruta prema Moslavačkoj gori. • Digitalizacija turističke infrastrukture (interaktivne karte, pametni totemi).	• Nedostatna ulaganja u infrastrukturu i održavanje postojećih objekata. • Ovisnost o javnim potporama i EU fondovima. • Rizik od prekomjerne urbanizacije turističkih zona.
MARKETING DESTINACIJE	• Aktivnost Turističke zajednice Grada Kutine i suradnja s TZ Moslavine. • Jasna povezanost s vinskom, kulturnom i prirodnom pričom Moslavine. • Održavanje lokalnih manifestacija (Petrovo, Dani vina MoslaVina, Fašnik, ..). • Dobra osnova za razvoj destinacijskog brenda kroz autentičnost i prirodu.	• Nedovoljno prepoznatljiv destinacijski identitet. • Slaba prisutnost na digitalnim kanalima i društvenim mrežama. • Ograničen budžet za promociju i oglašavanje. • Nedostatak koordinirane marketinške strategije.	• Razvoj brenda grada Kutine s naglaskom na vino (Škrlet), prirodu i održivost. • Digitalni marketing, storytelling i video promocija. • Umrežavanje s influencerima i suradnja s turističkim agencijama. • Korištenje nacionalnih kampanja HTZ-a i regionalnog brendiranja Moslavine.	• Konkurencija susjednih destinacija (Čazma, Novska, Daruvar). • Brzi trendovi u digitalnom marketingu zahtijevaju stalna ulaganja. • Nedostatak stručnjaka za marketinški menadžment destinacije.

Društvo, ljudski resursi i upravljanje

Tablica: SWOT analiza grada Kutine u kontekstu održivog upravljanja destinacijom

Područje	Snage	Slabosti	Prilike	Prijetnje
DRUŠTVO	• Aktivno civilno društvo i brojne udruge koje doprinose kulturnom i društvenom životu Kutine. • Očuvana lokalna tradicija, običaji i identitet stanovnika Moslavine. • Visoka razina sigurnosti i kvalitete života u zajednici. • Dobro razvijena mreža obrazovnih i kulturnih institucija.	• Starenje stanovništva i iseljavanje mladih. • Smanjeno uključivanje građana u turističke aktivnosti. • Nedovoljna svijest o potencijalima turizma i održivom razvoju. • Ograničena socijalna i kulturna ponuda za mlade.	• Razvoj društvenog turizma i volonterskih programa. • Edukativne i kulturne inicijative koje povezuju stanovništvo i turiste. • Aktiviranje lokalne zajednice kroz projekte "Lokalni proizvodi i identitet". • Korištenje EU fondova za društvenu revitalizaciju manjih sredina.	• Daljnji odlazak radno sposobnog stanovništva. • Pad društvene kohezije i sudjelovanja građana u zajednici. • Slabljenje lokalnog identiteta i kulturne prepoznatljivosti.
LJUDSKI RESURSI	• Postojanje srednjih škola i obrazovnih institucija u gradu. • Blizina Sveučilišta i visokoobrazovnih centara (Zagreb, Kutina, Sisak). • Dostupnost lokalne radne snage u ugostiteljstvu i turizmu. • Pojedini primjeri poduzetništva i inovacija u sektoru turizma.	• Nedostatak stručne radne snage u turizmu, ugostiteljstvu i marketingu. • Ograničene mogućnosti za dodatnu edukaciju i stručnu praksu. • Niska razina digitalnih i komunikacijskih kompetencija kod dijela radne snage. • Slaba povezanost obrazovnog sektora i tržišta rada.	• Razvoj edukacijskih programa i radionica za turističke djelatnike. • Partnerstva s visokoškolskim institucijama i centrima za cjeloživotno učenje. • Stimuliranje mladih za uključivanje u turizam kroz start-up projekte. • Korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja u turizmu.	• Odlazak kvalificirane radne snage u veće gradove i inozemstvo. • Nedostatak motivacije i interesa za zanimanja u turizmu. • Neusklađenost obrazovnih programa s potrebama lokalnog tržišta.
UPRAVLJANJE DESTINACIJOM	• Aktivna Turistička zajednica Grada Kutine. • Suradnja s Turističkom zajednicom područja Moslavine i Sisačko-moslavačkom županijom. • Postojanje strateških dokumenata (Strategija razvoja, Operativni	• Nedovoljna koordinacija među dionicima (TZ, JLS, poduzetnici, udruge). • Ograničeni ljudski i financijski kapaciteti TZ-a. • Slaba implementacija strateških dokumenata. • Nedostatak	• Uspostava destinacijskog menadžment sustava (DMS) i digitalnog praćenja pokazatelja. • Jačanje suradnje između javnog i privatnog sektora. • Sudjelovanje u nacionalnim i međunarodnim	• Rizik od sporog provođenja planiranih aktivnosti zbog birokratskih prepreka. • Ovisnost o vanjskom financiranju i potporama. • Nedovoljno usklađivanje lokalnih politika s

Područje	Snage	Slabosti	Prilike	Prijetnje
	plan održivog turizma). • Iskustvo u provedbi EU i nacionalnih projekata.	integriranog sustava praćenja i evaluacije aktivnosti.	projektima održivog turizma. • Razvoj lokalnog partnerstva kroz "Moslavina kao turistička regija".	nacionalnim strategijama turizma.

6.2.IDENTIFICIRANJE OPĆIH NAČELA I CILJEVA TURIZMA

VIZIJA TURISTIČKOG RAZVOJA

Svaka strategija razvoja započinje definiranjem osnovnih smjernica razvoja koje moraju biti sadržane u ovoj viziji marketinške strategije. Vizija turističke destinacije Kutine mora predstaviti destinaciju na način kako ju želimo vidjeti u dugoročnom razdoblju, za 10-15 godina i mora biti temeljena na postojećim i budućim atrakcijama i svim utvrđenim prednostima destinacije. Istodobno mora odgovoriti na pitanja po čemu je destinacija Kutina prepoznatljiva, što je to što ju razlikuje od drugih destinacija, što može pružiti bolje od konkurencije.

Marketinška strategija temelji se na nekoliko ključnih, međusobno povezanih i uvjetovanih koraka:

- Definiranje vizije turističkog razvoja koja predstavlja željenu i istovremeno i vjerodostojnu budućnost projektnog područja kao turističke destinacije i koja je prihvatljiva svim dionicima razvoja turizma.
- Definiranje strateških razvojnih ciljeva s ciljem operacionalizacije prethodno definirane vizije.
- Definiranje željenog imidža projektnog područja kao turističke destinacije, koja se temelji na prethodno definiranoj viziji razvoja i predstavlja temeljni input za definiranje marketinških aktivnosti.
- Definiranje ključnih razvojnih projekata koji su u funkciji postizanja prethodno postavljenih strateških razvojnih ciljeva.

Ovakav pristup podrazumijeva maksimalnu uključenost glavnih dionika razvoja turizma u svim etapama izrade strategije te je orijentirana na provedbenim rješenjima. Polazeći dakle od činjenice da je prostor grada Kutine prostorno bogate resursne osnove zbog različitih prostorno-geografskih karakteristika te da razvoj turizma ne smije ugroziti bitne značajke zaštićenih dijelova prirode, kulturnog nasljeđa u najširem smislu (baština, arhitektura, običaji, manifestacije, itd.), te da je potrebno osigurati prosperitet života i rada lokalne zajednice. Za područje grada Kutine važno je slijedeće:

- Prilikom razvoja turističke ponude voditi računa o ekološkoj komponenti,
- Razvijati turizam s ciljem održivog razvoja, pri čemu se misli na ekonomski, socijalni i ekološki aspekt održivosti.

Na području grada Kutine treba težiti rastu turističke aktivnosti valorizirajući bogatu prirodnu baštinu u raznoliku i sadržajnu destinaciju doživljaja namijenjenih različitim potrošačkim segmentima tijekom većeg dijela godine.

Vizija je svojevrsna 'nit vodilja' koja usmjerava sve turističke aktivnosti i određuje skup proizvoda koje će destinacija razvijati. Kako bi se vizija mogla definirati potrebno je, kao prvi korak, odrediti elemente tržišnog pozicioniranja koji u velikoj mjeri sumiraju prednosti destinacije koje su istaknuli dionici turističkog razvoja Kutine na održanim radionicama i koje su istaknute u SWOT analizi. Iz cjelokupnog dosadašnjeg razvoja kao i postojećih resursa i atrakcija logično je da Kutina kao komplementarni lokaliteti zajednički razvijaju svoje turističke proizvode i zajedničkom strategijom nastupaju na tržištu.

Vizija turističke destinacije Kutina polazi od slijedećih postavki:

Ekološki očuvan te uređen urbani i ruralni prostor koji može turistima ponuditi bijeg od svakodnevice. Zaštićeni dijelovi prirode kao Park prirode Lonjsko polje i Regionalni park Moslavačka gora su prostori biološke raznolikosti i posebnih krajobraznih vrijednosti u kojem turizam treba imati pozivnu ulogu u zaštiti prirode i unaprijeđenju okoliša. To predstavlja skladan spoj močvarnog i brdovitog područja, odnosno močvara šuma, pašnjaka i slikovitih ruralnih naselja.

Kutina ima prepoznatljivi i privlačan turistički brend: Park prirode Lonjsko polje i Regionalni park Moslavačka gora koji je prije bio prepoznatljiv po lovnom turizmu prerastao je u prostor koji nudi mnogobrojne usluge u turizmu: „ruralni turizam“, „kulturni turizam“, „turizam vina“, „izletnički turizam“ u kojem su izdvojene pojedinačne turističke atrakcije i manifestacije.

Kutina brine o održivosti razvoja turizma bez velikih intervencija u prostoru kao najvrjednijem turističkom resursu. Dobro je povezana sa susjednim destinacijama a doživljaju pridonosi gostoljubivo stanovništvo. Kutina je prepoznatljiva po industrijskoj baštini (jedno od najstarijih eksploatacijskih polja nafte u Hrvatskoj. Moslavina ima dugu tradiciju istraživanja, eksploatacije i proizvodnje nafte. Nafta je prvi puta izvađena 1854. godine u selu Mikleuška, a eksploatacija je trajala do 1943. godine. Zbog duge tradicije eksploatacije nafte, Moslavina uz Međimurje mogu se svrstati među najstarije naftne regije svijeta. Prvo naftno-plinsko polje u Moslavini bilo je polje Gojlo gdje je nafta otkrivena 1941. godine, a eksploatacija je ovdje prekinuta 1968. godine. Također tu je i tvornica Petrokemija danas poznatog brenda proizvodnje gnojiva koja također može postati sadržaj razgleda destinacije i element pozicioniranja. Do danas je malo toga iskorišteno bilo u stvaranju novih proizvoda ili samo pojedinih sadržaja koji se uključuju u postojeću ponudu. Iskustva destinacija u drugim zemljama

pokazuju kako je industrijska baština turistima izuzetno atraktivna osobito ako je interpretirana na zanimljiv i gostima primjeren način, a važno je naglasiti opet da tradicija u industrijskoj proizvodnji istodobno se može vrlo dobro 'vezati' uz glavnu atrakciju – ruralni turizam.

U Kutini se njeguje i čuva tradicijska arhitektura - iako ruralna arhitektura uvelike utječe na atraktivnost destinacije, ona je podložna devastiranju posebno u ruralnim naseljima. Tradicija ruralne arhitekture u velikoj je mjeri sastavnim dijelom urbanog ambijenta Kutine (što treba shvatiti kao rijetkost) ali ona može biti u funkciji razvoja glavnog proizvoda – zaštićenih dijelova prirode (Park prirode i regionalni park).

Na temelju navedenih elemenata pozicioniranja vizija ovog područja može se izraziti na sljedeći način:

Grad Kutina će biti prepoznatljiva turistička destinacija namijenjena ljubiteljima prirode, zaštićenih dijelova prirode, kulturne baštine, aktivnog odmora, zdravog načina života a koji su odraz očuvane kulture života i rada. Svoj će razvoj temeljiti na održivom razvoju turizma i povezivanju sa susjednim turističkim destinacijama, a sve u cilju podizanja kvalitete turističkih proizvoda i podizanja standarda i kvalitete života lokalnog stanovništva.

Uvažavajući zaštićene dijelove prirode nacionalnog značaja kao što je Park prirode Lonjsko polje ili regionalnog značaja kao što je Regionalni park Moslavačka gora koji osvajaju prirodnim te dijelovima kultiviranih područja s ekološkim područjima, destinacija Kutina nudi mogućnosti razvoja turizma u različitim dimenzijama: kulturnim odgojno-obrazovnih, sportsko-rekreacijskim, vjerskim, gastronomskim itd.

6.2.2. KVALITATIVNI CILJEVI RAZVOJA

Iz vizije proizlaze četiri glavna cilja turističkog razvoja:

1. Afirmacija Kutine kao turističkog odredišta namijenjena ljubiteljima prirode
2. Stvaranje pozitivnog i poticajnog okruženja za turistički razvoj
3. Razvoj turističkih proizvoda/doživljaja
4. Stvaranje tržišne prepoznatljivosti

1. Afirmacija Kutine kao turističkog odredišta namijenjena ljubiteljima prirode

Uređenje destinacije jedan je od glavnih zadataka koje je potrebno stalno provoditi jer ono pridonosi kvaliteti života stanovnika kao i podizanju zadovoljstva posjetitelja boravkom u takvoj destinaciji. Pri tome je poseban naglasak na čuvanju naslijeđenih vrijednosti u što je moguće više izvornim oblicima što destinaciju čini posebnom i drugačijom.

2. Stvaranje pozitivnog i poticajnog okruženja za turistički razvoj

Da bi se turizam mogao razvijati potrebno je da je kao vrijednu i važnu gospodarsku aktivnost prihvate i razumiju dionici u destinaciji. Prije svega, lokalno stanovništvo koje ima veliku ulogu u stvaranju turističkih proizvoda. Da bi se stvorila poticajna klima važno je kontinuirano provoditi edukacije, upoznati sve potencijalne dionike i lokalno stanovništvo o prednostima koje razvoj turizma nosi i to ne samo ekonomskim već i o turizmu kao katalizatoru razvoja u smislu čuvanja prirodnih i kulturnih resursa.

3. Razvoj turističkih proizvoda/doživljaja

S ciljem pozicioniranja Kutine kao turističke destinacije važno je stvoriti niz zanimljivih turističkih proizvoda koji će u sebi imati ugrađene elementi posebitosti i specifičnosti Kutine. Te je proizvode potrebno jače promovirati i nuditi tržištima u okruženju, a potom (s obzirom na fazu spremnosti) i specifičnim tržišnim nišama s udaljenijih tržišta. Razvoj doživljaja izvan grada (seoski turizam, uređenje vidikovaca i šetnica na Moslavačkoj gori, bazenu).

4. Stvaranje tržišne prepoznatljivosti

Etabliranje turističke destinacije na tržištu obično je dugotrajan proces koji zahtjeva sustavan pristup ali koji u konačnici vodi povećanju turističkog prometa i intenziviranju turističkih aktivnosti. Tome pridonosi djelotvoran i koordiniran pristup marketingu na razini cijele destinacije kako onih koji su izravno povezani s turizmom tako i drugih dionika koji također mogu pridonijeti podizanju prepoznatljivosti Kutine kao turističke destinacije. (Projektom MoslaWine Gallery, uređenju tradicijskih kuća).

Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta razvoja turizma Grada Kutine

Strateško usmjerenje razvoja turizma Grada Kutine proizlazi iz ciljeva održivog razvoja i postojećih strateških dokumenata Grada, uključujući Strategiju razvoja Grada Kutine do 2020. godine, Marketinšku strategiju turizma Kutine te Strategiju zelene urbane obnove.

S obzirom na prirodne resurse, kulturnu baštinu i gospodarske potencijale, Kutina usmjerava svoj turistički razvoj prema modelu održive, prepoznatljive i lokalno ukorijenjene destinacije koja povezuje prirodne, kulturne i društvene vrijednosti Moslavine.

Cilj strateškog pravca jest:

- Jačanje prepoznatljivosti Kutine kao zelene destinacije kontinentalne Hrvatske s naglaskom na prirodu, aktivni odmor, vino i kulturu.
- Razvijanje konkurentnih turističkih proizvoda temeljenih na autentičnim resursima — vinskom i enogastronomskom turizmu, cikloturizmu, kulturnim i manifestacijskim sadržajima.
- Poticanje održivog gospodarskog rasta kroz jačanje lokalnih poduzetnika i OPG-ova povezanih s turizmom.
- Unaprjeđenje infrastrukture i kvalitete usluga u skladu s načelima zelene tranzicije i digitalne transformacije.
- Jačanje upravljačkih kapaciteta destinacije kroz suradnju Turističke zajednice, Grada, civilnog sektora i privatnih dionika.
- Razvoj edukacijskih i promotivnih aktivnosti radi povećanja svijesti o važnosti održivog turizma među stanovništvom i posjetiteljima.

Strateški prioriteti Grada Kutine definirani ovim Planom uključuju:

1. Održivo korištenje prirodnih resursa – zaštita Moslavačke gore, Lonjskog polja i ekološke mreže Natura 2000.
2. Jačanje kulturne prepoznatljivosti i identiteta – valorizacija baštine kroz kulturne rute.
3. Razvoj turističke infrastrukture i smještajnih kapaciteta – s naglaskom na razvoj parkova prirode, aktivan turizam.
4. Digitalna i zelena tranzicija u turizmu – uvođenje pametnih rješenja za upravljanje destinacijom i smanjenje ekološkog otiska.

5. Uključivanje lokalne zajednice – poticanje sudjelovanja građana, udruga i obrazovnih ustanova u razvoju turističkih projekata.

Ovakvo usmjerenje omogućuje Kutini da se pozicionira kao autentična, održiva i konkurentna destinacija kontinentalne Hrvatske, koja povezuje prirodnu ljepotu Moslavine, kulturni identitet i gostoljubivost lokalne zajednice.

7.SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

Smjernice za upravljanje turizmom destinacije Grada Kutine predstavljaju strateški okvir koji usmjerava razvoj turizma prema načelima održivosti, konkurentnosti i dugoročnog prosperiteta lokalne zajednice. Njihova je svrha osigurati usklađen i koordiniran pristup svih relevantnih dionika – javnog, privatnog i civilnog sektora – u planiranju, razvoju i promociji turističkih proizvoda i usluga, uz očuvanje prirodne i kulturne baštine Moslavine te jačanje lokalnog identiteta i prepoznatljivosti Kutine kao turističke destinacije.

Ove smjernice definiraju ključne ciljeve, mjere i prioritete koji doprinose stvaranju konkurentne, autentične i održive destinacije, unapređenju kvalitete turističke ponude te razvijanju svijesti o važnosti turizma kao pokretača gospodarskog rasta, zapošljavanja i društvenog razvoja. Kroz strateške preporuke, potiče se odgovorno upravljanje resursima, razvoj inovativnih i autentičnih turističkih proizvoda te suradnja među lokalnim dionicima u turizmu.

Provedbom smjernica omogućit će se uravnotežen razvoj turizma u skladu s potrebama stanovnika Grada Kutine, zaštitom okoliša te trendovima suvremenog i održivog turizma. Smjernice tako predstavljaju temeljni alat za stvaranje otpornog, konkurentnog i održivog turističkog sustava koji doprinosi ukupnom razvoju Grada Kutine i njegovom pozicioniranju kao važnog središta Moslavine.

7.1. SMJERNICE I PREPORUKE ZA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE – GRAD KUTINA

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, uključujući Grad Kutinu, imaju ključnu ulogu u oblikovanju održivog turističkog sustava kroz razvoj turističke infrastrukture, očuvanje prirodne i kulturne baštine te osnaživanje lokalne zajednice. Njihova zadaća nije samo provedba i financiranje projekata, već i stvaranje poticajnog okruženja za razvoj turizma putem strateškog planiranja, izrade razvojnih dokumenata, uspostave regulativa i učinkovite koordinacije dionika.

Preporučuje se osnivanje destinacijske platforme za upravljanje turizmom Grada Kutine, u koju bi bili uključeni predstavnici Grada Kutine, Turističke zajednice grada Kutine, muzeja, lokalnih udruga, razvojne agencije te poduzetnika iz turističkog i ugostiteljskog sektora. Ova bi platforma omogućila koordinirano donošenje odluka, praćenje provedbe strateških i operativnih planova te usmjeravanje investicija u razvoj turizma u skladu s načelima održivosti.

Dodatno, preporučuje se ulaganje u projekte koji potiču razvoj kvalitetnog i održivog smještaja, valorizaciju i interpretaciju kulturne i prirodne baštine te promociju aktivnog, ruralnog i kulturnog turizma. Potrebno je osigurati transparentnost u planiranju i provedbi turističkih projekata, kao i aktivno uključivanje lokalne zajednice u procese odlučivanja, čime se jača osjećaj pripadnosti i zajedničke odgovornosti za razvoj turističke destinacije Kutina.

7.2. SMJERNICE I PREPORUKE ZA TURISTIČKE ZAJEDNICE

Turistička zajednica ima ključnu ulogu u destinacijskom menadžmentu. Te njene aktivnosti treba biti usmjerene na stvaranje prepoznatljivog imidža destinacije i povezivanje svih turističkih aktera u zajedničku ponudu. Preporučuje se jačanje digitalne promocije i brendiranja destinacije, suradnja s lokalnim proizvođačima i organizacija manifestacija koje promoviraju autentične proizvode. Turistička zajednica također treba preuzeti aktivniju ulogu u edukaciji lokalne zajednice o važnosti turizma i mogućnostima razvoja održivih oblika turizma. Sljedeći zadatak je poticanje sinergije među poduzetnicima, kulturnim institucijama i sportskim udrugama kako bi destinacija ponudila što kvalitetniji turistički proizvod.

7.3. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DRUGE DIONIKE U TURIZMU I UPRAVLJANJU TURIZMOM U DESTINACIJI

U razvoju turizma Grada Kutine, uz Grad i Turističku zajednicu, važnu ulogu imaju privatni poduzetnici, ugostitelji, kulturne i obrazovne ustanove, sportski klubovi, udruge te lokalno stanovništvo. Njihova aktivna suradnja i partnerstvo ključni su za unapređenje kvalitete i održivosti turističke ponude. Preporučuje se jačanje povezanosti javnog i privatnog sektora, razvoj zajedničkih turističkih proizvoda i promocija lokalnih sadržaja. Također, potrebno je ulagati u edukaciju dionika, poticati inovacije i primjenu održivih praksi, čime se doprinosi stvaranju konkurentne, autentične i odgovorne turističke destinacije Kutina.

8. POPIS PROJEKATA

Popis i obrazloženje projekata utemeljen na razvojnim potrebama destinacije.

NAZIV PROJEKTA	Urbana mreža zelene infrastrukture grada Kutine
Opis projekta	Projektom se predviđa uređenje i opremanje 7 gradskih parkova i glavne gradske šetnice.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Pozicionirati Kutinu kao atraktivno urbano središte i podići kvalitetu života lokalnog stanovništva.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2026.-2028
Ključne točke ostvarenja	Osiguranje financijskih sredstava, sadnja zelenila i realiziran projekt.
Ukupna procijenjena vrijednost	8.000.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Izrađena projektno- tehnička dokumentacija.

NAZIV PROJEKTA	Razvoj održivog aktivnog turizma sportsko-rekreacijske zone u Kutini (Bazenski kompleks Kutina)
Opis projekta	Ovim projektom će se razviti cjelogodišnji, održiv turizam koji će biti društveno, okolišno i gospodarski. Projekt će doprinijeti razvoju i unapređenju aktivnog turizma s rekreativno-sportskim atrakcijama za sve ciljane skupine.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Doprinijeti će razvoju i unapređenju aktivnog turizma s rekreativno-sportskim atrakcijama za sve ciljane skupine.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2029.-2032
Ključne točke ostvarenja	Osiguranje financijskih sredstava, realiziran projekt.
Ukupna procijenjena vrijednost	20.000.000,00
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Izrađena projektno-tehnička dokumentacija

NAZIV PROJEKTA	Interpretacijski i GEO centar Moslavačke gore
Opis projekta	Projektom se planira izgradnja i opremanje Interpretacijskog i GEO centra Moslavačke gore koji će biti glavni ulaz u GEO park Moslavačka gora. Projektom je predviđena i izgradnja i edukativnog parka, adrenalinskog parka (zip line) te kampa za djecu. Projekt obuhvaća i rekonstrukciju prilazne ceste i apliciranje Moslavačke gore u Svjetsku UNESCO-vu mrežu geoparkova.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Pozicioniranje Moslavačke gore kao modernog, ekološkog i društvenog središta koji ima utjecaj na aktivan turizam i podiže kvalitetu života lokalnog stanovništva.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2028.-2030
Ključne točke ostvarenja	Osiguranje financijskih sredstava, povećan broj posjetitelja/turista u destinaciji. Realizacija projekta.
Ukupna procijenjena vrijednost	3.000.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Izrađena projektno- tehnička dokumentacija.

NAZIV PROJEKTA	Izletište Mikleuška
Opis projekta	Projektom će se urediti i opremiti izletište Mikleuška, a što obuhvaća izgradnju ugostiteljskog objekta, uređenje jezera i prostora oko jezera, postavljanje odgovarajuće komunalne infrastrukture, rekonstrukciju prilazne ceste te cestovne putokaze.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Razvoj turizma u mjestima bogatim prirodnim i kulturnom baštinom. Povećanje aktivnosti stanovništva i većeg boravka u prirodi.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2026.-2034
Ključne točke ostvarenja	Osiguranje financijskih sredstava, povećan broj posjetitelja/turista u destinaciji, modernizacija gradnjom novog kompleksa, realizacija projekta.
Ukupna procijenjena vrijednost	3.000.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Izrađeno idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje.

NAZIV PROJEKTA	Uređenje i opremanje vidikovaca VIS
Opis projekta	Projekt obuhvaća izgradnju i opremanje atraktivnog vidikovca na Moslavačkoj gori.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Upoznati turiste sa prirodnim atrakcijama kroz opremanje i izgradnju vidikovca na Moslavačkoj gori.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2026.-2034
Ključne točke ostvarenja	Osiguranje financijskih sredstava za provedbu projekta, izgradnja vidikovca, opremanje i realizacija projekta.
Ukupna procijenjena vrijednost	500.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Izrađena prostorno-programska studija lokacije Vis na Moslavačkoj gori i idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje.

NAZIV PROJEKTA	Izgradnja zip line-a na Moslavačkoj gori
Opis projekta	Projektom će se izgraditi i opremiti zip line na Moslavačkoj gori s pripadajućim adrenalinsko rekreativnim i ostalim sadržajem u cilju proširenja turističke ponude Grada Kutina.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Projektom će se doprinijeti povećanju sadržaja koji doprinosi aktivnom sportsko-rekreativnom turizmu.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2028.-2029.
Ključne točke ostvarenja	Izrada projektne dokumentacije, osiguranje financijskih sredstava za provedbu projekta, povećanje broja posjetitelja na Moslavačkoj gori, realizacija projekta.
Ukupna procijenjena vrijednost	400.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva.
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Ne postoji dokumentacija.

NAZIV PROJEKTA	Uređenje poučne staze "Crno zlato Moslavine"
Opis projekta	Projektom se planira urediti i opremiti nova poučna staza "Crno zlato Moslavine" s interpretacijom industrijske baštine područja s naglaskom na naftnu povijest kraja na području naselja Gojlo.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenje ciljeva	Povećanje doprinosa industrijskog i kulturnog turizma.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2027.-2029.
Ključne točke ostvarenja	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija i realiziran projekt.
Ukupna procijenjena vrijednost	100.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Ne postoji projektna dokumentacija

Drveni toranj za vođenje nafte iz 1929. godine u Gojlu nedaleko Kutine, tada jedinom izvoru nafte u Jugoslaviji

NAZIV PROJEKTA	Povećanje atraktivnosti Posjetiteljskog centra Repušnica kroz suvremenu interpretaciju prirodne baštine
Opis projekta	Projekt obuhvaća dogradnju Prijamnog centra Repušnica multimedijalnom dvoranom. Projekt obuhvaća i izgradnju dječjeg edukativno-zabavnog parka, postavljanje drvene platforme kod nasipa u Repušničkom polju - terasa sa lounge sjedalicama koja služi za promatranje prirode i kao foto točka, uređenje.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenje ciljeva	Povećanje kulturnog i seoskog turizma.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2027.-2029.
Ključne točke ostvarenja	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija, osiguranje financijskih sredstava, početak radova i realiziran projekt
Ukupna procijenjena vrijednost	3.000.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Ne postoji projektna dokumentacija.

NAZIV PROJEKTA	Uređenje parka Bajer
Opis projekta	Projektom će se urediti i opremiti park Bajer u Kutini multifunkcionalne namjene kao što je edukacijska, obrazovna, sportsko rekreacijska te kulturno društvena namjena.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Projektom će se doprinijeti povećanju sadržaja koji doprinosi aktivnom sportsko-rekreativnom turizmu i edukaciji.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2027.-2029.
Ključne točke ostvarenja	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija i realiziran projekt.
Ukupna procijenjena vrijednost	1.000.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Ne postoji projektna dokumentacija.

NAZIV PROJEKTA	Moslavačka VinoSfera (MoslaWine Gallery)
Opis projekta	Uređenje i opremanje Vinskog dvora kao prezentacijskog centra vinske kulture Moslavačke regije, unaprjeđenje promocije i tržišnog komuniciranja autohtonih sorti vina Moslavine. U tu svrhu Vinski dvor postaje regionalna vinoteka (MoslaWine Gallery).
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Ovim projektom pridonijelo bi se većoj vidljivosti i promociji grada Kutine- kroz promociju autohtone vinske sorte Škrlet.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2027.-2028.
Ključne točke ostvarenja	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija, veća vidljivost destinacije i realiziran projekt.
Ukupna procijenjena vrijednost	100.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Ne postoji projektna dokumentacija.

NAZIV PROJEKTA	Uređenje kompleksa tradicijskih kuća u Kutini
Opis projekta	Projektom će se rekonstruirati i opremiti 5 tradicijskih kuća te urediti okoliš
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Povećanje vrijednosti i održivosti destinacije ulaganjem u održivost kulturne i tradicijske baštine grada Kutine.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2027.-2029.
Ključne točke ostvarenja	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija, početak radova i realiziran projekt.
Ukupna procijenjena vrijednost	100.000,00 eura

Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Ne postoji projektna dokumentacija.

NAZIV PROJEKTA	Streljački centar Kutina
Opis projekta	Projektom je predviđena izgradnja i suvremeno opremanje zatvorene streljane sa 40 pucačkih mjesta što zadovoljava standarde za međunarodna natjecanje i turnire odnosno redovito održavanje treninga. Streljana je namijenjena za organizaciju događaja do 300 sudionika.
Poseban značaj za destinaciju	DA/NE
Način doprinosa za ostvarenju ciljeva	Povećanje broja posjetitelja/turista natjecatelja i ljubitelja ovog sporta. Promocija grada Kutine kroz sport.
Nositelj provedbe	Grad Kutina
Lokacija provedbe	Grad Kutina
Planirani rokovi početka i završetka	2027.-2029.
Ključne točke ostvarenja	Dovršetak izrade potrebne projektne dokumentacije. Početak radova i realizacija projekta.
Ukupna procijenjena vrijednost	4.000.000,00 eura
Izvor financiranja	Sredstva EU programa/fondova, nacionalna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da. Trenutno je u izradi glavni projekt.

9.MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI

9.1. PODRŠKA I IMPLEMENTACIJA PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

Implementacija Plana upravljanja destinacijom za Grad Kutinu zahtijeva koordinirani pristup svih ključnih dionika u sustavu turizma, uključujući lokalne i regionalne vlasti, privatni sektor, kulturne i turističke organizacije, obrazovne institucije te udruge civilnog društva. Ovaj sveobuhvatan pristup omogućava efikasnu provedbu plana i njegovu usklađenost sa specifičnostima lokalnih zajednica, kulturnim identitetom i potrebama turista.

Plan upravljanja destinacijom usvaja se na predstavničkom tijelu lokalne samouprave, a njegovo donošenje temelji se na Zakonu o turizmu (ZOT) i odgovarajućim pravilnicima. Usvajanjem plana, on postaje obvezujući dokument, čime se omogućuje primjena svih odredbi plana u sustav turističkog upravljanja destinacijom. Implementacija plana usmjerava razvoj turizma prema održivosti i dugoročnim ciljevima destinacije, uz stalnu prilagodbu u skladu s promjenjivim uvjetima i potrebama zajednice. Turistička zajednica, kao nositelj procesa, mora osigurati da se svi zainteresirani dionici, uključujući predstavnike lokalnih zajednica, kulturnih i turističkih institucija, privatne sektore te organizacije civilnog društva, uključe u proces izrade plana. Ova koordinacija osigurava prepoznavanje različitih funkcija, interesa i razvojnih smjerova koji su specifični za svaku destinaciju.

Ključni dionici uključeni u implementaciju plana:

1. Turistička zajednica Grada Kutine je glavni koordinator procesa izrade i implementacije plana, Turistička zajednica mora osigurati aktivnu suradnju svih dionika i organizirati redovite sastanke, radionice i konzultacije. Zadužena je za izradu smjernica, praćenje napretka, izvještavanje i osiguranje da se svi aspekti plana provedu u skladu s definiranim ciljevima.
2. Grad Kutina kao lokalna samouprava mora osigurati političku potporu i pravnu regulativu za provedbu plana. Zaduženi su za usklađivanje plana s lokalnim strategijama i potrebama, pružanje financijskih resursa, te omogućavanje nužne infrastrukture i legislativnih okvira.
3. Privatni sektor, uključujući vlasnike smještajnih kapaciteta, restorana, turističke agencije, te poduzetnike u sektoru kulturnih usluga, od presudne je važnosti za uspješnu implementaciju plana. Oni su ključni za razvoj novih proizvoda i usluga, kao i za stvaranje atraktivnih ponuda koje privlače turiste i povećavaju konkurentnost destinacije.
4. Kulturne i obrazovne institucije, uz muzeje, galerije, te obrazovne institucije kao što su škole, igraju važnu ulogu u stvaranju edukativnih programa i kulturnih sadržaja koji će obogatiti turističku ponudu.

Također, njihov angažman u oblikovanju i provođenju obrazovnih i kulturnih programa bitan je za razvoj održivih turizma temeljenog na kulturnoj baštini i cjeloživotno učenje.

5. Udruge civilnog društva, udruge koje se bave očuvanjem kulturne baštine, imaju važnu ulogu u implementaciji plana, jer mogu pružiti specifične informacije i sadržaje koji obogaćuju ponudu destinacije. Kroz suradnju s njima, destinacija može obuhvatiti širu paletu kulturnih i tradicijskih sadržaja koji odražavaju raznolikost zajednice.

6. Suradnja s istraživačkim institucijama i stručnjacima iz područja turizma, kulturnog menadžmenta i zaštite baštine može pomoći u osiguravanju kvalitete istraživanja, edukacije i razvoja novih inovacija koje će unaprijediti turističku ponudu i upravljanje destinacijom. Također, angažman studenata i mladih stručnjaka doprinosi jačanju kapaciteta lokalnih zajednica i stvaranju novih prilika za zapošljavanje.

7. Razvojna agencija Mrav Kutina igra ključnu ulogu u implementaciji Plana upravljanja destinacijom, jer je zadužena za razvoj i promociju infrastrukturnih i gospodarskih projekata koji mogu biti od koristi turizmu. Osim što osigurava financijsku podršku i povezuje sve relevantne dionike, razvojna agencija pomaže u ostvarivanju pristupa EU fondovima, razvoju inovativnih turističkih proizvoda te implementaciji održivih poslovnih rješenja. Agencija također može igrati ključnu ulogu u pružanju savjeta i stručne podrške poduzetnicima i lokalnim vlastima u vezi s provedbom razvojnih i infrastrukturnih projekata koji unapređuju turističku ponudu.

Implementacija Plana upravljanja destinacijom za Grad Kutinu predstavlja složen i dinamičan proces koji uključuje suradnju svih relevantnih dionika. Kroz koordinaciju, praćenje napretka, redovite evaluacije i osiguranje financijske održivosti, ovaj plan ima potencijal unaprijediti turističku ponudu na području grada i osigurati dugoročni održivi razvoj turizma. Razvojna agencija Mrav, kao ključni akter, bit će od presudne važnosti u implementaciji ovog plana, pružajući ne samo financijsku potporu već i strateško usmjeravanje za daljnji razvoj destinacije. Kako bi se plan nesmetano i kvalitetno implementirao nužno je sljedeće:

1. Koordinacija i partnerska suradnja

Za uspješnu implementaciju plana, nužno je uspostaviti jasnu koordinaciju između svih dionika. Turistička zajednica Grada Kutine kao ključna institucija mora redovito koordinirati aktivnosti, organizirati sastanke, radionice i edukacije za dionike. Uz to, treba se poticati javno-privatna partnerstva koja omogućuju zajedničku suradnju između lokalnih vlasti, poduzetnika i civilnog društva. Razvojna agencija Mrav također mora aktivno sudjelovati u ovoj koordinaciji, olakšavajući pristup financijskim sredstvima i strateškim inicijativama.

2. Redovito praćenje napretka

U procesu implementacije potrebno je uspostaviti mehanizme za redovito praćenje napretka provedbe plana. To uključuje postavljanje jasno definiranih ciljeva, praćenje postignuća kroz konkretne pokazatelje (broj posjetitelja, stvorena radna mjesta, broj novih turističkih proizvoda i sl.) te periodičke izvještaje o provedbi plana. Svake godine treba izvršiti procjenu postignutih rezultata i usklađivanje s potrebama tržišta.

3. Financijska održivost

Osiguranje financijskih sredstava za provedbu plana jedan je od ključnih izazova. Korištenje EU fondova, nacionalnih programa, kao i poticanje privatnih investicija kroz javno-privatna partnerstva omogućit će stabilno financiranje svih aktivnosti. Razvojna agencija ima ključnu ulogu u privlačenju tih sredstava, kao i u strukturiranju aplikacija za fondove koji podupiru projekte u turizmu. Također, treba razviti strategiju dugoročne financijske održivosti, kroz unapređenje lokalne infrastrukture i povećanje konkurentnosti destinacije.

4. Edukacija i osnaživanje kapaciteta

Edukacija svih dionika o značaju održivog turizma, kao i o novim trendovima i tehnologijama u industriji turizma, ključna je za uspješnu implementaciju plana. Osnaživanje kapaciteta lokalnih institucija i poduzetnika kroz specijalizirane tečajeve i treninge omogućit će im bolje upravljanje destinacijom i turističkim proizvodima. Razvojna agencija Mrav također može organizirati treninge i seminare za lokalne dionike u vezi s apliciranjem za financijsku potporu i upravljanjem projektima.

5. Prilagodba plana

U slučaju promjena u okolnostima (ekonomske, političke, društvene ili tehnološke promjene), potrebno je omogućiti fleksibilnost u provedbi plana i prilagodbu aktivnosti. Redovito praćenje napretka i identifikacija mogućih izazova omogućit će pravovremeno donošenje odluka o korekcijama i prilagodbama planiranih mjera i aktivnosti. Razvojna agencija može pomoći u prilagodbi plana prema novim prilikama, osobito kada je riječ o novim financijskim izvorima ili promjenama u regulativi.

9.2. IZVJEŠĆE O PROVEDBI

Redovito praćenje i izvještavanje o provedbi plana upravljanja destinacijom ključno je za uspješan razvoj turističke destinacije. Svaka planirana aktivnost treba biti predmet periodične procjene, uz jasno određene rokove za provjeru ostvarenog napretka i pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća ili prepreka. Ako se utvrde problemi, neželjeni učinci ili potreba za izmjenama, nadležni dionici moraju bez odgode obavijestiti predstavničko tijelo lokalne samouprave. Takva povratna informacija omogućuje donošenje pravovremenih odluka o eventualnim prilagodbama plana, čime se osigurava kontinuitet uspješne provedbe.

Kako bi se osiguralo učinkovito praćenje, Turističko vijeće – kao tijelo zaduženo za realizaciju plana – obvezno je do 31. ožujka tekuće godine podnijeti predstavničkom tijelu lokalne samouprave izvješće o provedbi plana za prethodnu godinu. Izvješće treba obuhvatiti pregled ostvarenih ciljeva, identificirane izazove te preporuke za daljnji razvoj i prilagodbu plana u skladu s novim okolnostima i potrebama.